SERIA DE AUTOR

ERIC-EMMANUEL SCHMITT

Visătoarea din Ostende

povestiri

book

HUMANITAS

Cuprins

VISĂTOAREA DIN OSTENDE
Visătoarea din Ostende
Crima perfectă
Vindecarea
Lecturile proaste
Femeia cu buchetul de flori

ERIC-EMMANUEL SCHMITT
LA RÊVEUSE D'OSTENDE
© Éditions Albin Michel – Paris 2007
All rights reserved.

Pe copertă: Philip Wilson Steer, *Tânără pe plajă* (detaliu)

© Humanitas Fiction, 2013 (ediția print)
© Humanitas Fiction, 2014 (ediția digitală)
ISBN: 978-973-689-715-3 (epub)

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piața Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372.743.382; 0723.684.194

ERIC-EMMANUEL
SCHMITT

Visătoarea din Ostende

Traducere din franceză
de LILIANA DONOSE SAMUELSSON

Visătoarea din Ostende

Cred că n-am mai cunoscut pe cineva care să se dezvăluie în realitate o cu totul altă persoană decât în aparenţă ca Emma Van A.

Când ne-am întâlnit prima oară, avea înfăţişarea unei femei fragile, discrete, fără relief, fără darul conversaţiei şi de o banalitate destinată uitării. Dar într-o bună zi realitatea ei lăuntrică mi-a devenit perceptibilă, şi atunci am înţeles că voi rămâne permanent obsedat de această fiinţă misterioasă, autoritară, sclipitoare, paradoxală, inepuizabilă – prins pentru totdeauna în mrejele ei.

Unele femei sunt nişte capcane în care cazi şi de unde uneori nu mai vrei să ieşi. Emma Van A. mă ţine legat în capcana ei.

Totul a început într-un martie sfios şi rece, la Ostende.

Visasem dintotdeauna la Ostende.

De câte ori mă aflu într-o călătorie, denumirea locurilor îmi atrage atenţia înainte de locurile însele. Cuvintele, aşezate mai sus decât clopotniţele, semnalizează de la distanţă, sunt vizibile de la mii de kilometri, şi transmit sunete ce declanşează imagini.

Ostende…

Consoanele şi vocalele desenează un plan, ridică ziduri, dau contur unei atmosfere. Dacă un târguşor poartă numele unui sfânt, imaginaţia mea îl construieşte în jurul unei biserici; când numele evocă pădurea – Boisfort – sau câmpurile – Champigny –, verdeaţa îi invadează imediat străduţele; dacă indică un material – Pierrefonds –, răzuiesc în minte tencuiala caselor ca să scot la lumină piatra; sau dacă locul pomeneşte de un miracol – Dieulefit – văd o cetate care domină câmpia din vârful unui munte semeţ. Când mă apropii de un oraş, mai întâi am întâlnire cu un cuvânt.

Visasem dintotdeauna la Ostende.

M-aş fi putut mulţumi să visez fără să merg neapărat acolo dacă n-aş fi fost împins de o ruptură sentimentală. Trebuia să plec! Să ies din Parisul prea impregnat de amintirile unei iubiri destrămate. Repede, să schimb

aerul, clima…

Nordul mi s-a părut o soluție acceptabilă, întrucât nu fusesem niciodată împreună prin locurile acelea. Am desfăcut o hartă şi am fost vrăjit pe loc de şapte litere înscrise pe albastrul Mării Nordului: Ostende. Nu numai că mă simțeam fermecat de sonoritatea acestor litere, dar mi-am şi amintit de o prietenă, care ştia un loc unde aş fi putut sta. S-au dat câteva telefoane, lucrurile s-au aranjat, camerele la pensiune au fost rezervate, bagajele au fost îngrămădite în maşină şi am pornit la drum spre Ostende, de parcă acolo mă aştepta pe mine destinul.

Fiindcă începea cu un O al surprizei, urmat de îndulcitorul s, cuvântul îmi pregătea încântarea unei plaje nesfârşite de nisip fin… Fiindcă auzeam *tendre* şi nu *tende,* pictam străzile în pasteluri, sub un cer albastru, paşnic. Fiindcă rădăcinile lingvistice îmi sugerau o cetate *privind spre vest,* îmi imaginam grupuri de case cu fața la mare, îmbujorate de un etern apus de soare.

Ajungând acolo noaptea, n-am prea ştiut ce să cred. Dacă în anumite privințe realitatea oraşului corespundea cu imaginea din visul meu, ea îmi impunea totodată şi unele dezmințiri violente: cu toate că Ostende se afla la capătul lumii, în Flandra, aşezat între valurile mării şi valurile câmpurilor, cu toate că avea o plajă enormă şi un dig nostalgic, oraşul dădea în acelaşi timp pe față cât de mult îşi urâțiseră belgienii litoralul sub pretextul de a-l face accesibil unui număr cât mai mare de oameni. Şiruri de blocuri imense mai înalte decât pacheboturile, oferind locuințe fără pic de gust şi lipsite de orice stil, totul conform principiilor rentabilității imobiliare. Vedeam în ele un haos urban sugerând aviditatea antreprenorilor dornici să pună mâna pe banii clasei de mijloc în perioada concediilor.

Din fericire, casa unde închiriasem eu un etaj era o supraviețuitoare a secolului XIX, o vilă de pe vremea lui Leopold II, regele-constructor. La vremea ei o casă obişnuită, devenise acum ceva excepțional. Plantată în mijlocul imobilelor recente, care reprezentau gradul zero al invenției geometrice, fiind nişte simple paralelipipede împărțite în etaje, la rândul lor decupate în apartamente cu ferestre oribile şi geamuri din sticlă fumurie, toate simetrice – de o raționalitate care-ți face greață de raționalitate –, vila asta era mărturia solitară a unei voințe arhitecturale; era frumoasă, căci îşi variase dimensiunea şi ritmul deschiderilor: propunea când un balcon, când o terasă, mai încolo o seră, riscase o combinație de ferestre înalte, scunde şi medii, şi chiar de ferestre pe colț, iar apoi se amuzase, ca o femeie care-şi aplică o aluniță pe frunte, arborând un ochi-de-bou sub acoperişul de

gresie.

În prag apăru o femeie de vreo cincizeci de ani cu părul roşu şi faţa brăzdată de vinişoare.

— Ce vrei?

— Aici locuieşte doamna Emma Van A.?

— Corect, mormăi femeia cu un accent flamand rustic, care-i sporea înfăţişarea sinistră.

— Am închiriat la dumneavoastră etajul întâi pentru două săptămâni. Presupun că prietena mea din Bruxelles v-a anunţat.

— Da, sigur! Aici e! Stai s-o anunţ pe mătuşa mea. Intră, te rog, hai intră.

Mâinile ei aspre îmi smulseră valizele şi le aşezară în hol. Apoi mă împinse cu amabilitate bruscă spre salon, unde am văzut în dreptul ferestrei silueta unei femei firave într-un scaun cu rotile, întoarsă cu faţa spre întunericul de cerneală al mării, pe care-l sorbea cerul.

— Tanti Emma, ţi-a venit locatarul.

Emma Van A. se întoarse şi mă străpunse cu privirea.

În timp ce alţii s-ar fi ostenit cât de cât să pară amabili şi să-mi ureze bun venit, ea mă analiza cu gravitate. Foarte palidă, cu pielea mai curând uzată de ani decât ridată, cu părul jumătate alb, jumătate negru, amestecat într-un ansamblu, care nu era gri, ci dungat, Emma Van A. îşi sprijinea chipul lung pe un gât subţire. Era vârsta? Era o atitudine? Capul şi-l ţinea aplecat într-o parte, cu urechea aproape de umărul stâng şi bărbia ridicată spre dreapta, lăsând impresia că, datorită acestui mod de percepţie oblică, te şi examina în timp ce te asculta.

Trebuia să rup tăcerea.

— Bună ziua, doamnă, sunt încântat că voi locui la dumneavoastră.

— Sunteţi scriitor?

Mi-era acum limpede motivul examinării; se întreba dacă aveam un fizic apt creării de romane.

— Da.

Scoase un suspin, parcă uşurată. Era clar că ocupaţia mea de autor fusese hotărâtoare ca să-mi deschidă uşa.

În spatele meu, nepoata pricepu că intrusul luase examenul de intrare şi exclamă cu voce de trombon:

— Bine, atunci mă duc să termin de aranjat camerele. O să fie gata în cinci minute.

În timp ce nepoata se îndepărta, Emma Van A. o privi cu ochi

recunoscători, ca pe un câine fidel, dar prostănac.

— Vă rog s-o scuzați, dar nepoata mea nu ştie să se adreseze cuiva cu „dumneavoastră“. Ştiți, în neerlandeză nu se foloseşte decât tutuitul.

— Păcat că vă privați de plăcerea de a trece de la „tu“ la „dumneavoastră“.

— Plăcerea cea mai mare ar fi să folosim o limbă în care nu există decât „dumneavoastră“, nu?

Care să fi fost rostul acestei replici? Îi era teamă să nu devin prea familiar? Stăteam tot în picioare, puțin jenat.

Mă rugă să stau jos.

— E ciudat. Îmi duc viața printre cărți, dar n-am întâlnit niciodată un scriitor.

O singură privire în jur adeverea ce auzisem: erau mii de volume pe rafturile care acoperau nu numai pereții salonului, ci pătrundeau puțin şi în sufragerie. Ca să văd mai bine, îşi urni scaunul cu rotile, alunecă printre mobile tăcută ca o umbră şi aprinse lumina plăpândă a câtorva lămpi.

Cu toate că nu savurez nimic mai mult decât compania hârtiei tipărite, biblioteca asta îmi dădea, fără să înțeleg de ce, o stare ciudată. Volumele aveau eleganță, erau legate meticulos în piele sau în pânză, titlurile şi numele autorilor erau poansonate cu litere de aur; cărțile aveau diferite mărimi, erau aşezate fără ordine sau simetrie excesivă, conform unui ritm care dovedea un gust constant. Şi totuşi… Ne-am obişnuit atât de mult cu aspectul edițiilor originale încât o colecție legată ne derutează? Iar eu sufeream din cauză că nu recunoşteam copertele mele favorite? Încercam să-mi formulez stânjeneala.

— Iertați-mă, romanele dumneavoastră nu le-am citit, îmi spuse, înşelându-se asupra expresiei mele descumpănite.

— Nu vă scuzați. Nimeni nu poate şti tot. Şi oricum, nu m-aştept să fiu citit de oamenii pe care-i frecventez.

Asta o calmă: nu se mai jucă nervoasă cu brățara de coral prinsă de încheietura subțire şi zâmbi către pereții îmbrăcați în cărți.

— Cu toate astea, eu îmi dedic timpul cititului. Şi recititului. Mai ales. Recitesc foarte mult. Capodoperele se dezvăluie abia la a treia sau la a patra lectură, nu?

— Cum reperați o capodoperă?

— Nu sar peste aceleaşi pasaje.

Apucă un volum legat în piele grena, pe care-l întredeschise cu emoție.

— *Odiseea*, de pildă. O deschid la orice pagină şi o degust.

Dumneavoastră vă place Homer?

— Dar… bineînțeles.

Am văzut că i se întunecă privirea şi am ghicit că răspunsul meu i se părea superficial, chiar arogant. Aşadar, am încercat să formulez un punct de vedere ceva mai amplu.

— M-am identificat adesea cu Ulise, fiindcă dovedeşte că e mai mult şiret decât inteligent, că se întoarce acasă fără să se grăbească, că o venerează pe Penelopa, dar n-o dispreţuieşte pe nici una dintre femeile atrăgătoare care-i ies în cale în timpul călătoriei. La urma urmei, Ulise e atât de puțin virtuos încât îl simt aproape. Îl găsesc modern.

— E ciudat să credeți că imoralitatea e ceva contemporan, şi naiv… Tinerii fiecărei generații au impresia că ei sunt inventatorii viciului: câtă infatuare! Ce gen de cărți scrieți dumneavoastră?

— De-ale mele. Nu pot fi clasificate.

— Foarte bine, conchise pe un ton de profesoară, confirmând că eram pus la un examen.

— Îmi permiteți să vă ofer una?

— A… ați adus cu dumneavoastră?

— Nu. Însă sunt sigur că în librăriile din Ostende…

— A, da, librăriile…

Pronunțase cuvântul ăsta ca şi cum tocmai i se amintea de ceva care existase de mult, acum uitat.

— Ştiți, biblioteca asta a aparținut tatălui meu, care preda literatura. Trăiesc din copilărie înconjurată de volumele acestea, fără să trebuiască să sporesc colecția. Mai sunt atâtea scrieri pe care încă n-am apucat să le parcurg! Uitați, chiar în spatele dumneavoastră, George Sand, Dickens… mi-au mai rămas de citit câteva din volumele lor. Victor Hugo, de asemenea.

— Asta îl caracterizează pe Victor Hugo, faptul că-ți rămâne mereu o pagină pe care n-ai citit-o.

— Exact. Mă simt în siguranță trăind aşa, păzită, încadrată de asemenea uriaşi! Din cauza asta, aici nu sunt… noutăți.

După un moment de ezitare, pronunță cuvântul „noutăți“ cu precauție şi regret, articulându-l din vârful buzelor de parc-ar fi fost o vocabulă cel puțin vulgară, dacă nu chiar obscenă. Ascultând-o, îmi dădeam seama că era într-adevăr un termen comercial, potrivit într-un articol de modă, dar cu totul impropriu pentru definirea unei opere literare; şi mai descopeream că, în ochii ei, eu nu eram decât un autor de noutăți, un fel de furnizor.

— Romanele lui Daudet sau ale lui Maupassant n-au fost şi ele noutăți atunci când au apărut? am întrebat-o.

— Timpul le-a hotărât locul, îmi răspunse ea, ca şi cum spusesem o obrăznicie.

Mi-ar fi plăcut să-i sugerez că de data asta naivă era ea, dar bunul-simț nu mă îndreptățea să-mi contrazic gazda, aşa că m-am mulțumit să găsesc motivul care-mi dăduse acea senzație neplăcută; biblioteca ei nu respira, înțepenise ca muzeu cu patruzeci-cincizeci de ani în urmă şi n-avea şanse să evolueze cât timp proprietara refuza să-i injecteze o cât de mică picătură de sânge proaspăt.

— Scuzați-mi indiscreția, dar sunteți singur?

— Sunt aici ca să-mi revin în urma unei despărțiri.

— Vai, îmi pare rău… tare rău… vă rănesc amintindu-vă… vai, scuzați-mă.

Căldura cu care-mi vorbea, teama, nervozitatea neaşteptată îi subliniau sinceritatea; îşi reproşa cu adevărat că mă făcuse să-mi cufund capul într-o găleată cu amintiri urâte. Îmi spuse bâlbâit, cu privirea rătăcită:

— Ostende e locul perfect pentru necazuri în dragoste…

— Nu-i aşa? Credeți c-o să mă vindec?

Mă privi fix, încruntată.

— Să vă vindecați? Vă aşteptați să vă vindecați?

— Să mă cicatrizez, da.

— Şi credeți c-o să reuşiți?

— Da, cred că da.

— Ce ciudat, spuse în şoaptă, măsurându-mă de sus până jos, de parcă până atunci nici nu mă văzuse.

Ultimele trepte ale scării gemură sub greutatea nepoatei, care debarcă gâfâind şi îşi încrucişă brațele scurte pe bustul inform, ca să mă scoată din salon cu un ton victorios:

— E gata, poți să te instalezi! Toate odăile sunt la dispoziția ta. Îți poți alege singur dormitorul. Vino după mine, te rog.

— Gerda o să vă conducă, stimate domn. Eu, de când cu problemele de sănătate, nu mai ocup decât parterul. Asta-mi permite să vă dau etajul, unde vă veți simți în largul dumneavoastră. Consultați cărțile pe care le găsiți acolo, cu condiția să le puneți la locul lor.

— Mulțumesc.

— Gerda vă va aduce micul dejun dimineața, dacă nu vă sculați prea devreme.

— Nouă jumătate mi-ar conveni.

— Perfect. Atunci noapte bună şi sejur plăcut.

Cum de m-a lovit inspirația? Am avut senzația că e genul de femeie care se aşteaptă să i se sărute mâna. Nu mă înşelasem: de cum m-am apropiat de ea, mi-a întins mâna asupra căreia m-am înclinat conform uzanței.

Nepoata ne observă ca pe doi clovni, dădu din umeri, apucă valizele şi începu ascensiunea treptelor şubrede ale scării de lemn lustruit.

Când să ies din salon, mă opri vocea doamnei Emma Van A.:

— Mă gândesc la ce mi-ați spus adineauri, c-o să vă cicatrizați. Să nu vă deruteze reacția mea: era o aprobare. Sper să se întâmple aşa cum vă aşteptați dumneavoastră. Aş fi chiar încântată.

— Mulțumesc doamna Van A., şi eu aş fi încântat.

— Deoarece dacă vă vindecați înseamnă că oricum n-a meritat.

Am rămas cu gura căscată.

Mă cercetă cu atenție, după care declară ferm:

— De o iubire esențială nu te vindeci niciodată.

După care mâinile îi puseră în mişcare roțile scaunului, şi în trei secunde se instală din nou la fereastră, în aceeaşi poziție în care se găsea atunci când sosisem.

La etaj, mă aştepta un interior decorat cu gust sigur, încărcat şi feminin, al cărui şarm era sporit de aspectul demodat.

Mi-am ales ca dormitor „camera cu pițigoi albaştri“. Se numea aşa datorită tapetului, o pânză de bumbac în stil japonez, ale cărei tente obosite aveau un rafinament subtil. Am încercat să fac loc lucrurilor mele prin mulțimea de bibelouri, dar decorul încăperii, asemănător unei sculpturi baroce din scoici, nu servea la nimic decât ca simbol al abundenței.

Gerda îmi recomandă câteva restaurante, îmi încredință un set de chei, după care urma să parcurgă cu bicicleta cei zece kilometri care o separau de căminul ei.

Am pus ochii pe hanul cel mai apropiat de Villa Circe, dar am amânat plimbarea pentru a doua zi.

Deja îmbătat de aerul mării, am adormit de cum m-am întins în pat, sub greutatea plăpumilor de puf puțin pătate.

Dimineața următoare, după un mic dejun copios adus de Gerda – ciuperci, ouă, crochete de cartofi – nu m-am mirat s-o revăd pe Emma Van A. la post, la fereastră.

Cum ea nu mă auzise coborând iar lumina zilei pătrundea cu obrăznicie în cameră, am avut prilejul să disting mai clar trăsăturile şi comportamentul gazdei.

Cu toate că nu făcea nimic, nu părea să fie fără ocupație. Ochii îi erau străbătuți de sentimente diverse, ideile îi încrețeau şi-i netezeau fruntea, buzele puneau lacăt miilor de vorbe care voiau să se elibereze. Copleşită de bogăția vieții ei interioare, Emma Van A. pendula între paginile unui roman deschis pe genunchi şi noianul de visuri care o năpădeau de cum îşi ridica ochii spre micul golf. Aveam impresia că erau două nave înaintând separat, nava gândurilor şi nava cărții; uneori, când îşi cobora pleoapele, siajele din urma navelor se împleteau o clipă unind valurile; apoi fiecare navă îşi continua cursul. Citea ca să nu devieze, citea nu ca să umple un vid spiritual, ci ca să-şi acompanieze creativitatea prea puternică. Literatura era o sângerare, o păzea de febră…

Emma Van A. trebuie să fi fost mereu foarte frumoasă, se vedea şi acum. Cu toate astea, în urma unei boli recente – după Gerda, o hemoragie cerebrală – se lăsase de antichități şi trecuse la comerțul cu obiecte de ocazie. Muşchii i se topiseră, nu mai era zveltă, ci de-a dreptul slabă. Părea atât de uşoară, încât ai fi zis că oasele îi erau poroase şi gata să se frângă. Articulațiile tocite de artroză îi îngreunau gesturile, dar nu acorda deloc atenție acestor lucruri cât timp era locuită de un foc. Avea aceiaşi ochi nemaipomeniți, mari, de un albastru luminos, un albastru pe unde se perindau norii Nordului.

Salutul meu o dezmetici. Mă contemplă buimacă. Părea zbuciumată, dar îmi adresă un surâs sincer, ca o rază de soare pe un cer de furtună.

— A, bună ziua. Ați dormit bine?

— Atât de bine că nici nu-mi amintesc. Plec să descopăr Ostende.

— Cât de tare vă invidiez… Vă urez o zi plăcută.

M-am plimbat ore întregi şi fără țintă prin Ostende, dar nu am zăbovit mai mult de douăzeci de minute pe străzi. Mă tot întorceam pe faleză, sau pe dig, ca un pescăruş chemat de aerul din largul mării.

Marea Nordului avea culori de stridie, de la verdele maroniu al valurilor până la albul sidefiu al spumei, trecând prin nuanțe rafinate, subtile, care mă odihneau, făcând să pălească amintirile strălucitoare ale Mediteranei, cu albastrul ei pur şi nisipul galben, de un cromatism primitiv, la fel de simplu ca un desen de copil. Din cauza acestor tonuri potolite ce evocau deliciile iodate pe care le simți degustând fructe de mare la restaurant, Marea Nordului îmi părea mai sărată.

Cu toate că nu mai fusesem niciodată la Ostende, regăseam aici amintiri, şi-mi lăsam sufletul legănat de trăirile copilăriei. Mi-am suflecat pantalonii până la genunchi, am intrat cu picioarele în muşcătura nisipului, oferindu-le apoi recompensa apei. Am înaintat în valuri ca pe vremuri, dar până la jumătatea gambei, fiindu-mi teamă să mă aventurez mai departe. Şi, tot ca altădată, m-am văzut minuscul sub un cer nesfârşit, în faţa valurilor nesfârşite.

Erau puţini oameni în jurul meu. Bătrâni. Oare din cauza asta îndrăgesc atât de mult oamenii în vârstă malul mării? Fiindcă la scăldat n-ai vârstă? Fiindcă revenim la candoarea şi plăcerile simple ale copilăriei? Fiindcă, în timp ce clădirile şi afacerile înregistrează trecerea timpului, nisipul şi valurile sunt mereu virgine, eterne, inocente? Plaja rămâne o grădină secretă, unde timpul nu-şi poate pune amprenta.

Mi-am cumpărat nişte creveţi, pe care i-am mâncat în picioare, cu puţină maioneză, şi apoi mi-am continuat plimbarea.

M-am întors la Villa Circe pe la ora şase după-masă. Mă îmbătaseră vântul şi soarele, iar capul mi-era plin de visuri.

Emma Van A. se întoarse spre mine, zâmbi văzându-mă în starea aceea de veselă ebrietate şi mă întrebă cu subînţeles:

— Aşadar, cum vi s-a părut Ostende?

— Fascinant.

— Până unde aţi mers?

— Până-n port. Pentru că, sincer să fiu, n-aş putea să mă instalez aici fără să navighez.

— A, da? Aţi rămâne aici cu condiţia de a putea pleca? Asta este, într-adevăr, gândire de bărbat.

— Da, aveţi perfectă dreptate. Bărbaţii se fac marinari şi femeile…

— …soţii de marinari! Pe urmă, văduve de marinari.

— La ce te poţi aştepta dacă trăieşti toată viaţa lângă un port la capăt de lume?

Sensibilă la întrebarea mea deplasată, mă privi cu un fel de amabilitate indulgentă fără să răspundă, dându-mi astfel curaj să continui. Aşadar, am continuat.

— Te poţi aştepta la o plecare?

Dădu din umeri ca să excludă ipoteza.

— La o reîntoarcere?

Irisurile ei mari cenuşii se înfipseră în mine. Aveam senzaţia că disting o tânguire, pe care ea mi-o dezminţi cu voce fermă:

— Îți aminteşti. Te aştepți să-ți aminteşti.

Şi se întoarse cu fața spre largul mării. Mintea îi era din nou atât de ocupată, că eu nici nu mai existam; îşi pironi ochii asupra depărtărilor, aşa cum contemplu eu o pagină virgină, şi se aventură stăruitor în visare.

Oare ce-şi amintea? Nu era nimic sub acoperişul ăsta care să-i povestească trecutul. Totul aparținea generațiilor anterioare – cărțile, mobilierul, tablourile. Aveam senzația că se cuibărise aici ca o coțofană cu o comoară furată şi bine pitită, şi se mulțumea să împrospăteze perdelele şi tapetul.

Odată ajuns la etaj, i-am pus o întrebare nepoatei:

— Gerda, mătuşa dumneavoastră mi-a destăinuit că-şi petrece zilele rememorând trecutul. Ce credeți că-şi aminteşte?

— Habar n-am. N-a lucrat niciodată. A rămas fată bătrână.

— Chiar aşa?

— A, poți să fii sigur. N-a văzut nimeni vreun bărbat în preajma mătuşii Emma, săraca. Dar niciodată. Familia ştie lucrul ăsta. Ce mai, cum se aduce vorba de „bărbat“ sau „căsătorie“, se închide ca o midie.

— A rupt vreo logodnă? I-a murit logodnicul în război? Sau a trăit o mare decepție şi a rămas doar cu nostalgia?

— Nici măcar! La vremea când familia era mai numeroasă, au încercat şi unchi, şi mătuşi să-i prezinte unele partide convenabile. Da, da. Logodnici foare acceptabili. Fiasco după fiasco!

— Ciudat…

— Să rămâi singur? Ei bine, da! Eu n-aş putea. Nu m-am măritat eu cu cel mai frumos bărbat de pe țărmul mării, dar cel puțin, îl am lângă mine, mi-a făcut copiii. Să duc o existență ca mătuşa mea? Păi mai bine mă sinucid.

— Cu toate astea, nu pare nefericită.

— Ce-i al ei e-al ei: nu se plânge niciodată. Ştii, nu se plânge nici acum, când o lasă puterile şi economiile i s-au topit ca untul! Nu, se duce la fereastră, zâmbeşte, visează. În fond, de trăit n-o fi trăit, dar a tot visat…

Gerda avea dreptate. Emma îşi ducea viața altundeva, nu printre noi. Oare nu era ceva în felul ei de-aş ține capul – chipul oblic pe gâtul gracil – un fel de înclinare, care te făcea să crezi că visurile atârnă prea greu?

După conversația asta, i-am pus, în secret, numele de visătoare… visătoarea din Ostende.

A doua zi, mi-a auzit paşii când coboram scara, şi a întors fotoliul către mine.

— Vreți să beți o cafea cu mine?

— Cu plăcere.

— Gerda! Adu, te rog, două ceşti.

Şopti doar pentru mine:

— Cafeaua ei e o spălătură de vase, aşa de slabă, că n-ar face rău nici unui nou-născut.

Gerda ne aduse mândră două boluri aburinde, ca şi cum plăcerea noastră de a sta de vorbă în jurul acestei băuturi era un omagiu adus talentului ei de bucătăreasă.

— Doamnă Van A., m-a tulburat ce mi-ați dat de înțeles în prima seară.

— Ce?

— Mă consolez repede de ceea ce m-a gonit din Paris: deci n-am pierdut mare lucru punând capăt acelei legături. Amintiți-vă că mi-ați spus că te vindeci numai de ceea ce nu e important; şi, din contră, nu te vindeci de o iubire esențială.

— Am văzut odată un copac lovit de trăsnet şi m-am simțit foarte aproape de acel copac. Sunt momente când iei foc şi arzi, şi e intens şi minunat. După aceea, nu mai rămâne decât cenuşa.

Se întoarse spre mare.

— Nu s-a pomenit niciodată ca un butuc, chiar în viață, să redevină arbore întreg.

Avui atunci subit senzația că aşezată în scaunul cu rotile, se confunda cu butucul acela rămas în pământ…

— Am sentimentul că-mi vorbiți despre dumneavoastră, i-am spus cu blândețe.

Tresări. O nelinişte bruscă, aproape de panică, îi puse în mişcare degetele şi-i acceleră respirația.

Ca să-şi vină în fire îşi apucă ceaşca, bău din cafea, se arse şi avu o explozie de furie contra fierbințelii.

M-am prefăcut că îi iau de bună diversiunea şi i-am diluat cafeaua cu puțină apă.

Am aşteptat să-şi vină în fire, dar după aceea am adăugat:

— Să ştiți, doamnă Van A., eu nu vă cer nimic, vă respect secretul şi nu mă voi atinge de el.

Îşi sorbea cafeaua, sfredelindu-mă cu privirea, ca să-mi pună la încercare sinceritatea; îi întrețineam atenția. Convinsă, îşi înclină capul şi îmi spuse murmurând:

— Mulţumesc.

Venise momentul să-i ofer o carte de-a mea, cumpărată cu o zi în urmă; am scos-o din buzunarul din spate.

— Uitaţi, v-am adus romanul care, după mine, e cel mai reuşit. Aş fi copleşit dacă într-o bună zi l-aţi citi şi l-aţi aprecia.

Mă opri, parcă stupefiată.

— Eu? Dar… e imposibil.

Îşi duse mâna la inimă.

— Aţi înţeles doar că nu citesc decât clasici. Nu citesc…

— Noutăţi?.

— Da, apariţiile recente. Aştept.

— Aşteptaţi ce?

— Să fie confirmată reputaţia autorului, să aud că opera lui îşi merită locul într-o bibliotecă adevărată, că …

— Că e mort? Asta vreţi să spuneţi?

Mi-a ieşit din gură fără să vreau. Mă revolta s-o văd pe Emma Van A. atât de nepăsătoare faţă de prezentul meu.

— Ei bine, atunci spuneţi deschis: cei mai buni scriitori sunt morţi! Fiţi sigură c-o să-mi vină şi mie rândul. Într-o bună zi, moartea o să mă consacre şi pe mine, şi poate că a doua zi mă veţi citi!

De unde furia asta? Ce importanţă avea dacă domnişoara asta bătrână îmi aprecia sau nu scrisul? Ce nevoie aveam eu s-o intereseze persoana mea?

Se îndreptă în fotoliu, şi, cu toate că rămânea mai scundă ca mine, mă privi cu dispreţ.

— Dragă domnule, având în vedere vârsta pe care o am şi atacurile mele repetate, nu fiţi atât de infatuat. Probabil am să plec înaintea dumneavoastră, chiar curând. Şi dispariţia nu-mi va conferi nici un talent. Nici dumneavoastră, de altfel.

Scaunul cu rotile se întoarse, făcu apoi slalom printre mobilele bibliotecii.

— E trist, dar trebuie să admitem: nu ne vom întâlni.

Opri roţile în faţa ferestrei monumentale care dădea spre mare.

— Se-ntâmplă uneori ca oameni făcuţi să se înflăcăreze să nu trăiască marea pasiune ce le fusese destinată, din pricină că unul e prea tânăr, celălalt prea în vârstă.

Şi continuă cu voce fără vlagă:

— Păcat, mi-ar fi plăcut să vă citesc…

Îi părea sincer rău. Era evident că femeia asta mă descumpănea. M-am apropiat de ea.

— Doamnă Van A., a fost ridicol din partea mea să mă înfurii, o idioțenie să vă aduc acest dar şi odios să vi-l impun. Vă cer scuze.

Se întoarse spre mine şi am văzut lacrimi în ochii ei de obicei uscați.

— Aş dori să vă citesc cartea, dar nu pot.

— De ce?

— Ce-ar fi dacă nu mi-ar plăcea…

O trecu un fior de groază doar la gândul ăsta. Violența reacției m-a emoționat. I-am zâmbit. Îmi remarcă zâmbetul şi mi-l întoarse.

— Ar fi teribil: sunteți atât de simpatic.

— Ca scriitor prost, nu v-aş mai fi simpatic?

— Nu, ați deveni ridicol. Or eu plasez literatura atât de sus, încât nu v-aş suporta mediocritatea.

Vibra de sinceritate, cu întreaga ființă, prea întreagă.

Îmi venea să râd. De ce atâta chin pentru câteva pagini? Şi dintr-odată mi se păru că devenisem amândoi înduioşători.

— Să nu ne supărăm, doamnă Van A. Îmi iau înapoi romanul, şi să vorbim de altceva.

— Nici asta nu se poate.

— De ce?

— Nu se poate să vorbim. Fiindcă nu pot să povestesc ceea ce vreau.

— Cine vă împiedică?

Tergiversă, căută ajutor primprejur, ochii îi alunecară de-a lungul rafturilor ca să afle un punct de sprijin, nu reuşi să formuleze răspunsul prima oară, îl reluă, pe urmă, glasul extenuat scăpă o vorbă:

— Eu.

Suspină şi repetă cu profundă tristețe, răspunsul:

— Da, eu…

Mă străpunse cu privirea şi rosti pătimaşă:

— Ştiți, am fost tânără, am fost frumoasă.

De ce-mi zicea asta? Ce legătură avea? Mă lăsă cu gura căscată.

Insistă, dând din cap:

— Da, eram încântătoare. Şi am fost iubită!

— Sunt sigur.

Mă cântări înfuriată.

— Nu, nu mă credeți!

— Ba da…

— N-are importanță. Puțin îmi pasă ce crede lumea despre mine, sau ce-a crezut. Şi nu numai că nu-mi pasă, dar chiar eu sunt la originea tuturor erorilor care s-au povestit. Eu le-am provocat.

— Ce s-a spus în legătură cu dumneavoastră, doamnă Van A.?

— Ei, nimic.

După un timp:

— Nimic. Absolut nimic.

Dădu din umeri.

— Gerda nu v-a spus nimic?

— Despre ce?

— Despre acest nimic. Familia mea e de părere că viața mea a fost vidă. Spuneți sincer…

— Hmm…

— Vedeți? I-a scăpat! Viața mea e nimic. Şi totuşi, a fost o viață bogată. E foarte neadevărat acest nimic.

M-am apropiat de ea.

— Vreți să-mi povestiți?

— Nu. Am promis.

— Poftim?

— Am promis să păstrez secretul.

— Față de cine? Față de ce?

— Dacă răspund înseamnă că încep să trădez…

Femeia asta mă buimăcea: domnişoara asta bătrână ascundea un temperament puternic, oțelit, şi dădea dovadă de înverşunare şi de o inteligență ascuțită, folosindu-se de cuvinte ca de nişte pumnale.

Se întoarse spre mine.

— Am fost iubită, să ştiți. Cum rar e cineva iubit. Şi am iubit. În aceeaşi măsură. A, da, în aceeaşi măsură, dacă se poate spune…

I se înceţoşară ochii.

I-am pus mâna pe umăr ca s-o încurajez.

— Nu e interzis să povesteşti o iubire.

— Mie îmi este. Pentru că asta implică personaje prea importante.

Îşi lovi genunchii cu mâinile, ca şi cum impunea tăcere celor care voiau să vorbească.

— După ce n-am scos o vorbă atâția ani, să rup tăcerea acum? Efortul de-o viață să fie în zadar?

Degetele ei noduroase apucară cu nădejde roțile scaunului, le puseră în mişcare cu forță considerabilă, şi doamna Van A. ieşi din cameră ca să se

închidă în dormitor.

Când am ieşit din Vila Circe, am dat pe trotuar de Gerda, care era ocupată să sorteze gunoiul.

— Sunteți sigură că mătuşa dumneavoastră n-a trăit niciodată o mare pasiune?

— Îți spun eu, sunt sigură. S-au făcut adesea glume pe tema asta. Dacă s-ar fi petrecut aşa ceva, păi ar fi povestit încă de-acum un secol, doar ca s-o lase lumea-n pace!

Gerda făcu un zgomot înnebunitor comprimând trei sticle de plastic.

— Gerda, uite, convingerea mea e că totuşi a existat ceva.

— Ei bine, se vede că-ți câştigi pâinea turnând gogoşi. Ai o imaginație…

Mâinile ei scurte desfăceau ambalajele de carton de parc-ar fi fost hârtie de țigări. Se opri brusc cu ochii țintă la doi pescăruşi, care tocmai zburau deasupra noastră.

— Acum, dacă tot nu te laşi, mi-aduc aminte de unchiul Jan. Da, el o iubea tare mult pe mătuşa Emma. Într-o zi mi-a dezvăluit o chestie bizară: toți bărbații care i-au făcut curte mătuşii Emma şi-au luat până la urmă tălpăşița.

— De ce?

— Îi împroşca pe toți cu tot felul de răutăți.

— Ea, capabilă de răutăți?

— Asta ne zicea de multe ori unchiul Jan. Şi uite rezultatul! Nici unul nu era dispus să-nghită aşa ceva.

— Dacă analizăm ce povestea unchiul dumneavoastră Jan, aş zice că mai curând ea nu l-a vrut pe nici unul.

Gerda, luată prin surprindere, nu dădu curs acestui punct de vedere. Iar eu am continuat:

— Dacă era la fel de exigentă cu bărbații cum e cu scriitorii, putem fi siguri că nici unul nu s-a bucurat de grațiile ei. De vreme ce nu întâlnea destui bărbați buni, făcea ea ce făcea şi-i descuraja. În fond, mătuşa dumneavoastră dorea să rămână independentă!

— Tot ce se poate, spuse nepoata fără tragere de inimă, renunțând să mă mai contrazică.

— Şi de unde ştim că nu-i respingea ca să apere locul unuia pe care-l proteja, acel unic bărbat de care nu voia să vorbească?

— Mătuşa Emma? O viață dublă? Hm… sărmana…

Gerda bombăni, sceptică. Pe ea n-o interesa mătuşa Emma decât în stare de victimă, ținea la ea doar din milă, chiar cu un dram de dispreț; de îndată ce i se dădea de presupus c-ar putea exista o motivație sau ceva ascuns în spatele comportamentului mătuşii, nu mai pleca urechea. Misterul nu-i stârnea nici o curiozitate, şi nici explicațiile, dacă nu erau meschine. Gerda făcea parte din tagma acelor oameni pentru care a înțelege însemna a denigra, pentru care romanescul sau sublimul erau apă de ploaie.

Aş fi vrut să merg o zi întreagă, dar vremea îmi scurtă plimbarea. Nu numai vântul ostil îmi tulbura concentrarea, dar şi norii cenuşii, care până la urmă s-au descărcat în ropote de picături grele şi reci.

După două ore, m-am refugiat în vilă şi, de îndată ce-am intrat, Gerda, cuprinsă de panică, mă luă cu asalt exclamând:

— Mătuşa-i la spital, a avut un atac!

M-am simțit vinovat: atât de mult tuna şi fulgera când plecasem, încât emoțiile îi declanşaseră pesemne criza de inimă.

— Ce spun doctorii?

— Te aşteptam să vii ca să mergem la spital. Eu plec acum.

— Vreți să vă însoțesc?

— Ascultă, ea e bolnava, nu eu. Ai şi tu bicicletă, nu? Că spitalul nu-i la doi paşi. Ia stai nițel. Aşa-i mai bine. Vin imediat.

Am profitat de lipsa ei şi am cercetat salonul. Ca să-mi păcălesc îngrijorarea, studiam conținutul rafturilor. Erau, desigur, clasici ai literaturii universale, dar printre ei vedeam şi colecțiile complete ale unor scriitori care avuseseră cândva epoca lor de glorie, dar cărora azi nimeni nu le mai acorda nici urmă de apreciere. Dintr-odată, am început să cuget la succesele efemere, la caracterul tranzitoriu al oricărei celebrități. Perspectivele care-mi apăreau în minte mă chinuiau. Dacă azi am cititori, mâine voi mai avea? În prostia lor, scriitorii presupun că scapă condiției de muritori numai pentru că lasă ceva în urmă; dar acel ceva cât timp durează? Dacă ştiu cum să mă adresez unui cititor al secolului XXI, ce pot şti despre cititorul secolului XXIII? Şi întrebarea însăşi nu este oare arogantă? N-ar trebui s-o suprim? N-ar trebui să mă descotorosesc de pretenția asta? Să accept că trăiesc în prezent, doar în prezent, să mă bucur de ceea ce este, fără să sper la ce va fi?

Fără să-mi dau seama că, prin analogie, cugetările mele îmi sporiseră îngrijorarea cu privire la sănătatea Emmei, am căzut într-o stare de apatie.

Am tresărit când Gerda a strigat, dând drumul uşii de la intrare să se trântească:

— Nu-i prea grav. S-a trezit. O să-şi revină. A scăpat şi de data asta.

— Ce bine! Aşadar, a fost o alertă falsă.

— Da, doctorii o mai țin un timp sub observație, pe urmă o să-i dea drumul acasă.

O contemplam pe Gerda cea rustică, cu umerii ei la fel de lați ca şi bazinul, cu chipul stropit de pete roşietice, cu brațe scurte.

— Sunteți foarte ataşată de mătuşa dumneavoastră?

Ridică din umeri şi spuse, ca şi cum era ceva evident:

— Săraca, nu mă are decât pe mine!

După care făcu stânga-mprejur şi plecă să-şi zăngănească cratițele.

Zilele următoare au fost destul de neplăcute. Gerda îmi servea cu picătura ştirile despre mătuşa ei, care tot nu mai venea. Pe urmă, ca şi cum Emma Van A. încetase să apere oraşul cu trupul ei firav, Ostende fu invadată de turişti.

Sărbătorile de Paşti – eu nu ştiam asta – marcau întotdeauna începutul sezonului de vacanță în stațiunile din nord şi, începând cu Vinerea Mare, străzile, magazinele, plajele debordau de vizitatori care vorbeau tot felul de limbi – engleza, germana, italiana, spaniola, turca, franceza –, neerlandeza păstrându-şi supremația. Cupluri şi familii soseau în hoarde şi atâtea cărucioare laolaltă nu mai văzusem niciodată; parcă era o creşă; plaja era împânzită de mii de trupuri, cu toate că termometrul nu arăta mai mult de şaptesprezece grade, iar vântul continua să ne intre în oase. Bărbații, mai viteji decât femeile, îşi expuneau torsurile unui soare palid; dezgolindu-se, voiau să-şi arate mai curând vitejia decât fumusețea; participau la o competiție tacită, proprie masculilor, care n-avea de-a face cu femelele; prudenți totuşi, aveau pe ei pantaloni lungi sau aproape lungi, curajul limitându-se la bust. Eu, care îmi petrecusem verile pe malul Mediteranei, eram surprins că nu vedeam decât două culori de piele, albă sau roşie, brunul fiind rar. Nimeni nu era bronzat în populația asta nordică: doar paloare, sau arsuri. Între livizi şi stacojii, numai tinerii turci arborau, oarecum jenați, o carnație caramel. Se adunau repede, repede în grup şi rămâneau împreună. Câinii circulau cu greu printre oameni şi trăgeau de lesă să meargă pe nisip, dar nu aveau voie pe plajă; bicicletele închiriate nu avansau mai deloc, alte vehicule cu pedale şi mai puțin, aşa că înduram haosul ăsta ca pe o invazie. Însă cu ce drept foloseam eu cuvântul ăsta? Cum de mă mă simțeam îndreptățit să-i consider barbari pe ceilalți, doar fiindcă sosisem cu numai câteva zile înaintea lor? Era de-ajuns că locuiam la Emma Van A. ca să mă şi transform în indigen? N-avea importanță.

Oricum, mi se părea că, odată cu gazda, mi se răpise şi Ostende.

Aşadar, am fost fericit când a sosit maşina Salvării, care o aducea pe Emma la Vila Circe. Infirmierii o aşezară pe fotoliul rulant din hol, şi am avut senzaţia că pe bătrâna doamnă o plictisea conversaţia cu Gerda, fiindcă-mi tot arunca câte o privire, încurajându-mă să rămân în salon.

Când Gerda dispăru în bucătărie să pregătească ceaiul, Emma Van A. se întoarse către mine. Ceva se schimbase. Se observa un fel de hotărâre. M-am apropiat.

— Cum a fost la clinică?

— Nimic deosebit. Ba da, cel mai greu de suportat a fost s-aud cum îşi agita Gerda andrelele la căpătâiul meu. Trist, nu? Cum are un moment liber, în loc să pună şi ea mâna pe o carte, brodează, torturează croşeta, chinuie lâna, lucruri din astea. Detest femeile care se ocupă cu lucrul de mână. Şi bărbaţii au oroare de ele. De altfel, uitaţi-vă la ţărăncile din insulele Aran, în nordul Irlandei! Bărbaţii li se întorc acasă – *dacă* se-ntorc – doar cu epavele, scuipaţi de valuri, roşi de sare, iar ele nu-i recunosc decât după punctele puloverului! Asta le aşteaptă pe femeile care-şi ocupă timpul cu tricotatul: nu atrag decât cadavre! Trebuie să vă vorbesc.

— Se-nţelege. Preferaţi să mă mut altundeva în timpul convalescenţei dumneavoastră?

— Nu, dimpotrivă. Vreau foarte mult să rămâneţi pentru că vreau să stăm de vorbă.

— Cu plăcere.

— Acceptaţi să luaţi masa cu mine? Gerda nu e mai bună nici la gătit decât la făcut ceai, dar am s-o rog să pregătească unul din cele două feluri pe care nu le ratează.

— Mă bucur tare mult. Şi sunt încântat să vă văd refăcută.

— O, nu m-am refăcut. Până la urmă inima asta păcătoasă o să cedeze. Tocmai din cauza asta vreau să vă vorbesc.

Aşteptam cu nerăbdare cina. Îmi fusese mai dor de visătoarea mea decât voisem să recunosc şi simţeam că acum era dispusă să facă unele confidenţe.

În seara aceea la ora opt, de îndată ce Gerda se urcă pe bicicletă ca să ajungă la ea acasă şi noi abia începuserăm să gustăm din aperitive, Emma se aplecă înspre mine.

— Vi s-a întâmplat vreodată să ardeţi scrisori?

— Da.

— Şi ce-aţi simţit?

— Furia constrângerii.

Îi sclipiră ochii, ceea ce prevestea că răspunsul meu îi dăduse curaj.

— Exact. Şi eu, într-o zi, acum treizeci de ani, am fost obligată să arunc în şemineu vorbele şi fotografiile bărbatului pe care-l iubeam. Acolo, în flăcări, erau urmele tangibile ale destinului meu, pe care-l vedeam dispărând; cu toate că făceam sacrificiul ăsta plângând, simţeam că forul meu interior nu era atins; îmi rămâneau amintirile, pentru totdeauna. Îmi spuneam că nimeni niciodată n-o să-mi poată arde amintirile.

Mă privea cu tristeţe.

— M-am înşelat. Joi, când am avut al treilea infarct, am descoperit că boala e pe cale să-mi ardă amintirile. Şi că moartea va desăvârşi treaba asta. Aşa că, la spital, m-am hotărât să vă povestesc tot.

— De ce mie?

— Sunteţi scriitor.

— Nu m-aţi citit.

— Dar sunteţi scriitor.

— Doriţi să scriu ce-mi veţi destăinui.

— Se-nţelege că nu.

— Atunci?

— Sunteţi scriitor… asta înseamnă că vă interesează ceilalţi oameni. Am doar nevoie de puţină curiozitate.

I-am atins uşor mâna, surâzând.

— În cazul ăsta, m-aţi nimerit.

Îmi zâmbi la rându-i, jenată de familiaritatea răspunsului meu.

Tuşi de câteva ori, netezi cu unghia marginea farfuriei, şi, cu pleoapele plecate, îşi începu povestea.

„Într-o dimineaţă, acum mai bine de cincizeci de ani, m-am trezit cu convingerea că avea să mi se întâmple ceva important. Să fi fost o premoniţie, sau o amintire? Un mesaj pe care-l primeam din viitor, sau continuam un vis în parte uitat? Era, oricum, un murmur al destinului, care, profitând de somnul meu, instalase în fiinţa mea această certitudine: urma să se producă un eveniment. Ştiţi cât de prosteşte te comporţi după astfel de licăriri: vrei să ghiceşti ce-o să se întâmple şi, tot aşteptând, deformezi totul. Aşadar, la micul dejun mi-am imaginat mai multe intrigi: se va întoarce tata din Africa, unde locuia pe-atunci; poştaşul îmi va aduce o scrisoare de la un editor care se oferea să-mi publice poemele din adolescenţă; îmi voi revedea cel mai bun prieten din copilărie.

Ziua mi-a destrămat iluziile. Poştaşul m-a ignorat. Nu a sunat nimeni la uşă. Şi încărcătura navei din Congo nu-l conținea şi pe tata.

Pe scurt, nu-mi rămânea decât să râd de entuziasmul meu matinal, să-mi spun că fusese o nebunie. Pe la mijlocul după-amiezii, am plecat la plimbare pe țărmul mării cu Bobby, prepelicarul meu de atunci; dar tot mai scrutam valurile, în ideea că s-ar întâmpla totuşi minunea… Din pricina vântului, nu era nici o ambarcațiune pe mare, iar plaja era era absolut goală.

Înaintam încet, cu gândul să-mi înec deziluzia în oboseală. Câinele, înțelegând că plimbarea se va prelungi, găsise o jucărie veche şi mi-o adusese să ne amuzăm amândoi cu ea. O zbughi către o dună unde o azvârlisem eu, dar, dintr-odată, se opri, alergă înapoi de parcă fusese înțepat de ceva, şi se puse pe lătrat.

Degeaba încercam eu să-l potolesc. I-am controlat pernițele să văd dacă nu-l muşcase vreun animal, şi pe urmă, râzând de el, am pornit după jucărie.

Din mărăciniş a apărut un bărbat.

Era gol.

Văzându-mă, smulse repede un mănunchi de iarbă, cu care şi-a acoperit sexul.

— Vă implor, domnişoară, nu vă temeți de mine.

Eu, departe de-a mă teme, mă gândeam la cu totul altceva. Sincer vorbind, îl găseam atât de robust, de viril şi irezistibil de atrăgător, încât îmi tăiase răsuflarea.

Îşi întinse o mână rugătoare înspre mine, asigurându-mă parcă de bunele lui intenții.

— Ați putea, vă rog, să mă ajutați?

Am observat că-i tremură brațul.

— Nu mai am… mi-am pierdut hainele…

Deci tremura de frig.

— Vă e frig?

— Puțin.

Litota dovedea că era bine-crescut. Am căutat repede o soluție.

— Doriți să vă aduc nişte haine?

— Da, mulțumesc, da.

Calculam totuşi cât timp va dura.

— Problema e că-mi va lua două ore. Una la dus, una la-ntors. Şi până atunci veți fi congelat. Mai ales că vântul se întețeşte şi se lasă noaptea.

N-am mai aşteptat şi mi-am descheiat pelerina.

— Uitați, puneți-vă asta şi veniți cu mine. E soluția cea mai bună.

— Dar… dar… o să răciți.

— Hai să mergem, eu mai am o bluză cu mânecă lungă şi un pulover, pe când dumneavoastră n-aveți nimic. În orice caz, este exclus să traversez plaja alături de un bărbat gol. Ori luați pelerina, ori rămâneți aici.

— Aştept aici.

— Câtă încredere, am spus râzând, dându-mi imediat seama de comicul situației. Ce-ar fi ca odată ajunsă acasă, să nu mă mai întorc?

— N-ați face asta!

— De unde ştiți? Nu v-a spus nimeni cum îi tratez eu pe bărbații pe care îi găsesc goi prin mărăcinişuri.

A izbucnit şi el într-un râs zgomotos.

— Bine. O să-mi pun pelerina dumneavoastră şi vă mulţumesc.

M-am apropiat de el, şi, ca să nu-şi dezgolească sexul ridicând mâinile, i-am potrivit eu stofa pe umeri.

Uşurat, s-a înfăşurat în pelerina de lână, deşi era prea mică pentru trupul lui voinic.

— Mă cheamă Guillaume, a exclamat el, ca şi cum socotea că venise momentul prezentărilor.

— Emma, am spus eu. Propun să nu mai vorbim şi să ajungem cât mai repede la mine înainte să înghețăm bocnă. Înțelegeți?

Înaintam în contra vântului.

Din momentul în care am stabilit destinația, am simțit că nimic nu putea fi mai neplăcut decât mersul pe jos ca mijloc de locomoție. În vreme ce hoinăreala fără țel e o adevărată plăcere, orice deplasare pare interminabilă.

Din fericire, cuplul nostru straniu nu a întâlnit pe nimeni. Întrucât tăceam amândoi, mă simțeam tot mai intimidată, abia dacă îndrăzneam să-l privesc cu coada ochiului, de teamă că vântul ar ridica stofa pelerinei şi privirea mea ar părea necuviincioasă. Până la urmă, mersul mi s-a îngreunat, omoplații mi s-au crispat şi mi-a înțepenit ceafa.

Când am ajuns în fine la mine acasă, în adăpostul Vilei Circe, l-am înfofolit în pledurile din salon, am dat fuga la bucătărie şi am pus apă la încălzit. M-am transformat la repezeală în bună menajeră, eu, inapta, stângacea. În timp ce aranjam nişte biscuiți pe o farfurie, mi-am dat seama că tocmai adusesem în căminul meu un necunoscut exact în ziua când eram fără personal de serviciu. Mi-am reproşat neîncrederea asta meschină, am apucat platoul cu ceaiul aburind şi m-am îndreptat cu paşi repezi spre

bibliotecă.

Mă aştepta cu zâmbetul pe buze, dârdâind, zgribulit pe canapea.

— Mulţumesc.

Îi descopeream încă o dată obrazul cu trăsături frumoase, regulate, ochii limpezi, părul buclat, lung, auriu, buzele cărnoase, gâtul suplu, cu tendoane puternice. Un picior era în afara pledului şi i-am observat pulpa, netedă, fusiformă, fără păr, ca o marmură antică. Salonul meu găzduia o statuie greacă, pe Antinous, idolatrizat de împăratul Hadrian, acel splendid tânăr care se aruncase din melancolie în apele albastre ale Mediteranei, şi reapăruse intact în acea dimineaţă din valurile verzi ale Mării Nordului. Mă treceau fiori reci.

Reacţia mea îl înşela.

— Aţi îngheţat din cauza mea! Îmi pare rău.

— Nu, nu, o să-mi revin foarte repede. O să fac focul.

— Vreţi să vă ajut?

— Potoliţi-vă! Câtă vreme n-aţi găsit o metodă de-a înnoda pledurile astea ca să nu riscaţi indecenţa, vă sfătuiesc să rămâneţi nemişcat pe canapea.

Nu mă pricepeam deloc să fac focul, dar am izbutit să obţin nişte scântei; foarte repede, în timp ce serveam ceaiul, flăcările au început să cuprindă butucii.

— Vă datorez câteva precizări, spuse el, savurând prima înghiţitură de ceai.

— Nu-mi datoraţi nimic, şi am oroare de precizări.

— După dumneavoastră, ce credeţi că s-a întâmplat?

— Nu ştiu. Improvizez: v-aţi născut azi-dimineaţă, aţi ieşit din apă.

— Sau?

— Eraţi în încărcătura de sclavi a unui vapor care naviga spre Americi; dar vasul a fost atacat de piraţi, s-a scufundat în apele din preajma oraşului, şi dumneavoastră, în mod miraculos, aţi scăpat din lanţuri şi aţi înotat până la ţărm.

— De ce să fi fost făcut sclav?

— O neînţelegere îngrozitoare. O eroare judiciară.

— A, văd că sunteţi de partea mea.

— Absolut.

Se înveselise. A făcut un gest către miile de cărţi din jur.

— Citiţi?

— Da, am învăţat alfabetul acum câţiva ani, şi-mi e de mare folos.

— Dar nu alfabetul e sursa imaginației pe care-o aveți…

— Mi s-au făcut multe reproşuri din cauza imaginației. Ca şi cum ar fi un defect. Dumneavoastră ce părere aveți despre imaginația mea?

— Îmi place teribil, îmi spuse în şoaptă cu un zâmbet care mă tulbură.

Dintr-odată, am amuțit. Inspirația mă părăsea şi în locul ei se instala neliniştea. Ce eram pe cale să fac, singură în toată casa, cu un necunoscut pe care-l întâlnisem gol într-un tufiş? Logic vorbind, ar fi trebuit să-mi fie frică. De altfel, aveam chiar un profund sentiment că mă confrunt cu ceva periculos.

Am încercat să raționez puțin.

— Cât timp ați pândit acolo, în spatele dunelor, să apară cineva?

— Ore întregi. Mai oprisem două trecătoare înaintea dumneavoastră. Au luat-o la fugă înainte să le pot explica ceva. Le-am speriat.

— Cu ținuta, poate?

— Da, ținuta. Era totuşi ținuta cea mai simplă pe care o găsisem.

Am râs amândoi cât se poate de firesc.

— Totul s-a petrecut din vina mea, continuă el. Locuiesc câteva săptămâni nu departe de aici împreună cu familia, şi în dimineața asta mi-era dor să fac o baie în mare. Am parcat maşina în spatele dunelor, într-un loc pe care să-l pot identifica, şi pe urmă, de vreme ce nu era nimeni prin preajmă, dar absolut nimeni, mi-am lăsat hainele sub un pietroi şi am înotat o vreme. Când am pus din nou piciorul pe uscat, n-am mai găsit nici pietroiul, nici hainele, nici maşina.

— Dispărute? Furate?

— Nu sunt sigur dacă am ieşit la mal în acelaşi loc, fiindcă nu recunoşteam locul decât foarte aproximativ. Ce seamănă cel mai mult cu nisipul, dacă nu nisipul?

— Şi cu stânca, dacă nu o stâncă?

— Exact. Din cauza asta nu v-am propus să căutăm maşina în spatele dunelor, pentru că nu ştiu unde se află.

— Sunteți zăpăcit?

— Era atât de irezistibilă dorința de-a pluti gol pe valuri… Chemarea largului mării.

— Vă înțeleg.

Şi era adevărat: îl înțelegeam. Trebuia să fie o persoană singuratică, la fel ca mine, dacă se simțea atât de exaltat în sânul naturii. Şi totuşi, am avut o bănuială.

— Intenționați să vă întoarceți?

— Din călătorie, da. Din valuri, nu. Îmi doream să plutesc aşa, la infinit.

M-a privit cu atenție şi a adăugat agale:

— Nu sunt sinucigaş, dacă ăsta era sensul întrebării.

— Da, ăsta era.

— Mă joc mereu cu primejdia, vibrez când mă pun în pericol, şi sigur, într-o bună zi o să fac ceva de o imprudență iremediabilă, dar n-am deloc dorința să mor.

— Mai curând dorința să trăiți.

— Exact.

— Şi de-a evada…

Emoționat de răspunsul meu, îşi trase mai în sus pledul, vrând parcă să se apere de perspicacitatea mea, care-l jena.

— Cine sunteți dumneavoastră? m-a întrebat.

— Cine credeți că sunt?

— Salvatoarea mea, îmi şopti cu un surâs.

— Şi în afară de asta? Hai să vedem dacă aveți şi dumeavoastră imaginație!

— O, mă tem că eu posed doar alfabetul, nu şi imaginația.

— Ce importanță are cine suntem? Dumneavoastră sunteți o splendidă statuie însuflețită, pe care am cules-o de pe plajă, am dezmorțit-o, şi căreia îi voi da haine ca s-o restitui curând soției.

Se încruntă.

— Pentru ce-mi vorbiți de soția mea? Nu sunt căsătorit.

— Scuzați-mă, îmi spuneați puțin mai înainte…

— De familie. Stau aici cu familia. Părinți, unchi, veri.

Ce proastă eram! Îi spusesem cât de frumos e pentru că-l credeam însurat, dar acum eram descumpănită, de parcă eu devenism impudică, goală în ochii lui. M-a privit insistent.

— Şi dumneavoastră… soțul dumneavoastră nu-i aici?

— Nu. În momentul ăsta, nu.

Sperase să primească un răspuns mai detaliat. Ca să câştig timp de gândire, m-am repezit să mă ocup de foc… Mă tulbura să constat cât de tare-mi plăcea acest bărbat, şi nu mă grăbeam deloc să dispară; dar nici nu mă puteam hotărî să-i dezvălui că locuiam de una singură în toată casa.

Dacă ar profita… Să facă ce, în fond? Să mă seducă? N-aveam nimic împotrivă. Să mă jefuiască? Dată fiind ținuta lui, mai degrabă el era jefuitul, nu hoțul. Să mă brutalizeze? Nu părea violent.

Mi-am reluat locul şi l-am întrebat brusc:

— Sunteți periculos?

— Depinde pentru cine… Pentru peşti, pentru iepuri, fazani, sunt, fiindcă practic pescuitul şi vânătoarea. În afară de asta…

— Îi detest pe vânători.

— Înseamnă că mă detestați.

Mă privea cu un surâs de neîncredere. Eu m-am aşezat din nou în fața lui.

— O să vă schimb părerea…

— Ne cunoaştem de câteva minute şi vreți deja să mă schimbați?

— Nu ne cunoaştem deloc.

A continuat cu voce joasă după ce şi-a potrivit mai bine pledurile pe umeri:

— Ca răspuns la întrebarea dumneavoastră, n-aveți de ce vă teme de mine. Vă sunt teribil de recunoscător că m-ați salvat, că n-ați ezitat să-mi deschideți uşa. Dar acum abuzez de timpul dumneavoastră… Aş putea să dau un telefon ca să vină cineva să mă ia?

— Sigur că da. Ați vrea să faceți mai întâi o baie? Ca să vă încălziți.

— Nu îndrăznisem să vă cer aşa ceva.

Ne-am ridicat amândoi în picioare.

— Şi… dacă ați avea cumva nişte haine…

— Haine?

— Da, o cămaşă, un pantalon, pe care vi le voi trimite înapoi, spălate şi călcate, vă promit.

— Dar că… n-am aici haine de bărbat.

— De-ale soțului dumneavoastră?

— Păi… n-am soț.

În clipa aceea am tăcut amândoi. A zâmbit. Eu, la fel. Mi-am dat drumul într-un fotoliu, ca o marionetă fără articulații.

— Îmi pare rău că n-am un soț ca să vă pot scoate din încurcătură, dar până acum nu mi-a trecut niciodată prin cap că un soț mi-ar putea fi de folos.

A râs, apoi s-a aşezat din nou pe canapea.

— Oricum, un soț e foarte util.

— Uf, simt că n-o să mă prăpădesc după ce-mi veți spune! Dar, hai, spuneți-mi… la ce mi-ar putea servi un soț? Hai, să vedem ce ziceți…

— Să vă țină companie.

— Am cărțile.

— Să vă însoțească la plajă.

— Mă însoțeşte prepelicarul meu, Bobby.

— Să vă deschidă uşa şi să se dea deoparte ca să intrați undeva.

— N-am nici o problemă cu uşile, şi nu mi-ar plăcea un bărbat care se dă deoparte. Nu, nu-i de-ajuns. La ce altceva mi-ar servi?

— V-ar strânge în brațe, v-ar mângâia gâtul, v-ar săruta.

— Da, aşa mai merge. Şi pe urmă?

— Şi pe urmă v-ar duce într-un pat şi v-ar face fericită.

— A, da?

— V-ar adora.

— Ar reuşi?

— Nu-i poate fi greu unui bărbat să vă adore.

— De ce?

— Pentru că sunteți adorabilă.

Ne apropiaserăm unul de altul în mod irezistibil şi fără să ne dăm seama.

— Trebuie să mă căsătoresc ca să obțin aşa ceva? Un iubit n-ar fi suficient pentru rolul ăsta?

— Ba da… încuviință el dintr-o suflare.

Apoi, deodată, i s-a crispat fața. S-a trântit pe spate, s-a acoperit cu pledurile, s-a îndreptat din nou, şi-a plimbat neliniştit ochii pe zidurile din jur şi a continuat să vorbească, dar cu altă voce şi altă dicție.

— Îmi pare nespus de rău, domnişoară, dar nu mă port frumos cu dumneavoastră. Aveți atâta farmec că uit împrejurările care vă constrâng să mă ascultați şi-mi permit nişte libertăți inadmisibile. Iertați-mă şi uitați de atitudinea asta. Ați putea să-mi arătați unde e baia?

Vocea i se schimbase, era acum plină de autoritate; m-am conformat imediat, fără să ezit o secundă.

După ce a intrat în baie, i-am promis că hainele îl vor aştepta pe un taburet, după uşă; după aceea, m-am retras în dormitor. Tot deschizând la repezeală sertare şi dulapuri, rumegam scena. Ce mă apucase? Mă purtasem frivol, îl flatasem, îl provocasem, îl înfierbântasem, da, îl obligasem să-mi facă curte… Dorința de a mă face plăcută se strecurase în mine, făcea să mi se reverse cuvintele, îmi fluidiza gesturile, îmi prelungea privirile, pe scurt, mă împingea să transform conversația în flirt. Fără să vreau, creasem între noi o tensiune erotică nestăpânită. Îi prezentasem imaginea unei femei frivole şi l-aş fi împins la gesturi prea întreprinzătoare, dacă n-ar fi reacționat el *in extremis*, cramponându-se de buna lui creştere.

Dulapurile din dormitor mă exasperau. Nu numai că nu găseam nimic pentru un bărbat, dar absolut nimic pe măsura lui. Mi-a venit ideea să urc la etajul menajerei, Margit, care era înaltă, solidă, durdulie, şi să profit de lipsa ei ca să împrumut ceva.

Transpirată leoarcă, am scos pe furiş din cufărul femeii cea mai largă rochie, am coborât în fugă şi am strigat din spatele uşii:

— V-am mințit. Catastrofă totală. N-am decât o rochie de casă, pe care am împrumutat-o de la menajeră.

— Merge.

— Încă n-ați văzut-o. Vă aştept jos.

Când a coborât scările împopoțonat cu rochia aceea imensă de bumbac alb – cu guler şi mâneci din dantelă, vezi doamne – ne-a pufnit pe amândoi râsul. El îşi lua în zeflemea aspectul ridicol, eu râdeam pe înfundate de jenă, pentru că îmbrăcămintea asta feminină, îl făcea, prin contrast, şi mai viril, şi mai puternic. Mâinile şi picioarele îi erau atât de mari, că mă tulburau.

— Pot să dau un telefon?

— Da. Telefonul e acolo.

— Ce să-i spun şoferului?

Luată prin surprindere, mirată că recurgea la un şofer, şi nu la un membru al familiei, n-am avut timp să înțeleg întrebarea, şi i-am dat un răspuns aiurea.

— Spuneți-i că e bine venit şi că avem ceai şi pentru el.

Guillaume, cocoşat de râs din cauza răspunsului meu caraghios, a trebuit să se aşeze pe trepte. Îmi plăcea teribil să constat efectul pe care-l aveam asupra lui, chiar dacă nu-mi dădeam seama de ce.

— Nu, întrebarea era de la ce adresă să-i spun şoferului să mă ia.

— Vila Circe, rue des Rhododendrons nr. 2, Ostende.

Ca să-mi revin şi să-i arăt că sunt bine-crescută, l-am lăsat singur la telefon şi m-am dus la bucătărie, unde am făcut zgomot cu vesela, ca să-l conving că n-aveam de gând să-i spionez conversația; am început chiar să fredonez uşor ceva, pe când ciocneam ceainicul, linguriţele, ceştile.

— Parcă se aud instrumentele de percuție ale unei orchestre simfonice când pregătiți ceaiul.

Am tresărit. Era în pragul uşii şi mă urmărea.

— Ați vorbit cu familia? S-au liniştit?

— Nu se îngrijoraseră.

Ne-am întors în salon cu ceainicul şi încă nişte biscuiți.

— Scrieți, Emma?

— De ce mă-ntrebați? Toată lumea îmi pune întrebarea asta!

— Citiți atât de mult.

— Am comis câteva poezii înfiorătoare, dar cu asta, basta. Cititul n-are nimic de-a face cu scrisul. Vă întreb eu dacă dumneavoastră vă transformați în femeie pentru că vă plac femeile? Vedeți, întrebarea pe care mi-o puneți e la fel de absurdă.

— Corect. Dar de unde ştiți că-mi plac femeile?

Am tăcut din gură. Căzusem în plasă! Iar lăsasem fără să vreau erotismul să-mi invadeze vorbele. Când bărbatul ăsta se afla la trei metri de mine, nu mă puteam opri să nu-l ademenesc.

— Bănuiesc, am şoptit, plecând ochii.

— Pentru că, adevărat vorbind, nu asta mi-e reputația, a adăugat el cu vocea joasă. Frații şi verii mei umblă mai mult decât mine după fuste. Îmi şi reproşează că sunt cuminte, prea cuminte.

— A, da? De ce sunteți cuminte?

— Fără îndoială, pentru că mă păstrez pentru o femeie. Cea bună. Cea adevărată.

În prostia mea, am crezut la început că fraza aceea mi-era destinată mie. Când mi-am dat seama, am căutat să abordez o altă chestiune.

— Doar n-o să afirmați că la vârsta dumneavoastră, n-ați… încă n-ați…

Eram eu însămi atât de consternată, că nici nu puteam termina fraza! Hărțuiam cu întrebări un bărbat insuportabil de frumos, pe care-l îmbrăcasem în femeie, ca să ştiu dacă era virgin.

Gura i se arcuise într-o expresie de stupefacție şi amuzament.

— Nu, vă pot linişti… Mi s-a întâmplat. Şi fac lucrul ăsta cu mare plăcere. Să ştiți c-au existat în anturajul meu numeroase femei, mai coapte ca mine, dar superbe, care au fost încântate să mă inițieze încă de foarte tânăr.

— M-am liniştit, am spus cu un suspin, de parcă mi-ar fi povestit de succesele lui la golf.

— Şi totuşi, prefer plimbările lungi în natură, călăritul, câteva ore de înot ca azi-dimineață. Mi-am ierarhizat plăcerile.

— Şi eu sunt la fel, am răspuns mințind.

Văzând că un lemn era cât pe ce să se stingă, am profitat şi m-am deplasat lângă şemineu.

— De ce-mi spuneți toate astea? am mârâit cu ton arogant.

— Poftim?

— De ce-mi vorbiți despre lucruri atât de intime, când nu ne cunoaştem?

S-a întors, şi, după câteva clipe de gândire, m-a privit grav în ochi.

— Mi se părea evident…

— Mie nu.

— Ne plăcem, nu?

Îmi venise mie rândul să întorc capul, să pretind că vreau să reflectez înainte de a-l privi fix cu ochi gravi.

— Da, aveți dreptate: e evident.

Cred că în clipa aceea – şi pentru toți anii care ne mai rămâneau de trăit – aerul s-a schimbat în jurul nostru.

Timbrul strident al soneriei sparse armonia pe care-o creasem.

— Şoferul…

— Deja?

Ce surprize ne rezervă viața: la amiază bărbatul ăsta mi-era un necunoscut, la asfințit, nu suportam să mă despart de el.

— Nu, Guillaume, nu puteți pleca aşa.

— În rochie?

— În rochie, sau indiferent în ce, nu puteți pleca.

— O să mă întorc.

— Promiteți?

— Jur.

Îmi sărută mâna timp de un minut la fel de bogat ca toți cei douăzeci şi trei de ani care s-au scurs de atunci.

Când a ieşit, i-am spus:

— Mă bazez pe dumneavoastră că mă veți găsi, fiindcă eu nu ştiu cine sunteți.

Clipi uimit.

— Ce lucru minunat: nu m-ați recunoscut.

Pe urmă închise uşa.

Nu voiam să-l văd plecând; am rămas abătută în fundul holului întunecat.

Sub influența şocului, nu am dat importanță ultimei lui fraze; în schimb, în timpul nopții, retrăind fiecare moment al întâlnirii noastre, am repetat tot timpul acele cuvinte: „Nu m-ați recunoscut“. Îl mai întâlnisem vreodată? Nu, un bărbat dotat cu un asemenea fizic, cum să-l fi uitat? Ne vedeam în copilărie? N-aş fi putut recunoaşte copilul în adultul de azi. Aşa

trebuia să fie. Ne întâlneam odinioară, s-au scurs anii, el m-a recunoscut, eu nu, şi aşa se explica fraza.

Cine era?

Îmi scormoneam amintirile şi nu dibuiam nici o urmă lăsată de Guillaume. Deveneam tot mai nerăbdătoare să se întoarcă.

A doua zi avu grijă să mă prevină cu un telefon şi să mă întrebe dacă ar putea să ia ceaiul la mine.

Când şi-a făcut apariţia, m-a surprins atât de tare eleganţa sacoului, fineţea cămăşii, şicul pantofilor, nenumăratele detalii care-l transformaseră pe sălbatic în om de societate, încât am avut impresia că mă aflam faţă-n faţă cu un străin.

Îmi remarcă stinghereala.

— Să nu-mi spuneţi că regretaţi că mă vedeţi îmbrăcat cu hainele mele. Că, dacă regretaţi, o să-mi pun din nou rochia menajerei, pe care v-am adus-o înapoi.

Îmi întinse o rufă împachetată în hârtie de mătase.

— Degeaba mă ameninţaţi, am răspuns, o să-mi dau silinţa să mă obişnuiesc cu dumneavoastră aşa.

L-am condus în salon, unde erau pregătite ceaiul şi prăjiturile. Părea să-i facă plăcere că regăseşte decorul.

— M-am gândit tot timpul la dumneavoastră, îmi zise, aşezându-se.

— Vă rugăm să nu-mi furaţi textul: e prima frază pe care voiam să v-o adresez eu.

Îşi duse un deget în faţa buzelor şi repetă cu glas mai coborât:

— M-am gândit tot timpul la dumneavoastră.

— Iubitul meu, am izbucnit eu în plâns.

Nu pricepeam cum de aveam asemenea reacţii de îndată ce bărbatul ăsta se afla în preajma mea. De ce mă podidea plânsul? Ca să mă refugiez în braţele lui – ceea ce se şi întâmplă în secunda următoare? Fără îndoială… Era limpede că altă femeie, mai feminină şi mai rafinată decât mine, care zăcuse adormită în trupul meu, se trezea de îndată ce se apropia el şi ştia să se descurce cu abilitate; am mers pe mâna ei.

După ce mă consolă, mă dezlipi cu forţa de el, mă aşeză pe un alt fotoliu şi-mi ordonă să servesc ceaiul. Făcea gesturi raţionale. Prea multă emotivitate ucide. Această revenire la preocupări cotidiene m-a ajutat să-mi recapăt sângele rece, volubilitatea.

— Guillaume, ieri m-aţi recunoscut, dar eu nu v-am recunoscut.

Mă privi uimit.

— Poftim? Eu, să vă fi recunoscut?

— Da, ne jucam împreună când eram mici, nu?

— A, da?

— Nu vă mai aduceți aminte?

— Nu, deloc.

— Atunci de ce mi-ați reproşat că nu vă recunosc?

Instantaneu, se înveseli.

— Sunteți de-a dreptul adorabilă.

— De ce? Ce-am zis?

— Sunteți unica femeie capabilă să se îndrăgostească de un bărbat ieşit din valuri. Şi mă amuză că nu mă recunoaşteți, fiindcă sunt cunoscut.

— De mine?

— Nu. De multă lume. Jurnalele vorbesc despre mine, publică fotografii.

— De ce? Ce faceți pentru asta?

— Ce fac?

— Sunteți actor, scrieți, câştigați competiții? Automobilism? Tenis? Navigați? Faima se datorează unui talent. Dumneavoastră ce faceți?

— Nu fac nimic. Sunt.

— Sunteți?

— Sunt.

— Sunteți ce?

— Prinț.

Mă aşteptam atât de puțin la răspunsul ăsta, încât, un timp, am rămas mută.

În cele din urmă se îngrijoră.

— Lucrul ăsta vă zdruncină convingerile?

— Mie?

— Aveți tot dreptul să considerați monarhia un sistem straniu, perimat.

— O, nu, nu, nu-i vorba de asta. Am impresia că sunt o fetiță… Desigur, fetița înnebunită după un prinț. E grotesc! Mă simt ridicolă. Ridicolă pentru că nu ştiu cine sunteți. Ridicolă pentru că am sentimente pentru dumneavoastră.

— Dar nu sunteți ridicolă.

— Cel puțin să fi fost ciobăniță şi să mă maimuțăresc, tot ar mai fi fost ceva! Prințul şi ciobănița, nu? Numai că, din nefericire, eu n-am oi, n-am păzit niciodată oi, chiar mă tem că detest oile, ca să nu spun că nu le suport nici măcar mirosul. Sunt un caz disperat.

Era cât se poate de evident că îl amuz. Îmi apucă mâinile ca să-mi domolească nervozitatea.

— Să nu vă schimbați. Dacă ați şti cât de fermecătoare este neştiința dumneavoastră… Sunt atât de obişnuit să văd tinere care se prăpădesc după mine!

— Aveți grijă, sunt şi eu foarte capabilă să mă prăpădesc după dumneavoastră! De fapt, doresc chiar foarte mult lucrul ăsta.

Conversația a continuat în mod agreabil. Voia să ştie tot despre mine, şi eu tot despre el, dar simțeam amândoi că scopul întâlnirii noastre nu era să ne povestim unul altuia trecutul, ci să ne inventăm un prezent.

Venea în fiecare după-amiază să mă vadă.

Trebuie să recunosc că datorită lui şi nu mie n-am făcut dragoste chiar imediat. Eu – sau mai curând femeia foarte feminină din mine – aş fi făcut pasul de la a doua întâlnire. Dar el insista să nu se întâmple asta prea repede. Dorea, fără îndoială, să prețuiască cu adevărat acel moment.

Aşadar, ne-am văzut timp de mai multe săptămâni, schimbând vorbe şi săruturi. Până-n ziua în care n-am mai putut să ne dezlipim buzele.

Atunci, am priceput că, odată ce îşi dovedise respectul oprindu-mă de la o dăruire grabnică, se aştepta de aci înainte la un semn din partea mea.

Ceea ce am şi făcut, începând să…“

Emma Van A. se opri din povestit. Îşi drese glasul şi cugetă.

— Nu există ceva mai urât decât o carne bătrână, degradată, care evocă senzualitatea. Nu vreau să vă supun la aşa ceva. Începând cu o anumită fază a decrepitudinii, unele subiecte nu mai trebuie abordate deoarece rişti să produci dezgust. Aşa că voi face altfel. Putem să ne ridicăm de la masă?

Ne îndreptarăm spre salon, în mijlocul cărților.

Îşi dirijă cu îndemânare fotoliul până în fața unui birouaş vechi, porni un mecanism care deblocă un sertar tainic, şi scoase un carnet delicat din piele portocalie.

— Uitați. Când m-am hotărât să-i fiu amantă, am scris asta.

— Mă simt foarte indiscret…

— Nu, nu, uitați-vă. Instalați-vă aici, sub lampă şi citiți-l. E metoda cea mai bună de a-mi urma confesiunea.

Am deschis carnetul.

Domnului meu şi viitor stăpân

ALBUMUL IUBIRII
de Emma Van A.

Negăsind nimic mai înjositor în iubire decât îmbrățișările improvizate, banale, brutale, prezint acest carnet bărbatului pe care-l plac. Aidoma unui meniu, îl va folosi arătându-mi cu degetul, seară de seară, ce-şi doreşte.

1. Supliciul lui Ulise şi al sirenelor

Ne amintim, desigur, că Ulise a cerut să fie legat de catargul navei ca să reziste cântului irezistibil al sirenelor. Stăpânul meu va fi legat şi el de o coloană, va fi cât se poate de sumar îmbrăcat, va avea ochii legați ca să nu vadă nimic şi o altă legătură îl va împiedica să vorbească. Sirena se va învârti în jurul lui şi, atingându-l aproape imperceptibil, îi va şopti la ureche la ce doreşte să-l supună. Dacă sirena e dotată cu imaginație şi stăpânul meu la fel, scenele evocate ar trebui să aibă acelaşi efect – încă mai mare – chiar fără să fie săvârşite.

2. Deliciile lui Prometeu

Prometeu, pedepsit de Zeus, a fost legat în lanțuri, şi din acel moment a suferit atacurile unui vultur, care venea să-i devoreze ficatul. Propunerea mea este ca stăpânul meu să fie legat de ceva la fel de solid ca o stâncă, iar eu să-i devorez altceva. De câte ori va dori.

3. Vizita din vis

Pentru grecii antici, orice vis însemna o vizită a zeilor. Stăpânul meu va fi visătorul, lungit gol în pat, pe spate, iar eu îl voi convinge că Afrodita, zeița voluptății, vine lângă el în timpul nopții. Cu condiția să nu deschidă ochii, să nu întindă brațele, pe scurt, să nu mişte decât foarte uşor din şale, eu voi avea grijă să mă urc deasupra lui şi să fac acele mişcări subtile care ne vor aduce delectarea reciprocă.

Ca variație: eu visătoarea, stăpânul meu, vizitatorul.

4. Flautista

Stăpânul meu va fi flautul, eu muziciana. Îmi voi dovedi, cântând, virtuozitatea la acest instrument. În calitatea mea de bună interpretă, țin să

precizez că sunt talentată şi la flautul cu plisc, şi la flautul transversal. Primul se apucă în gură, celălalt se mângâie lateral.

5. Ursul şi stupul

Stăpânul meu va fi un urs, care aleargă după nectarul florilor, în timp ce eu voi avea rolul stupului, inabordabil, greu de dibuit, greu de atins. Când ursul va reuşi să găsească poziția practic optimă pentru amândoi, eu îl voi autoriza să se înfrupte din mierea mea cu limba lui nesătulă.

6. Sfera originară

Aristofan povesteşte că, la începutul începuturilor, bărbatul şi femeia formau un corp unic, sferic, şi că, mai târziu, au fost separați, bărbatul de-o parte, femeia de cealaltă. Acum, noi ne riscăm viețile căutând să reconstruim sfera originară, lipindu-ne unul de altul, şi împreunându-ne. Punctele de unire din partea inferioară a abdomenului vor cere îngrijire deosebită. Unirea trebuie executată cu mişcări încete, astfel încât senzațiile să se rafineze, pe termen lung. Cu toate astea, sfera, ca orice sferă, are dreptul să se rostogolească pe pat, sau pe covoare.

7. Sfera dezorientată

În procesul de reconstrucție a sferei, o vom lua pe căi înşelătoare, fiindcă nu ne pricepem cu toții la geometrie. Astfel, capul stăpânului meu va face investigații între coapsele mele, iar eu voi explora între ale lui. Cu toate că aşa ceva e sortit eşecului, noi vom încerca totuşi să ne împreunăm, apucând cu gura orice vom găsi din corpul celuilalt.

8. Păzitorii farului

Un poet pretindea că a iubi înseamnă a privi în aceeaşi direcție ca ființa aleasă. Vom încerca să facem aşa, ca nişte pândari pe un recif primejdios, eu în față, stăpânul meu în spate.

9. Călătoria lui Tiresias

Unii şi-l amintesc pe acest grec de seamă ca profet, alții ca pe singurul individ dotat cu ambele sexe, căci legenda spune că Tiresias a fost succesiv bărbat şi femeie. Stăpânul meu şi cu mine ne vom hotărî să retrăim experiențele lui Tiresias: de la femeie, stăpânul meu va prelua

atitudinile; de la bărbat, eu voi prelua atributele.

10. Dovlecelul cu pepene

Este o veche rețetă din zona Mării Egee, care consistă în prezentarea dovlecelului presat între doi pepeni, care-i extrag astfel sucul.

11. Aşteptarea în labirint

Ce este un labirint? Un loc unde te pierzi, un loc separat, care maschează un alt loc separat, oferind căi de ieşire înşelătoare, un centru nevralgic misterios, la care nu ajungi niciodată. Jocul va consta în a cere prizonierului să multiplice apropierile preliminare, alegând poarta greşită, pipăind suprafețele înşelătoare, scormonind prin locuri, pe scurt, ajungând cu încetul la punctul plăcerii. Nu e interzis să ajungi acolo, însă cât mai târziu posibil.

12. Jocurile Olimpice

Asemenea jucătorilor olimpici, stăpânul meu şi cu mine vom fi goi, unşi cu untdelemn. Avem două soluții: să ne luptăm, sau să ne îngrijim unul pe altul. În luptă, fiecare va încerca să-l supună pe celălalt voinței sale. Grija ne-o vom arăta prin masaj reciproc. Aceste două activități nu sunt incompatibile şi se pot succeda. Nici o manevră nu este exclusă, şi nici un fel de mângâiere.

13. Zăpezile Parnasului

Când muntele Parnas e pudrat de zăpadă, frigul dă pielii senzația aspră de muşcătură; şi totuşi, pe muntele acela se întâlnesc zeii. Aşadar, noi, stăpânul meu şi cu mine, vom face dragoste precum zeii, cu pielea înroşită, nu de asprimea zăpezii, ci a loviturilor.

Am închis caietul, impresionat. Nu-mi venea să-mi îndrept privirea spre Emma Van A. Mă simțeam încurcat, nu mi-aş fi imaginat-o scriind o astfel de proză.

— Ce părere aveți? mă întrebă.

Era tocmai întrebarea pe care nu voiam s-o aud! Dar, din fericire, nu mi-a lăsat timp să răspund; mi-a luat din mână textul cu următorul comentariu:

— N-am să vă spun ce-a ales. În orice caz, îmbrățișările noastre au fost de la bun început halucinante. De atunci, a rămas intoxicat de mine şi eu de el. Nu mă aşteptasem să fie atât de plăcut să te ocupi de un bărbat, îl vedeam lasciv, senzual, urmărind mereu plăcerea… Nimic nu-i plăcea mai mult decât să se apropie de mine şi, cu ochii strălucind, să-mi indice cu degetul un anume rând din acest carnet. A cui era inițiativa? Oare dorința lui o declanşa pe-a mea, sau poate îmi ghicea el intențiile? N-am să aflu niciodată. În rest, vorbeam de literatură.

Atinse cu dosul palmei coperta de piele şi o mângâie.

— Într-o zi mi-a adus şi el în dar un album identic, meniul lui, alcătuit pentru mine. Vai, din păcate, pe acela am fost obligată după un timp să-l ard.

Se cufundă câteva momente în amintirea aceea, iar eu am avut răgazul să salivez imaginându-mi ce putuse să scrie Guillaume. Ce alte noi capricii? Până unde mersese el, după curajul amantei? În spatele frazelor, în spatele pronumelor reverențioase, amanții aceştia din vremuri apuse îşi acordau o libertate nemaipomenită, libertatea de a-şi mărturisi fantezia şi de a-şi călăuzi partenerul într-acolo, de a nu îngădui ca actul sexual să cadă în plasa unei repetări mecanice, ci să facă din el un moment înălțător al inventivității, al poeziei erotice.

— După lectura carnetului meu, continuă Emma, Guillaume a încremenit aflând că era primul meu bărbat.

— Poftim?

— Da, m-ați auzit bine. I-a trebuit, într-adevăr, dovada, ca să-l conving că înainte de el, fusesem virgină.

— Vă spun sincer că paginile astea nu par scrise de o virgină neexperimentată…

— Eram virgină, dar nu şi neexperimentată. Altfel, cum aş fi putut să compun acele rânduri, şi pe urmă să le şi pun în practică? Nu, eu mă emancipasem în Africa.

— În Africa?

— Şi i-am explicat asta lui Guillaume.

„Mi-am petrecut copilăria în Africa Neagră, într-o vilă mare, somptuoasă cu coloane, unde servitorii încercau să ne apere de canicula cu jaluzele şi ventilatoare, reuşind doar să creeze o umbră caldă. M-am născut acolo, în Congo, bijuteria imperiului colonial belgian. Tata venise ca profesor de literatură pentru populația albă din Kinshasa. În saloanele

înaltei societăți cunoscuse o tânără bogată, de care se îndrăgostise şi, cu toate că nu era înstărit, ci numai cultivat, reuşise s-o ia de soție. Venirea mea pe lume a provocat moartea mamei mele, care s-a stins imediat după ce m-a născut; n-am cunoscut-o decât dintr-o fotografie sepia, aşezată pe pianul la care cântase, rămas de atunci închis, imperial şi tăcut; o fotografie pe care timpul a decolorat-o prea repede, şi unde eu, deja din adolescență, nu mai distingeam decât o fantomă elegantă de culoarea cretei. Tata a fost cealaltă fantomă a copilăriei mele: fie că în sinea lui îmi reproşa decesul soției, fie că mă disprețuia, eu nu aveam parte nici de prezența, nici de atenția lui. Îmbogățit în urma moştenirii lăsate de mama mea, a cheltuit banii pe cărți, mii de volume, ca să se închidă în bibliotecă şi să nu mai iasă decât atunci când avea cursuri.

Desigur, aveam impresia, ca toți copiii, că viața mea de zi cu zi era o viață normală. Chiar dacă mi se întâmpla să le privesc cu invidie pe mamele colegelor, nu mă consideram nefericită, deoarece eram înconjurată de bone cu voci catifelate şi mers legănat, servitoare vesele, care adăugau şi empatie afecțiunii pe care mi-o purtau. Cât despre tata, solitudinea, indiferența lui îl făceau fascinant. Eforturile mele la vremea aceea tindeau toate spre un singur scop: să mi-l apropii, să ajung la el.

M-am hotărât să îndrăgesc şi eu cărțile la fel de mult ca el. Odată cu primele lecturi, m-am întrebat ce plăcere puteau să-i facă migrenele pe care i le dădeau rândurile acelea negre, minuscule – trebuie spus că începusem cu un tratat de isorie romană în cincisprezece volume; pe urmă, am dat întâmplător peste romanele lui Alexandre Dumas, am rămas încântată de Athos, Aramis, d'Artagnan, şi de atunci a urmat evoluția până când am devenit cititoarea pe care inițial doar o imitasem. După câțiva ani, convingându-se că devoram mii de pagini pe săptămână, îmi arăta şi tata uneori cu degetul câte ceva de citit, strecurând cu glas obosit: «Uite, ar trebui să-ncerci asta»; atunci, mă aruncam, recunoscătoare, asupra textului, de parcă tata ar fi exclamat: «Te iubesc».

Când am împlinit doisprezece ani, am început să observ că seara, după ce se asigura că eram în pat, tata dispărea uneori în amurg, când nu mai putea fi vorba de cursuri. Unde se ducea? De unde se întorcea două ore mai târziu, liniştit, aproape surâzând, poate chiar fredonând amuzat o melodie oarecare. Eu visam că flirta cu o femeie, care mi-ar fi putut deveni o a doua mamă.

Nu eram prea departe de adevăr: curând aveam să descopăr că-mi făcuse rost de o armată de mame! Un batalion de femei, cu care urma să mă

împrietenesc… Dar merg prea repede, daţi-mi voie să vă explic.

Într-o zi, văzând că fură o floare din buchetul care se afla în sufragerie ca să şi-o arboreze la butoniera unui costum nou, m-am luat după el pe furiş. Am fost uluită să constat că la numai o sută de metri de unde stăteam noi, dădu colţul şi intră la Vila Violette.

Le-am implorat pe bone să-mi spună cine locuia acolo, dar pe ele le-a pufnit râsul, nu au vrut să-mi răspundă, dar până la urmă, fiindcă nu le dădeam pace, mi-au spus cum se numea locul: era vorba de un bordel.

Din fericire, Maupassant, unul din scriitorii mei preferaţi, mă învăţase despre aceste stabilimente unde femeile ofereau, pe bani, plăcere bărbaţilor; partea bună era că, nefăcând aprecieri morale cu privire la activitatea prostituatelor şi prezentându-le cu multă omenie, ca în *Ulcica* sau în *Casa Tellier*, Maupassant îmi trezise şi mie respect faţă de ele. Cu atât mai mult cu cât, în ochii mei, faptul că pana unui geniu le dăduse atenţie le înnobila pe aceste fiinţe, chiar le sanctifica.

În această stare de spirit, m-am prezentat la bordelul doamnei Georges. Ce a crezut oare femeia asta grasă cu părul roşu şi dinţi de aur, îmbrăcată cu rochii de comandă, cusute înainte să se îngraşe şi care acum crăpau pe ea, când m-a văzut intrând, o fetiţă? Nu voi şti niciodată. M-am simţit respinsă de primirea glacială, dar insistenţele mele au convins-o că eram de bună-credinţă: nu, nu căutam de lucru la ea; nu, nu veneam din gelozie ca să-mi supraveghez tatăl; nu, nu veneam ca să notez numele clienţilor şi să le dau informaţii soţiilor lor din Kinshasa.

— Ce-i cu tine aici? Ce te atrage? E o curiozitate bolnavă…

— Da, e vorba de curiozitate, dar nu văd de ce-ar fi bolnavă. Mă interesează plăcerea. Nu asta oferiţi aici?

— Pe bani, da, asta vând. Dar te poţi instrui şi în altă parte.

— A, da? Unde? La mine acasă nu sunt femei, fiindcă mama mea a murit; bonele mă tratează ca pe o fetiţă; nimeni nu vrea să discute cu mine! Îmi trebuie femei, femei adevărate. Ca dumneavoastră şi fetele dumneavoastră.

Din fericire, doamna Georges era moartă după romane. De când ea nu se mai oferea bărbaţilor – sau de când bărbaţii n-o mai solicitau – se deda orgiilor de lectură. Îi împrumutam cărţi pe care ea nu le avea, le comentam împreună, şi în felul ăsta îi intram sub piele, transformându-mă, într-o zonă confuză a creierului ei, în fetiţa pe care ar fi dorit s-o aibă. Cât despre mine, mă pretam la jocul ăsta fără ipocrizie, eram fascinată de doamna Georges, sau, mai degrabă, de universul doamnei Georges.

Pentru că menirea negoțului ei era plăcerea bărbaților, nu îi era teamă de ei.

— Să nu-ți fie frică de bărbați: au la fel de multă nevoie de noi ca noi de ei. N-ai de ce să te laşi umilită niciodată. Ține minte lucrul ăsta.

Cu timpul, am avut şi eu acces la Salonul albastru, încăperea interzisă bărbaților. Era locul unde fetele se odihneau între doi clienți, săteau la palavre; pe măsură ce treceau săptămânile, s-au obişnuit cu prezența mea, nu-şi mai supravegheau conversația, şi am aflat cu timpul tot ce se întâmplă între bărbați şi femei, pe toate fețele şi cu toate variațiunile. M-am edificat în ale amorului aşa cum învață bucătarul să gătească, petrecându-şi tot timpul la bucătărie.

Ca dovadă de prietenie, una din fete mi-a îngăduit să privesc prin «oblonul madamei», o deschidere amenajată în fiecare cameră, pentru ca doamna Georges să poată controla câte un client suspect.

Aşadar, de la doisprezece la şaptesprezece ani, am frecventat cu sârg bordelul doamnei Georges, care-mi devenise un al doilea cămin. Căci, oricât de incredibil ar părea, se țesuse între noi o afecțiune atât de vie, încât doamna Georges păstra secretul vizitelor mele. Ne lega curiozitatea intensă față de oameni, o curiozitate pe care ea şi-o satisfăcuse cu ajutorul prostituției şi al lecturii. De altfel, insista să n-o imit, nici pe ea, nici pe fetele ei, şi îşi asumase în parte răspunderea educației mele.

— Tu trebuie să adopți stilul pur, cel de «fată curată», genul de fecioară eternă, dar modernă. Chiar dacă te machiezi, trebuie să dai impresia că n-ai nimic pe față.

Aşa că, datorită prieteniei cu târfele, eu aveam un aer cum nu se poate mai respectabil.

Unul din verii mei care mă zărise intrând, apoi ieşind din Vila Violette, m-a pârât lui tata.

Tata m-a convocat în biroul lui solemn chiar în ziua când împlineam şaptesprezece ani, şi mi-a cerut explicații.

I-am povestit tot, fără să tăinuiesc nimic.

— Jură-mi, Emma, că… că… în fine, înțelegi tu… că… nu te-ai… dat nici unui…

Era incapabil să-şi termine frazele… Cred că descoperea în timpul acestei convorbiri că era tatăl meu şi că avea îndatoriri.

— Tată, îți jur că nu. O cunoşi pe doamna Georges, ea nu glumeşte! Când spune ceva, aşa e.

— E… este adevărat, bâigui tata şi se înroşi, zăpăcit că o frecventez pe

doamna Georges, care organiza această viață, pe care el şi-o spera secretă.

Am precizat în continuare că nu mi-era ruşine nici să-mi petrec timpul acolo, nici că cea mai bună prietenă a mea era codoaşă, şi că vărul meu era cu siguranță un nătărău, dacă nu pricepuse lucrul ăsta.

— Da, înțeleg… admise tata spre propria-i surprindere.

Nu-l mira numai că descoperise cine eram, nu-i venea să creadă că, în fine, îi plăcea de mine. Discuția asta, care ar fi trebuit să fie furtunoasă, dar nu fusese, marcă începutul unor relații noi între mine şi tata, începutul anilor noştri fericiți… Am trăit aşa tot timpul până la plecarea din Congo, împărțindu-ne existența, atât el, cât şi eu, între două case, a noastră, şi Vila Violette.“

— Aşa a găsit Guillaume o virgină experimentată, o femeie care nu se dăduse nimănui, dar căreia nu-i era frică nici de bărbați, nici de corpul lor, nici de sex. Pe urmă, nişte probleme de sănătate mi-au impus să plec în Belgia; după îngrijirile necesare, m-am refăcut în reşedința asta a familiei. Tata, vrând să fie alături de mine, se instalase şi el aici, îşi adusese şi biblioteca, dar după şase luni, regreta atât de mult Congoul – sau poate Vila Violette? –, că s-a întors acolo. Guillaume m-a întâlnit aici în anul când împlinisem douăzeci şi trei ani. La început, legătura noastră a fost secretă. Desigur, din prudență. Dar şi din pudoare. Plăcerea clandestinului. Apoi, secretul deveni obişnuință şi rămase aşa. În afară de aghiotantul lui, de secretare şi de servitori, pe care împrejurările ne obligau să-i facem părtaşi, nimeni nu ne cunoştea secretul. Scăpam în felul ăsta de cancanuri, de fotografi şi nu ne afişam niciodată împreună în public. Ne ascundeam aici, cu excepția unor scurte escapade în străinătate, în țări unde Guillaume era un turist necunoscut.

— De ce?

Îndrăznisem s-o întrerup.

Emma Van A. ezită, falca începu să-i tremure, ca şi cum voia să pună lacăt vorbelor dinlăuntrul ei. Îşi plimbă ochii prin cameră, amânând răspunsul.

— Eu îmi alesesem un bărbat, nu un prinț. Alesesem să-i fiu amantă, nu soție, cu atât mai puțin doamnă de la Curte, cu obligațiile inerente.

— Ați refuzat să vă măritați cu el?

— Nu mi-a cerut-o.

— V-ați fi aşteptat să v-o ceară?

— Nu, fiindcă asta ar fi dovedit că nu înțelesese nimic, nici despre

mine, nici despre el, nici despre îndatoririle pe care le avea. Şi, pe urmă, să fim serioşi, dragă domnule, un moştenitor regal, indiferent ce rang are în vederea succesiunii la tron, nu se căsătoreşte cu o femeie care nu poate face copii.

Aceasta era deci mărturisirea care o costase atât de mult. Am privit-o cu compasiune. Ea, uşurată, continuă:

— Nu luaserăm nici o măsură de precauţie. După cinci ani am capitulat; pântecul meu părea mai uscat ca deşertul Gobi. N-am să ştiu, de altfel, niciodată, dacă motivul era fiziologic, sau dacă nu cumva amintirea mamei mele, care murise dându-mi naştere, îmi seca măruntaiele.

— Ce s-a întâmplat?

— La început, nu s-a schimbat nimic. Apoi, mi-a mărturisit că familia regală îl hărţuia, iar presa, de asemenea neliniştită văzându-l preocupat numai de sport, îi punea în dubiu virilitatea. Printre descendenţii celor cu sânge albastru sunt destui homosexuali, aşa că adevăraţii amatori de femei sunt obligaţi să procreeze, ca să-şi calmeze poporul şi să pună în siguranţă monarhia. Acesta era destinul lui de bărbat şi prinţ, şi a vrut să-l ignore cât de mult posibil… Eu i-am cerut să reacţioneze.

— Adică?

— Adică să-şi ia amante oficiale, să se afişeze cu ele.

— V-aţi despărţit?

— Nu, deloc. Am rămas împreună, eram amanţi, dar el salva aparenţele. Avea dreptul la scurte extravaganţe, de fiecare dată atât de stângace, de puţin discrete, că apăreau invariabil fotografii în presă.

— Cum suportaţi că vă înşală?

— Uşor: amantele i le alegeam eu.

— Poftim?

— M-aţi auzit foarte bine. Îi alegeam femeile cu care avea aceste aventuri.

— El accepta?

— Era condiţia mea. Nu acceptam să-l împart decât dacă hotăram eu cu cine-l împart. Şi, fiind nebun după mine, consimţise.

— Cum îi alegeaţi amantele?

— Mereu foarte frumoase.

— Chiar aşa?

— Foarte frumoase şi prostănace. Nu există zece feluri de a fi frumoasă, dar există în schimb o mie de feluri de a fi toantă: toantă fiindcă n-ai conversaţie, toantă fiindcă spui doar lucruri plicticoase, toantă fiindcă

nu te interesează decât ce le excită pe femei, nu pe bărbați, toantă fiindcă te crezi mai deşteaptă decât eşti, toantă fiindcă rumegi câte o idee fixă. L-am înscris pe bietul meu Guillaume la o vizită completă în țara toantelor.

— Am impresia că vă amuza.

— La nebunie. Eram totuşi amabilă, nu-l trimiteam decât la toante decorative; dac-aş fi fost rea, i-aş fi ales femei şi toante, şi urâte.

— El cum lua toate astea?

— Foarte bine. Se apropia de ele pentru trăsăturile bune, pe urmă le părăsea pentru cele rele. Pleca pe fugă şi tot pe fugă se întorcea la mine.

— Ați putea jura că nu vă reproşa?

— Vorbeam despre cretina picantă a sezonului; având în vedere că le alegeam din genul pitoresc, avea mereu ceva de povestit. Dacă nu… Dar trebuie să recunosc, râdeam mult împreună. Pare cinic, dar în acelaşi timp eram supuşi unei duble presiuni; pe de-o parte, societatea ne constrângea să ne ascundem; pe de altă parte, îl obliga să arate câtă trecere avea la femei; şi ne-am descurcat. În intimitate, eram aceiaşi, nu se schimbase nimic, ne adoram la fel ca înainte, poate chiar mai mult, pentru că treceam împreună prin aceleaşi dificultăți.

— N-ați fost niciodată geloasă?

— Nu-mi permiteam să mă arăt geloasă.

— Aşadar, simțeați şi gelozie!

— Evident. De câte ori nu se întâmpla să am capul atât de plin de imagini cu el şi femeile lui, că-mi venea să trag cortina?

— Să vă sinucideți?

— Nu, să le omor pe ele. Aveam gânduri ucigaşe. Or ele se distrugeau singure, prin propria lor neghiobie. Din fericire, erau toante, cu adevărat toante. O singură dată am fost cât pe ce să mă înşel!

Dădea din mâini, ca şi cum se lupta cu o primejdie.

— Afurisita de Myriam aproape că m-a tras pe sfoară. N-am văzut niciodată o femeie care să se străduiască cu atâta energie să pară proastă… Guillaume mă lua în secret la palat, unde asistam la mesele zilei, pitită în spatele unei tapiserii, ca să confirm alegerea toantei. Pe această Myriam am selecționat-o dintr-un foc, auzind-o cum debita prostie după prostie, ca o mitralieră de inepții, până în clipa în care mi-am dat seama că nu dădea drumul decât la prostii care înveseleau lumea, mereu amuzante, nici deplasate, nici plicticoase: contrariată, i-am recunoscut totuşi simțul umorului, care este, oricum, un indiciu de rafinament. După aceea, am urmărit-o cu mai multă atenție şi am constatat că avea pentru fiecare bărbat

pe care-l aborda comportamentul adecvat: unuia afectat îi lansa ceva de genul „ce simpatic e găgăuță ăla“, pe un ton atât de familiar că ştergea orice urmă de încordare; vanitosului îi lăuda pretinsele reuşite; pe imbecilul pasionat de vânătoare îl asculta cu atenție inepuizabilă, urmărindu-i victoriile contra iepurilor, ca şi cum ar fi fost eroul mai multor războaie mondiale; pe scurt, îşi camufla cărțile ca un as al seducției. La desert, s-a apropiat de Guillaume, i-a vorbit de sport, şi în cele din urmă l-a convins că îşi doreşte să sară cu paraşuta. Fals, dar, fiind o aventurieră, era desigur capabilă să facă şi experiența asta, ca să-i cadă în brațe! I-am interzis accesul la palat. O şmecheră care făcea pe aiurita… ca să manipuleze bărbații. De atunci, a avansat strălucit, nu s-a măritat decât cu bărbați notabili şi de fiecare dată, să nu ziceți că n-a avut noroc, erau şi bogați!

— Guillaume s-a ataşat de vreuna din ele?

— Nu. Ştiți, bărbații nu sunt exigenți când e vorba de conversațiile pe care trebuie să le întrețină până să ajungă în pat, fiindcă ei sunt antrenați să-şi merite recompensa; însă după pat, bărbatul de bun-gust şi de cultură redevine sever, nu?

Mi-am plecat capul, amuțit de acest adevăr incontestabil.

Îşi şterse palmele de poalele fustei, netezindu-i cutele.

— Perioada asta cu amantele, aşa obositoare cum a fost, s-a dovedit trepidantă şi mi-a permis să devin expertă şi în arta rupturii. Evident! Îi sugeram ce să le spună când le părăsea. Am inventat nişte fraze care să le lase mască, mute. Despărțirea trebuia să fie clară, impecabilă, fără să lase urme, nici cale de întoarcere, fără sinucidere.

— Şi?

— Am reuşit.

Acum ghiceam că urma să abordăm partea cea mai sumbră a acestei istorii, cea a scadenței. Emma Van A. simțea şi ea acelaşi lucru.

— Un porto?

— Cu plăcere.

Întreruperea asta ne dădu puțin răgaz să respirăm înainte de a ataca ultima parte a poveştii. Ea savura vinul, nu se grăbea să relateze sfârşitul, înmărmurită că ajunsese atât de repede la final.

Deodată se întoarse spre mine cu o expresie gravă.

— Mi-am dat totuşi seama că nu mai puteam continua aşa. Până atunci, amânaserăm continuu problema, ocoliserăm obstacolele, însă venea momentul când trebuia să se însoare şi să aibă copii. Preferam să fiu eu cea care respinge decât să-l văd cum pleacă. Orgoliul… Mă speria clipa în care

aveam să nu-i mai fiu iubită, ci mamă. Exact, mamă… Cine alta dacă nu o mamă îşi împinge fiul spre soție şi copii, în loc să-l țină lângă ea, pentru ea?

I se umeziră ochii. Trecuseră decenii, şi era din nou cuprinsă de reticențele de atunci.

— Vai, nu eram pregătită să-i fiu mamă lui Guillaume!… Nici o secundă n-am fost – prea tare îl iubeam, cu prea multă pasiune. Aşa că am decis să mă comport „ca şi cum“.

Înghiți un nod. O durea să povestească la fel de mult cum o duruse să facă ce-a făcut.

— Într-o dimineață, i-am spus că trebuie să-l pun acolo unde-l găsisem cu ani în urmă, după dune. S-a opus, m-a implorat să mai aştept. Plângea lungit pe jos. Am rezistat. Am ajuns în apropierea locului unde-mi apăruse prima oară, am întins nişte pleduri pe nisip şi acolo, în ciuda vremii umede, triste, ne-am îmbrățişat pentru ultima oară. A fost prima oară când n-am recurs la albumul plăcerilor. E imposibil de precizat dacă a fost plăcut; a fost ceva puternic, furios, ca o dezamăgire. Pe urmă i-am întins o băutură unde pusesem şi un somnifer.

Am strâns hainele care-i zăceau acolo, lângă trupul adormit, la fel de sculptural ca în ziua dintâi, le-am pus într-un coş împreună cu pledurile, pe urmă am scos dictafonul pe care-l furasem de la el. Îi mângâiam cu privirea picioarele lungi, tremurânde din cauza frigului, spatele bătut de soare şi vânt, părul răvăşit pe ceafa suplă, şi mi-am înregistrat mesajul de adio: „Guillaume, amantele ți le-am ales eu; soția ți-o vei alege tu. Vreau să-ți acord dreptul să hotărăşti singur în cel fel îmi vei simți lipsa. Ori vei suferi atât de mult după despărțirea noastră, încât îți vei lua de soție contrariul meu ca să-mi ştergi orice urmă, ori vei dori să mă incluzi în urzeala viitorului tău şi vei alege o femeie care-mi seamănă. Nu ştiu ce se va întâmpla, iubitul meu, ştiu doar că n-o să-mi placă, dar că e necesar. Oricum, te implor să nu ne mai întâlnim. Gândeşte-te că Ostende e un loc inaccesibil, la capăt de lume… Nu mă chinui cu speranța. Nu-ți voi mai deschide niciodată uşa, am să închid telefonul dacă mă vei suna, voi rupe scrisorile pe care mi le vei trimite. Trebuie să suferim după cum am şi ars, intens, fără măsură. N-am să păstrez nimic din ce-i al tău. O să distrug tot, chiar din seara asta. N-are importanță. Amintirile nu mi le poate lua nimeni. Te iubesc, nimic nu schimbă despărțirea noastră. Datorită ție, viața mea e justificată. Adio“. Am plecat de-acolo alergând. Când am ajuns acasă, l-am anunțat pe aghiotant să-l ia de pe țărm până nu cade noaptea, şi apoi am

aruncat scrisorile şi fotografiile noastre în şemineu.

După câteva clipe de gândire, îşi reluă povestirea.

— Nu, mint. În momentul decisiv, m-am stăpânit şi i-am păstrat mănuşile. Vă daţi seama, avea nişte mâini…

Degetele ei îmbătrânite, amorţite mângâiau o mână absentă.

— A doua zi, i-am trimis una din mănuşi, pe cealaltă am păstrat-o eu într-un sertar. O mănuşă e o amintire. Mănuşa păstrează forma corpului, precum o amintire pe cea a realităţii; mănuşa e la fel de departe de mâna vie, ca şi amintirea de timpul dispărut. Mănuşa e un material al nostalgiei…

Tăcu.

Istoria ei mă purtase atât de departe, încât nu-mi venea s-o vatăm cu nişte vorbe banale.

Rămăseserăm muţi sub timpul apăsător, minusculi în mijlocul cărţilor şi de obscuritatea îngălbenită puţin de lumina lămpilor. Afară gemea, mânios, oceanul.

După un timp, m-am apropiat de ea, i-am sărutat mâna şi am şoptit un mulţumesc.

Mi-a răspuns cu un zâmbet răscolitor, ca o muribundă, care întreabă: „Am avut o viaţă frumoasă, nu?“

Am urcat la mine în cameră, m-am lungit cu voluptate în pat, unde povestea ei mi-am hrănit atât de intens visele, că în dimineaţa următoare nici nu mai eram sigur dacă dormisem.

La nouă şi jumătate, Gerda mă anunţă insistent din culoar că voia să-mi aducă micul dejun la pat. Trase cu mişcări iuţi perdelele şi puse apoi tava pe plapuma de puf.

— Ieri ţi-a povestit mătuşa viaţa ei?

— Da.

— Şi pentru asta a fost nevoie de toată seara? pufni Gerda.

Curiozitatea o făcea să fie foarte serviabilă.

— Regret, Gerda. Am jurat să nu mai spun nimănui.

— Păcat.

— În orice caz, vă înşelaţi imaginându-vă că mătuşa dumneavoastră e o domnişoară bătrână, care n-a trecut prin nimic.

— A, da? Şi eu care am crezut mereu că biata de ea nu s-a întâlnit niciodată cu lupul şi c-o să sfârşească fecioară.

— Uite că nu-i aşa.

— Ce spuneţi! Sunt uluită…

— Şi de ce eraţi atât de sigură?

— Păi, dacă era infirmă…

— Staţi puţin! Atacul cerebral care a pironit-o în scaunul cu rotile s-a întâmplat cu numai cinci ani în urmă.

— Nu, eu vorbeam de infirmitate. Mătuşa Emma a fost imobilizată de atacul cerebral, dar nici înainte nu se deplasa mai uşor. Săraca! Făcuse tuberculoză osoasă, şi pe vremea aia nu erau doctorii ca azi. I-a atacat şoldurile. Câţi ani să fi avut? Douăzeci. De-aia a plecat din Africa: a venit să se interneze la un spital de aici… Au ţinut-o într-un sanatoriu, întinsă pe o scândură timp de optsprezece luni! Ăsta i-a fost tratamentul. Din ziua în care s-a instalat în vilă, la Ostende, şi atunci avea douăzeci şi trei de ani, a mers numai în cârje. Copiii îi spuneau „şchioapa“. Aşa-s copiii, răi, proşti, n-au pic de milă! Şi era frumoasă, mătuşă-mea, chiar foarte. Dar cine avea nevoie de-o şontoroagă? Se clătina de pe un şold pe altul, la fiecare pas, oricât de mic, şi te mai şi speria! Până la urmă, viaţa de zi cu zi i-a devenit mai uşoară după atac, fiindcă a acceptat scaunul cu rotile. Gândiţi-vă, să propui unei fete de douăzeci şi trei de ani… Trebuie să spunem lucrurilor pe nume: îţi face milă, nu alta! În fine, dacă s-a găsit într-o zi un bărbat care s-a sacrificat… cu atât mai bine.

Dezgustată de această eventualitate, Gerda dădu din umeri şi plecă.

Am mâncat pe gânduri copiosul mic dejun flamand, am făcut un duş rapid şi am coborât s-o revăd pe Emma Van A., aşezată în faţa golfului cu o carte pe genunchi şi cu ochii contemplând norii.

Se îmbujoră descoperindu-mă în preajmă. Reacţie de femeie care face confesiuni. Am simţit că trebuie s-o liniştesc.

— Am avut o noapte minunată gândindu-mă la povestea dumneavoastră.

— Mă bucur. Fiindcă după aceea, am regretat că v-am plictisit.

— De ce aţi trecut peste faptul că sunteţi infirmă?

Se crispă. I se încordă gâtul, care se lungi cu doi centimetri.

— Fiindcă n-am dus niciodată o existenţă de infirmă.

Şi brusc, m-a măsurat pe furiş, neîncrezătoare, aproape ostilă.

— Văd că necioplita mea de nepoată v-a dat informaţii.

— A amintit asta din întâmplare; în nici un caz ca să râdă de dumneavoastră; din contră, vorbea cu multă compasiune de greutăţile prin care aţi trecut.

— Compasiune? Detest când cineva mă priveşte în felul ăsta. Din fericire, bărbatul vieţii mele nu m-a supus acestui afront.

— Nu aţi vorbit de handicapul dumneavoastră?

— Ba da, odată când se gândea la căsătorie şi ținea să oficializeze legătura lui cu mine. Nu ştiam ce să cred! I-am răspuns că poporul ar putea accepta o femeie de rând, dar ar respinge o infirmă. Atunci, mi-a relatat istoria unei regine franceze şchioape, Ioana de Burgundia. Timp de câteva săptămâni, chiar aşa mi-a şi spus. A trebuit să fac mari eforturi ca să arăt că am umor.

— Din cauza asta ați vrut ca relația să rămână clandestină? În fond, el lua mai uşor infirmitatea asta decât dumneavoastră …

Îşi sprijini ceafa pe spătarul fotoliului. Ochii i se împăinjeniră.

— Posibil.

Îi dispăruse glasul. Gura era nehotărâtă. Intuiam încă un secret în spatele buzelor.

— Ce este? am întrebat-o cu blândețe.

— Tuberculoza a fost adevărata cauză a sterilității mele. Din pricina oaselor bolnave, a tratamentului care le-a însoțit, corpul îmi devenise inert de la coaste până la şolduri. Altminteri, aş fi avut poate curajul să mă căsătoresc cu Guillaume…

Se uita fix la mine şi apoi continuă:

— E o idioțenie să spui fraze din astea: „altminteri“! „dacă n-ar fi fost boala“! Sunt nişte şiretenii ale minții, care te fac să suferi şi mai mult. Destinul meu nu s-ar fi putut desfăşura „fără asta“. Nu trebuie niciodată să te laşi dus de ipoteze de felul ăsta, pentru că nu sunt decât nişte fântâni ale durerii în care continui să te zbați. Eu am avut parte de o nefericire, şi de o fericire, n-am de ce mă plânge! Nefericirea: boala. Fericirea: că Guillaume mă iubeşte…

I-am zâmbit şi s-a liniştit.

— Ştiți, aş vrea să vă întreb ceva şi nu îndrăznesc.

— Întrebați-mă!

— Guillaume mai trăieşte?

Trase aer în piept şi pe urmă puse stavilă răspunsului. Îşi roti fotoliul şi se îndreptă spre o masă joasă, apucă o cutie de argint plată, o deschise şi, văzând că țigările se terminaseră, o împinse, nervoasă, la o parte. De necaz, apucă hotărâtă un țigaret gol din bagà şi, trufaşă, îl duse la gură.

— Scuzați-mă, dar n-o să vă răspund la întrebare. Nu vreau să vă dau prea multe indicii ca să-l identificați pe bărbatul de care vorbesc. În primul rând, trebuie să ştiți că pe Guillaume nu-l chema Guillaume, e doar un pseudonim pe care l-am ales eu povestindu-vă. Ați remarcat, desigur, că n-am spus nimic despre rangul lui succesoral, şi, în fine, n-am precizat despre

ce familie regală era vorba.

— Cum adică? Nu face parte din familia regală belgiană?

— N-am spus asta. Poate la fel de bine să fie casa regală a Olandei, a Suediei, a Danemarcei sau a Angliei.

— Sau a Spaniei, spusei eu exasperat.

— Sau a Spaniei! confirmă ea. Eu v-am povestit secretul meu, nu al lui.

Mi se învălmăşea totul în cap. Naivul de mine, înghiţisem pe nemestecate, până la ultimul amănunt, ce-mi istorisise cu o seară în urmă. Acum înțelegeam că, în pofida emoției, se controlase povestind, şi asta mă făcea să o văd într-o altă lumină: calculată, vicleană.

I-am urat o zi bună şi am ieşit la plimbare.

În timpul plimbării, mă frământa un gând straniu. Îmi umbla prin cap şi nu-l puteam prinde. Mă încerca fugar o amintire… ca un cuvânt, care te surprinde pe furiş. Descumpănit de ce-mi spusese Gerda, pe urmă şi Emma însăşi, simțeam, tot mergând, o stare de rău, pe care nu ştiam de unde s-o opresc. M-am oprit de mai multe ori pe cheiurile deşerte. Contemplam valurile, am început să ameţesc şi am fost nevoit să mă aşez.

În marțea aceea, dispariția turiştilor îmi restituia intact şi vid, oraşul. Dar eu simțeam că mă sufoc.

De regulă, când mă aflam pe malul oceanelor, aveam impresia că orizontul fugea departe, cât vezi cu ochii; dar aici, în nord, orizontul stătea drept în sus ca un zid. Nu mă aflam în fața unei mări care te invita la evadare, ci a uneia de care te izbeşti. În loc să-ți dea semnalul plecării, îşi ridica meterezele şi te înfrunta. Să fie ăsta motivul pentru care Emma Van A. îşi trăise viața aici? Ca să fie prizonieră în exilul amintirilor?

M-am sprijinit de balustrada de oțel de la capătul cheiului. Când ieşisem din vilă, simțisem preț de o secundă ceva, era o senzație pătrunzătoare, o amintire, care-mi lăsase un gust amar. Despre ce era vorba?

Mă îndreptam spre o terasă să-mi iau ceva de băut, când, deodată, mă izbi răspunsul, fiindcă scaunele braseriei mă purtară direct la o imagine cât se poate de clară din trecut: nebuna din Saint Germain!

Cu douăzeci de ani în urmă când abia mă mutasem la Paris ca să fac facultatea, mă întâlnisem într-o seară cu această persoană stranie, în timp ce aşteptam să intru la cinematograf împreună cu nişte prieteni.

— Doamnelor şi domnilor, am să vă interpretez un dans.

O vagaboandă cu părul drept de culoare indecisă – galben amestecat cu cenuşiu – s-a oprit în faţa grupului ce aştepta să intre în sală, şi-a lăsat catrafusele sub o poartă cu două canaturi, şi pe urmă a venit în mijlocul nostru, cu un ochi ţintă la bagaje.

— Muzica e de Chopin!

Cânta cu o voce piţigăiată şi făcea nişte figuri pe pâslarii ei odinioară albi, dar mişcările îi erau împiedicate de şalul roz, care-i atârna de-a lungul rochiei cu motiv floral, în timp ce bereta jerpelită era cât pe ce să-i pice de pe cap. Neglijenţa cu care-şi executa numărul era fascinantă: certată cu ritmul şi corectitudinea, bolborosea melodia când îşi mai aducea aminte de ea şi dacă mai avea suflu; cât despre mişcări, ele sugerau doar o urmă de paşi. Ai fi zis că vezi o puştoaică de patru ani care se distrează făcând pe balerina în faţa oglinzii. Cred că-şi dădea seama de lucrul ăsta şi că se închipuia unica în stare de aşa ceva. Ghiceam după o cută a gurii reproşul că suntem nişte ignoranţi amărâţi. „Dau chix şi ei habar n-au; nici nu merită mai mult.“

— Gata, s-a terminat!

Ne-a salutat cu o reverenţă înceată şi nobilă, adunându-şi poalele unei vaste rochii fictive, prelungită de o trenă invizibilă.

Cei care o mai vedeau din când în când au aplaudat-o îndelung. Am început cu toţii, fie din milă, fie din cruzime, să-i organizăm un triumf, fluierând, zbierând, îndemnându-i pe toţi gură-cască s-o aclame, până când ea, extenuată şi năduşită leoarcă din pricina reverenţelor şi dansului, a exclamat pe un ton ascuţit:

— Să nu vă-nchipuiţi cumva că urmează un bis. Nici vorbă!

A defilat apoi prin faţa noastră, întinzându-şi bereta roşie.

— Pentru dans, domnilor şi doamnelor. Pentru artistă, vă rog. Mulţumesc pentru artă.

După aceea, se întâmpla să-mi iasă deseori în cale. Într-o zi, s-a apropiat de rândul de oameni. Se clătina, avea nasul roşu şi privirea rătăcită de prea multă băutură. Şi-a pus bagajele pe jos, a bălmăjit câteva note, a ţopăit câţiva paşi, dar nu i-a trebuit mult până să-şi dea seama că nu va fi în stare să-şi ducă până la capăt dansul.

Asta a scos-o din minţi. Ne-a privit cu ochi crânceni.

— Vă bateţi joc de o biată femeie bătrână. Da’ să ştiţi, n-am fost mereu aşa, am fost frumoasă, da, foarte frumoasă, am fotografii în sacul de-acolo. Şi-n afară de asta, ar fi trebuit să mă mărit cu regele Baudouin! Chiar aşa, regele Baudouin, regele belgienilor, pentru că belgienii n-au preşedinţi

jalnici ca noi, ei au regi adevărați! Ei bine, eu era cât pe ce să fiu regina belgienilor, să ştiți! Regina belgienilor, pur şi simplu, pentru că regele Baudouin, în tinerețe, era nebun după mine. Şi eu la fel. Absolut! Eram foarte fericiți. Foarte. Şi pe urmă a apărut intriganta asta, o… o…

Scuipă de trei ori pe jos, înciudată, furioasă, plină de ură.

— Şi p-ormă, a apărut Fabiola aia!

Victorioasă, a reuşit să pronunțe prenumele rivalei. Înverşunarea îi mărise pupilele, fruntea i se încordase şi a izbucnit cu vehemență.

— Fabiola, ea mi l-a furat! Da! Furat! Când inima lui bătea pentru mine. Nu i-a păsat de nimic spanioloaicei, nici urmă de respect, a vrut să-l ia de bărbat, l-a fermecat. Şi mie mi-a întors spatele. Uite-aşa, pac, şi gata.

S-a sprijinit de un perete încercând să-şi tragă sufletul.

— Fabiola! Ha, nu-i greu când te-ai născut în puf, când ai avut bone din Anglia, Germania, Franța, sau America, şi ai învățat mai multe limbi. Ptiu… şi eu aş fi putut dacă nu m-aş fi născut pe stradă. O hoață! Hoața! Mi l-a furat pe Baudouin!

Enervată la culme, vagaboanda şi-a venit apoi în fire, ne-a privit insistent, de parcă abia atunci descoperea că eram acolo, a aruncat o ocheadă spre sacii îngrămădiți nu departe de ea, iar reprezentația şi-a limitat-o la mişcarea membrelor superioare; a început să bolborosească o melodie abia perceptibilă, şi-a agitat brațele şi mâinile timp de douăzeci de secunde, şi apoi, a făcut brusc o plecăciune:

— Gata!

Îi scăpau dintre dinți două teme încălecate:

— Pentru dansatoare… intriganta… uşuratica… hoața… mersi pentru dans… nemernica de Fabiola!

Iată de cine îmi amintea visătoarea din Ostende. Nici mai mult, nici mai puțin decât de cerşetoarea asta ambulantă, sub povara permanentă a vreo zece pungi de plastic, şi căreia studenții de la Sorbonne îi spuneau nebuna din Saint Germain, pentru că fiecare cartier parizian îşi are personajul său original.

Era gazda mai brează? Mă izbea cât de neverosimilă era povestea vieții ei. Legătura dintre o infirmă şi un prinț! Ascendentul ei asupra unui bărbat bogat şi liber, mergând până la a-i alege amantele! Începutul şi sfârşitul între dune, la plajă, atât de romanțios… Prea surprinzător, prea artistic! Normal că nu mai exista nici o urmă concretă a poveştii lor: pentru că n-avusese niciodată loc.

Am trecut în revistă tot ce-mi povestise prin prisma suspiciunii.

Meniul acela amoros din caietul cu coperți de piele nu semăna oare cu cele mai bune texte erotice scrise de femei? Capodoperele literare de cutezanță senzuală nu sunt ele fructul femeilor marginale, ale celibatarelor, care, ştiind că nu sunt destinate maternității, se împlinesc în alt fel?

Întorcându-mă la Emma, am dat peste un detaliu care mi-a servit drept cheie pentru toate uşile: deasupra marchizei, era un mozaic din aur şi argint cu numele locului: Villa Circe! Se vedea că fusese adăugat după construcția clădirii.

Totul devenea limpede: Homer era matricea! Emma îşi țesuse episoadele având ca punct de plecare autorul preferat. Întâlnirea ei cu Guillaume anunțată de un vis premonitor era transpunerea celei dintre Ulise şi Nausicaa, tânăra care descoperă un bărbat pe malul apei. Dăduse vilei numele de Circe ca să se identifice mai bine cu nimfa din Odiseea care-şi punea în aplicare şiretlicurile magice asupra bărbaților. Detesta femeile care tricotează sau țes, acele Penelope care aşteptau întoarcerea atât de întârziată a lui Ulise. Cât despre meniul rețetelor erotice, ele erau inspirate de Grecia antică. În concluzie, Emma îşi croise pretinsele amintiri după tiparul amintirilor ei literare.

Ori îşi bătuse joc de mine, ori era o mitomană. În ambele cazuri, ținând cont de infirmitatea ei – ascunsă –, era evident că falsificase adevărul.

Am împins uşa de la intrare, hotărât să-i dovedesc că nu mă lăsam tras pe sfoară. Dar, de îndată ce am ajuns în fața siluetei firave ce privea golful din scaunul cu rotile rulant, enervarea mea s-a domolit.

Am fost năpădit de un sentiment de milă duioasă. Avea dreptate Gerda când spunea „biata de ea“ despre mătuşa ei. Nefericita asta n-a fost obligată să muncească ca să-şi ducă viața, dar ce viață a putut trăi cu acest corp – plăcut, indiscutabil – umilit de infirmitate? Cum să n-o ierți că s-a folosit şi ea de ce-i mai rămânea, imaginația, ca să evadeze, sau să-şi îmbogățească existența?

Şi cu ce drept i-aş reproşa eu, un romancier, improvizația poetică?

M-am apropiat. Ea tresări. Îmi zâmbi şi-mi arătă cu degetul un scaun.

M-am aşezat în fața ei şi am întrebat-o.

— De ce nu scrieți toate astea? E atât de palpitant. Scrieți o carte, schimbați toate numele şi numiți-o „roman“.

Se uită la mine de parcă discuta cu un copil.

— Eu nu sunt scriitoare.

— Cine ştie? Ar trebui să încercați.

— Ştiu, pentru că-mi ocup timpul citind. Există deja o mulțime de

impostori din ăştia…

M-am strâmbat la cuvântul „impostor“, fiindcă mi se părea revelator că-l foloseşte, deoarece cu o seară înainte tocmai ea mă minţise: era un fel de mărturisire.

Remarcându-mi strâmbătura, mă apucă uşor de mână.

— Nu, nu, nu mi-o luaţi în nume de rău. Nu mă refer la dumneavoastră.

Am asigurat-o că nu o luasem în serios, şi ea a tras concluzia c-o iertasem.

— Sunt convinsă că sunteţi un artist.

— Nu m-aţi citit.

— Adevărat, răspunse izbucnind în râs, dar sunteţi un foarte bun ascultător.

— Ascult ca un copil, cred tot ce se spune. De pildă, dacă ieri mi-aţi fi înşirat numai gogoşi, nu mi-aş fi dat seama.

Dădu din cap, de parcă-i recitam o poezioară pentru copii. Am continuat să risc:

— Orice invenţie e o mărturisire, orice minciună e o confesiune intimă. Dacă v-aţi bătut joc de mine ieri, nu v-aş reproşa-o, v-aş mulţumi, deoarece faptul că mi-aţi povestit înseamnă că m-aţi ales, m-aţi considerat o ureche demnă, v-aţi deschis inima şi mi-aţi dăruit imaginaţia dumneavoastră. Ce poate fi mai remarcabil decât creativitatea? Poţi oferi cuiva ceva mai preţios? Aş fi fost privilegiatul. Cel ales.

Un freamăt îi traversă chipul, sugerându-mi că începe să priceapă. Am adăugat în grabă:

— Da, m-aţi recunoscut, sunt un soi de frate, un frate întru minciuni, un bărbat, care, ca şi dumneavoastră, a ales mărturia fabulând. În ziua de azi, se pune preţ pe sinceritate în literatură. Ce glumă! Sinceritatea nu poate fi o calitate decât într-un proces-verbal sau când cineva depune mărturie la tribunal – numai că şi atunci, e vorba mai degrabă de o datorie decât de o calitate. Compoziţia, arta de a trezi interesul oamenilor, darul povestirii, uşurinţa de-a apropia ceea ce e departe, capacitatea de a evoca fără a descrie, aptitudinea de a crea iluzia realului, toate astea n-au nimic de-a face cu sinceritatea şi nu datorează nimic sincerităţii. Mai mult, naraţiunile care nu sunt alimentate de întâmplări reale, ci de produse ale imaginaţiei, de scene dorite, de dorinţe eşuate, de pofte repetate, îmi oferă mai mult decât faptele diverse tipărite în ziare.

Făcu ochii mari, muşcându-şi buzele.

— Înseamnă… înseamnă că nu mă credeți?

— Nici o secundă, dar asta n-are nici o importanță.

— Cum?!

— Eu, în orice caz, vă sunt recunoscător.

Unde a găsit energia să mă îmbrâncească aşa de tare? M-a lovit atât de tare, încât am căzut pe spate.

— Imbecilule!

Explodase.

— Plecați de-aici! Ieşiți imediat din camera asta! Afară! Nu vreau să vă mai văd.

Îngrijorată de țipete, Gerda dădu buzna în bibliotecă.

— Ce se-ntâmplă aici?

Emma, dând cu ochii de Gerda, se gândi ce să-i răspundă. Între timp, vânjoasa nepoată mă descoperi lungit pe jos, şi-mi sări în ajutor.

— Da' cum se poate, domnule! Ai căzut? Şi cum de-ai reuşit aşa ceva? Te-ai împiedicat de covor?

— Exact, Gerda, s-a împiedicat de covor. Şi de aceea te-am chemat. Acum aş vrea să mă lăsați în pace. Trebuie să mă odihnesc. Singură!

Confruntați cu autoritatea fără replică a acestei bătrâne plăpânde, Gerda şi cu mine am bătut în retragere.

M-am refugiat la etaj plin de remuşcări că provocasem criza asta. Mi-o puteam imagina pe Emma mincinoasă, dar nu că-şi iese din fire. Felul în care reacționase dovedea că dădea credit aberațiilor pe care le debita. Din pricina gafei mele, suferea şi mai mult. Ce era de făcut?

Gerda veni la mine sub pretextul de a mă servi cu un ceai, dar de fapt, ca să-mi strecoare pe furiş nişte informații legate de scena la care fusese în parte martoră.

— Ce i-ai spus? Fierbea de furie!

— I-am spus că poate nu cred chiar tot ce mi-a povestit ieri…

— Aha… sigur… asta înțeleg foarte bine…

— I-am mai spus foarte amabil că povestea ei mi se părea pasionantă şi că nu e grav dacă face speculații. Ei, atunci m-a pocnit!

— Ahaa!

— Nu ştiam că a ajuns atât de departe cu delirul. Că şi-a pierdut echilibrul. O credeam mincinoasă sau mitomană, nu mi-o imaginam nicidecum…

— Nebună?

— Vai, cuvântul ăsta e…

— Îmi pare rău, dragă domnule, dar trebuie să admiți că mătuşa Emma nu-i în toate mințile. Tu crezi că romanele pe care le scrii sunt adevărate? Nu. Deci aşa e cum îți zic: mătuşa mea e smintită. He, he, nu-i prima oară că se vorbeşte despre asta… Şi unchiul Jan spunea! Mătuşa Eliette, la fel!

Am tăcut din gură. Nu-mi făcea plăcere să recunosc că femeia asta grosolană avea dreptate. Când bunul-simț are aspect de mistreț cu fruntea obtuză, de rochie imprimată cu flori uriaşe, de mănuşi galbene din cauciuc, de vocabular sărac şi sintaxă greşită, nu mă mai atrage. Şi cu toate astea, nu puteam decât să fiu de acord cu diagnosticul ei: Emma Van A. părăsise lumea realului şi pătrunsese în lumea himerelor fără să fie conştientă de traseul parcurs.

Gerda plecă să pregătească masa.

Iar eu tergiversam. Să rămân pe loc, sau s-o liniştesc pe Emma? Nu suportam s-o fac nefericită. Mai bine să mint decât s-o amărăsc.

La ora şapte, profitând de plecarea Gerdei, am coborât iar în salon.

Şedea la locul ei obişnuit cu pleoapele roşii, în mijlocul bibliotecii mâncate de penumbră în timp ce lumina zilei se estompa. M-am apropiat încetişor de ea.

— Doamnă Van A…

Vorbele îmi fură înghițite de tăcerea încăperii.

— Îmi permiteți să mă aşez?

Absența oricărei reacții îmi dădea impresia că devenisem transparent. Deşi nu-mi acorda nici un cuvânt şi nici o privire, crisparea muşchilor şi faptul că-şi cobora pleoapele îmi dădeau a înțelege că-mi percepea prezența, dar că-i era neplăcută.

Am improvizat o soluție care să mă scoată din criză:

— Doamnă Van A., regret profund cele întâmplate şi mă consider total răspunzător. Nu ştiu ce m-a apucat. Trebuie să fie vorba de gelozie. Da, fără îndoială. Trecutul dumneavoastră e atât de orbitor, încât am simțit nevoia să-l consider fals, că l-ați inventat dumneavoastră. Ştiți, e greu pentru oameni obişnuiți ca mine, să afle că se pot petrece lucruri atât de… extraordinare. Vă prezint scuzele mele. Eram nespus de contrariat. Am vrut să vă calc în picioare fericirea şi să strig în gura mare că nu era adevărată. Mă auziți?

Se întoarse spre mine, şi, încet, încet, pe față îi apăru un zâmbet victorios.

— Gelos? Chiar gelos?

— Da. Să-l văd eu pe cel care, ascultându-vă, nu crapă de ciudă şi invidie…

— La asta nu m-am gândit.

Se uită la mine cu simpatie, iar eu am insistat, ca să restabilesc încrederea.

— Ăsta e, fără îndoială, şi motivul pentru care nu v-aţi destăinuit niciodată: n-aţi vrut să declanşaţi manifestări excesive de invidie.

— Nu, ce m-a reţinut a fost promisiunea. Şi pe urmă teama c-aş putea trece drept nebună.

— Nebună… De ce?

— Există pe lume o mulţime de oameni nefericiţi, care duc vieţi atât de plicticoase, că-ţi povestesc tot felul de baliverne, pe care ajung să le creadă chiar ei înşişi. De altfel, îi înţeleg.

Mister al cuvintelor… Precum păsările, care se aşază pe o creangă, şi copacul nici nu-şi dă seama. Aşa şi Emma Van A., îşi descrisese cazul fără să se recunoască în el, ca şi cum prezenta o boală de care sufereau alţii.

Vedeam că se liniştise. Aceeaşi pace se lăsă imediat şi peste mine.

Aşa, în liniştea aceea, am plecat de lângă Emma Van A.

Dimineaţa următoare, ţipetele Gerdei m-au trezit din somn la ora opt şi jumătate: îşi găsise mătuşa moartă în pat.

Infirmiere, doctori, sirene, poliţişti, sonerii, uşi trântite, agitaţie, zgomote, totul a confirmat în cursul zilei ceea ce constatasem şi noi în dormitorul Emmei: un infarct fatal.

Gerda se comportă impecabil: îndurerată, dar eficace, se ocupă de absolut tot, inclusiv de mine, întrebându-mă dacă voiam să-mi scurtez sejurul – cele două săptămâni stabilite iniţial – sau nu. Când i-am spus că voi rămâne, mi-a mulţumit, din partea ei, dar şi a mătuşii, ca şi cum le făceam o favoare personală când, de fapt, eu nu ştiam încotro s-o apuc.

Pe Emma au spălat-o, au machiat-o şi au lungit-o pe pat în aşteptarea sicriului.

Eu îmi continuam plimbările, care-mi aduceau o stranie alinare. Azi, marea era de o tristeţe demnă, învăluită în tonuri cenuşii. Venisem la Ostende ca să mă vindec după o ruptură găsindu-mi un cuib plăcut, nostalgic, nedefinit, o ceaţă în sânul căreia să mă pot adăposti. Eroare! Ostende nu era un loc neclar – cum nici poezia nu e ceva neclar – şi totuşi, mă vindecam. Emma Van A. îmi transmisese emoţii puternice şi, în felul ei ciudat, mă pusese pe picioare.

Savuram privilegiul acelor ultime momente în care ea încă ne mai

ținea prizonieri, pe mine şi pe Gerda, la Villa Circe.

La ora cinci, nepoata mi-a adus, bombănind, ceaiul.

— M-a sunat notarul să-mi spună că există o dispoziție referitoare la funeraliile Emmei: anunțul trebuie publicat în două cotidene belgiene, două olandeze, două daneze şi două englezeşti. Chiar că era nebună!

— Şi v-ați ocupat?

— S-a ocupat deja notarul.

— Cine o moşteneşte?

— Eu, după cum mi-a promis, aşa că eram deja la curent. A, da, şi a cerut un priveghi de trei zile, ceea ce-i normal, dar şi altceva, mai bizar: vrea să fie înmormântată cu o mănuşă.

Mă trecură fiorii. Gerda continuă ridicându-şi ochii spre cer:

— O mănuşă care trebuie să fie într-o cutie de acaju, în fundul dulapului cu rochii.

Ştiind despre ce era vorba, nu voiam să stric şi mai tare reputația mătuşii, povestindu-i aiurelile.

Mai târziu, Gerda se întoarse ducând pe braț o cutie deschisă, al cărei conținut îl cercetă cu neîncredere.

— Ia zi, asta-i o mănuşă de bărbat, nu?

— Da.

Nepoata se aşeză şi începu să cugete, lucru care nu-i venea uşor.

— Atunci, să fi cunoscut ea un bărbat?

— O mănuşă de bărbat, am răspuns aproape în şoaptă.

Surâse în semn că-mi înțelegea raționamentul.

— Da, am priceput.

— O întâlnire la un bal. Iar restul şi l-a imaginat. Un bărbat absolut străin, căruia i-a confiscat mănuşa asta şi care n-a priceput niciodată ce s-a întâmplat… Aşa cred eu că a fost.

— Da, şi eu cred la fel.

Am ridicat privirea şi am pus mâna pe un volum ieşit mai în afară pe un raft al bibliotecii.

— E uşor de spus ce carte i-a inspirat născocirea asta.

Am deschis o ediție elegantă a *Poveştilor* lui Perrault şi i-am arătat cu degetul un capitol:

— Cenuşăreasa. Când pleacă de la bal, îşi lasă acolo un pantof. Prințul ridică pantoful, şi, cu indiciul ăsta în mână, porneşte să-şi caute aleasa.

Luai în mână mănuşa.

— Iată mănuşa prințului, la fel ca pantoful Cenuşăresei.

— Săraca mătuşă. Nici nu mă miră că iubirile ei au fost nişte basme. Realitatea era, desigur, prea aspră pentru ea, prea violentă. Mătuşa Emma nu era doar o infirmă, era şi o neadaptată. N-a fost niciodată altceva decât o visătoare.

Am dat uşor din cap.

— Acum, gata cu gluma, spuse Gerda în concluzie, eu o să-i respect ultimele dorințe. Indiferent de unde provine mănuşa asta, o să i-o pun pe piept.

— Merg şi eu.

În a treia zi de priveghi, m-am dus cu Gerda, soțul ei şi copiii lor să ne luăm rămas-bun de la Emma Van A., şi pe urmă, am jucat tarot aşteptându-i pe angajații de la pompele funebre.

Când am auzit soneria, am strigat-o pe Gerda, care intrase în bucătărie.

— Nu vă deranjați, Gerda, le deschid eu.

Am fost surprins că nu era decât o singură persoană la uşă.

— Bună ziua, sunteți singur?

— Scuzați-mă, vă rog, aici locuieşte doamna Emma Van A.?

Întrebarea asta îmi dădea de înțeles că mă înşelase cu privire la identitatea vizitatorului, cu atât mai mult cu cât vedeam dricul la capătul străzii, apropiindu-se.

— Iertați-mă, dar credeam că sunteți de la pompele funebre. Ştiți, desigur, că doamna Emma Van A. a decedat, nu?

— Întocmai. Acesta este şi motivul pentru care am venit.

Uitându-se în spate, constată că cioclii tocmai coborau.

— Îmi pare bine că am ajuns la timp. Am putea vorbi între patru ochi?

Era un bărbat elegant, într-un costum de culoare închisă, impecabil croit, cu cravată şi se exprima cu autoritatea calmă a celui care doboară de regulă obstacolele ce-i stau în cale.

L-am condus în salon.

— Uitați, domnule, spuse bărbatul într-o franceză aproape fără accent străin, n-am să merg pe ocolite. Sunt aici într-o misiune insolită, pe care nici eu n-o înțeleg. Permiteți-mi să mă prezint: Edmond Willis.

Mi-a fluturat prin fața ochilor o carte de vizită împodobită cu un blazon, dar n-am avut răgazul s-o descifrez, deoarece a continuat de îndată cu voce joasă:

— Sunt de cinci ani secretar general permanent la palatul regal din ***. Când mi s-au încredințat atribuțiile, am primit de la predecesorul meu, care şi el primise de la predecesorul lui şi tot aşa, un ordin bizar. A

intervenit oare uzura transmiterii? Sau voința de a şterge informații? Cert este că azi, casa regală tot nu ştie cine a fost la originea acestei dorințe… În orice caz, dispoziția e clară: dacă secretarul general al palatului află de decesul doamnei Emma Van A., Vila Circe, 2, rue des Rhododendrons, Ostende, are datoria să ducă această mănuşă, pentru a fi depusă lângă trupul doamnei, înainte de a fi închis sicriul.

Îmi întinse o mănuşă albă, perechea celei pe care Emma o avea în dreptul inimii pe patul de moarte.

Crima perfectă

În câteva minute, dacă mergea totul cum trebuie, îşi omora bărbatul.

Drumul, cotit şi strâmt, se îngusta tot mai primejdios la o sută de metri deasupra văii. Era punctul unde versantul muntelui nu mai avea deschidere, ci urca în pantă abruptă. Un singur pas greşit putea fi fatal. Nu exista nimic care să repare o asemenea stângăcie, nici copaci, nici tufişuri, nici o platformă; din parapetul pietros nu ieşeau decât ţancuri ascuţite, care ar fi sfârtecat orice corp.

Gabrielle rări pasul ca să privească cu atenţie în jur. Nu se vedea nimeni suind în urma lor, nici un drumeţ prin vâlcelele lăturalnice. Aşadar, nici un martor. Numai câteva oi, care, cu botul plecat pe pajiştile aflate la cinci sute de metri spre sud, păşteau lacome iarba.

— Ce faci, bătrânica mea, ai ostenit?

Se strâmbă când îşi auzi bărbatul pronunţând „bătrânica mea“, exact ce nu trebuia să spună dacă voia să scape cu viaţă!

Bărbatul îşi întoarse îngrijorat capul spre nevastă, văzând că se oprise.

— Încă un pic. Nu ne putem opri aici, e prea periculos.

În sinea ei, Gabrielle îşi auzea rânjetul sonor la fiecare cuvânt pe care-l scotea viitorul mort. „Uite, ai spus-o singur, o să fie periculos! Chiar că rişti să nu supravieţuieşti, *moşulică*!“

Un soare alb plumbuia obiectele din jur şi amuţea păşunile alpine, unde nu mai sufla nici cea mai blândă boare de vânt, de-ai fi crezut că astrul incandescent voia ca atingerea lui să transforme şi plante, şi oameni în mineral, să strivească orice mai vieţuia.

Gabrielle îşi ajunse din urmă soţul, bodogănind.

— Hai, înaintează, că mai pot.

— Sigur, dragă?

— Dacă-ţi zic.

Oare-i citise gândurile? Poate că ea, fără să-şi dea seama, se comporta altfel? Preocupată de reuşita planului, îşi aşternu pe faţă un zâmbet larg,

liniştitor.

— De fapt, îmi pare bine c-am urcat până aici. Când eram mică, veneam des cu tata în locul ăsta.

Bărbatul cuprinse coasta râpoasă cu o privire panoramică, scoase un fluierat şi exclamă:

— Vai, ce mic te simți aici!

Vocea interioară spuse scârțâit: „Da, mic, şi curând o să fii şi mai mic“.

Îşi continuară ascensiunea, el înainte, ea în urma lui.

Cel mai important era să nu şovăie. Să-i dea brânci fără nici o ezitare atunci când trebuia. Să nu-i dea de înțeles. Să-i ocolească privirea. Să se concentreze asupra momentului optim. Eficacitatea, doar eficacitatea contează. Decizia fusese luată de mult, şi Gabrielle nu avea să se răzgândească.

Începea curba aceea urâtă. Gabrielle iuți paşii fără să atragă atenția. Crispată, grăbită, cu respirația îngreunată de efortul tainei, era cât pe ce să alunece pe o piatră. „Uf, nu, izbucni în râs vocea, nu tu! Vezi să nu dai de necaz tocmai acum, când se apropie deznodământul.“ În momentul acela de slăbiciune, îşi mobiliză o energie uriaşă, se năpusti asupra celui din fața ei şi-i trase cât putu de tare un pumn în şale.

Bărbatul se arcui, îşi pierdu echilibrul. Ea îi dădu lovitura de grație, cu piciorul, peste pulpe.

Corpul zbură de pe cărare şi îşi începu prăbuşirea în vid. Speriată, Gabrielle se dădu înapoi, lipindu-şi umărul de stâncă, ca să nu cadă şi să nu vadă ce declanşase.

Îi fu de ajuns să-l audă…

Răsună un țipăt, deja îndepărtat, încărcat de o spaimă cumplită, după care urmă o pocnitură, apoi încă una, pe care gâtlejul le însoțea cu urlete de durere, şi pe urmă noi pocnituri, zgomote de spărturi, sfâşieturi, de pietre rostogolindu-se, după care, dintr-odată, se lăsă o linişte absolută.

Gata! Reuşise. Se eliberase.

Alpii îşi întindeau în jurul ei peisajul grandios şi binevoitor. Deasupra văilor plana, imobilă, o pasăre agățată de un cer imaculat, spălat. Nu răsuna nici o sirenă acuzatoare, nu apărea nici un polițist fluturând o pereche de cătuşe. Natura o întâmpina suverană, senină, complice, de acord cu ea.

Gabrielle se dezlipi de peretele stâncos şi îşi aplecă puțin capul deasupra prăpastiei. Se scurseră câteva secunde până să poată repera corpul dislocat, pentru că nu se afla acolo unde-l căuta ea. Gata! Gab nu mai

respira. Totul era simplu. Nu simțea nici un fel de vină, ci doar uşurare. De altfel, nu se simțea deloc legată de cadavrul care zăcea acolo jos.

Se aşeză, rupse o floricică albastră şi o morfoli. Acum o să aibă timp să lenevească, să mediteze, n-o va mai obseda ce face Gab sau ce-i ascunde. Simțea că renaşte.

Câte minute a stat aşa?

Un sunet de clopoței, înăbuşit de distanță, o smulse din extaz. Oile. A, da, trebuia să coboare, să joace piesa, să alerteze poliția. Afurisitul de Gab! Nici n-apucase bine să plece, şi tot mai trebuia să-şi piardă timpul cu el, să facă eforturi pentru el, să aibă obligații! N-o să-i dea niciodată pace?

Se ridică în picioare, din nou senină, mândră de ea. Esențialul fusese îndeplinit, nu mai avea nimic de făcut ca să-şi găsească liniştea.

Făcând cale întoarsă, trecu în revistă scenariul. I se părea straniu să-şi amintească de un proiect conceput în altă vreme, o vreme când Gab o incomoda cu prezența lui. Un timp diferit. Un timp deja îndepărtat.

Mergea cu paşi sprinteni, mai iuți decât ar fi fost necesar, având în vedere că respirația tăiată ar fi ajutat-o să-i convingă pe oameni că era răvăşită. Trebuia să-şi stăpânească euforia, să-şi mascheze veselia pe care o simțea după trei ani de furie, acum pe cale de a se potoli, trei ani de-a lungul cărora indignările clocotinde şi ascuțite îi înfipseseră săgeți în creier. Se terminase cu „bătrânica mea“, n-o va mai umili cu privirea aceea disprețuitoare când îi întindea mâna, n-o să mai pretindă că erau fericiți când era exact pe dos. Era mort. Aleluia! Trăiască libertatea!

După două ore de mers, observă nişte excursionişi şi alergă înspre ei.

— Ajutor! Soțul meu! Vă rog! Ajutați-mă!

Totul se petrecu de minune. Când fu aproape de ei, căzu la pământ, se răni, izbucni în plâns, şi povesti accidentul.

Primii ei spectatori se lăsară momiți de tot ce li se spunea, înghițiră şi povestea, şi necazul ei: femeile o însoțiră până în vale, în timp ce bărbații porniră în căutarea lui Gab.

La hotelul Bellevue, sosirea ei probabil că fusese precedată de un telefon, deoarece tot personalul o întâmpină cu atitudinea de circumstanță. Un jandarm cu obrazul incolor o înştiință că un elicopter transporta deja o echipă de salvamontişi.

Se cutremură la cuvântul „salvamontişti“. Credeau că îl vor găsi pe Gab în viață? Să fi scăpat teafăr din prăbuşirea aia? Îşi aminti țipătul, gemetele şi, pe urmă, tăcerea, şi se îndoia.

— Credeți… credeți c-ar putea fi încă în viață?

— Noi sperăm, doamnă. Are condiție fizică bună?

— Excelentă, dar s-a prăbuşit de la mai multe sute de metri şi s-a lovit de mai multe ori de stânci.

— Am văzut cazuri şi mai surprinzătoare. Dragă doamnă, cât timp nu ştim nimic, datoria noastră e să rămânem optimişti.

Imposibil! Ori ea era nebună, ori el. Spunea frazele astea fiindcă avea informații, sau ca pe nişte formule stereotipe? Desigur, a doua variantă… Imposibil să fi supraviețuit.

Să zicem c-ar fi scăpat cu viață, ca printr-o minune; atunci ar fi sfâşiat, traumatizat, paralizat din pricina hemoragiilor interne şi externe, incapabil să vorbească! Să fim serioşi, dacă n-a murit până acum, o să moară în orele imediat următoare. O fi apucat să declare ceva brancardierilor? Înainte să fie ridicat în elicopter? O fi denunțat-o? Îndoielnic. Ce să fi înțeles el? Nimic. Nu, nu, nu, de mii de ori nu.

Îşi puse capul în mâini, iar martorii crezură că-şi înghițea lacrimile şi se ruga; de fapt, îl ocăra pe jandarm. Oricât de sigură era că numai ea avea dreptate, tolomacul ăsta o băgase la îndoieli. Şi uite că acum tremura de frică!

Deodată, cineva îi puse mâna pe umăr. Tresări.

Şeful salvamontiştilor o privea drept în ochi cu o expresie de cocker bătut.

— Trebuie să fiți curajoasă, doamnă.

— În ce stare e? strigă Gabrielle, îngrozită.

— E mort, doamnă.

Gabrielle scoase un urlet. Zece persoane se grăbiră s-o liniştească. Țipa şi plângea cu sughițuri, fără nici o ruşine, hotărâtă să se purifice de emoții: uf, Gab nu scăpase, n-o să vorbească, dar ce sperietură îi trăsese prostănacul ăla!

Lumea din jur îi plângea de milă. Cât de suavă e voluptatea asasinului luat drept victimă… Se va consacra acelui rol până la cină, pe care, bineînțeles, şi-o refuză.

La ora nouă, se întoarse poliția ca să-i explice că trebuia să fie interogată. Făcu pe mirata, cu toate că se aştepta la asta. Înainte să se prezinte, îşi repetă mărturia, al cărei scop era să-i convingă că era vorba de un accident şi să respingă toate bănuielile care, în caz de deces al unuia din soți, atârnă în primul rând asupra celuilalt.

Fu condusă la un comisariat cu pereții tencuiți în roz, unde-şi povesti versiunea despre cele întâmplate, cu ochii țintă pe un calendar decorat cu

trei pisicuțe încântătoare.

Anchetatorii se scuzau când trebuiau să-i pună anumite întrebări, dar ea îşi continua povestirea ca şi cum nici prin cap nu-i trecea că era bănuită de ceva, indiferent ce. Îi servi fiecăruia câte o amabilitate, două, semnă procesul-verbal şi se întoarse la hotel, ca să petreacă în linişte noaptea.

A doua zi, îi sosiră cele două fiice şi fiul, însoțiți de partenerii lor, şi, de data asta, situația o incomodă. Durerea copiilor ei iubiți o făcu să simtă remuşcări autentice, nu regret că-l omorâse pe Gab, ci ruşine că le pricinuia această suferință. Ce păcat că fusese şi tatăl lor! Ce tâmpenie că nu-i făcuse cu altul, ca să-i scutească de lacrimi pentru ăsta… În fine, era prea târziu. Se refugie într-un fel de rătăcire mută.

Unicul scop concret al prezenței lor acolo era să-şi scutească mama şi să se ducă ei la morgă pentru recunoaşterea cadavrului. Se arătă recunoscătoare.

Căutară de asemenea să depisteze articole în presa regională, unde se relata căderea tragică, fără să-şi imagineze că titluri ca „Excursionist într-un accident mortal“, sau „Victimă a propriei imprudențe“ o bucurau pe Gabrielle, confirmându-i negru pe alb că era nevinovată, şi Gab mort.

Îi displăcea însă un amănunt: întorcându-se de la institutul medico-legal cu ochii roşii de plâns, fiica cea mare se consideră obligată să-i şoptească mamei la ureche: „Ştii, tata, şi mort, tot foarte frumos era“. De ce se amesteca fetişcana asta? Frumusețea lui Gab n-o privea decât pe Gabrielle! Pe Gabrielle, în exclusivitate! Nu suferise ea destul din cauza asta?

După această remarcă, Gabrielle se încuie până la înmormântare.

Când se întoarse acasă, la Senlis, vecinii şi prietenii veniră să-şi prezinte condoleanțele. La început îi primi cu plăcere, dar o exasperă repede să tot repete povestirea şi să asculte, ca un ecou, nişte banalități identice. În spatele chipului trist, resemnat, Gabrielle fierbea de nervi: la ce bun să scapi de soț, când trebuie să vorbeşti încontinuu despre el! Mai ales că ea se grăbea să suie la etajul trei, să dea jos tencuiala, să scormonească în ascunzătoarea bărbatului şi să descopere ce o chinuia. Aşa că s-o mai lase odată şi singură!

Situată în apropierea zidurilor oraşului vechi, vila lor semăna cu palatele desenate în cărțile de poveşti, care, în spatele desişului de trandafiri cățărători prezintă creneluri, ambrazuri, balcoane sculptate, rozase decorative, scări, ferestre cu ogive gotice şi vitralii colorate. Experiența o învățase pe Gabrielle să determine gradul de incultură al vizitatorilor în

funcție de exclamațiile lor; îi împărțise în patru categorii, de la inculți la închipuiți. Incultul privea cu ochi ostili zidurile mormăind: „Ce vechitură!“; incultul care se credea cultivat murmura: „E din Evul Mediu, nu?“; incultul aparent cultivat dezvăluia cât de amarnic se înşală: „E în stil medieval, din secolul XIX?“; în fine, închipuitul exclama: „Viollet-le-Duc!“, după care plictisea lumea cu explicații despre fiecare element pe care vestitul arhitect şi ucenicii lui l-ar fi deformat, restituit, inventat.

O astfel de reşedință nu surprindea pe nimeni la Senlis, sat din Oise la nord de Paris, pe creasta căruia se găseau adunate multe locuințe istorice. Alături de pietrele de pe vremea Ioanei d’Arc, sau de construcțiile ridicate în secolele XVII şi XVIII, casa Gabriellei aparținea celor mai puțin elegante, fiind mai recentă – cu un secol şi jumătate – şi de un gust discutabil. Cu toate astea, cuplul locuise acolo din ziua când Gabrielle o moştenise de la tatăl ei, şi i se părea amuzant că zidurile acelea o etichetau ca membră a „noilor îmbogățiți“ pe ea, care niciodată nu se considerase nici bogată, nici nouă.

La etajul trei al acestei locuințe, care i-ar fi încântat pe Alexandre Dumas sau pe Walter Scott, una din încăperi îi aparținea lui Gab. După căsătorie, ca să se simtă mai în largul lui de îndată ce se instalase la ea, căzuseră de acord ca el să se bucure în totalitate de această parte a clădirii, fără ca Gabrielle să i-o poată contesta; ei îi era permis să vină la el dacă el întârzia, altminteri, nu.

Locul acela n-avea nimic extraordinar – cărți, pipe, hărți, planisfere –, punea la dispoziție un confort minimal – nişte fotolii de piele desfundate –, avea însă o gaură săpată în zidul gros şi astupată de o trapă verticală. Gab meşterise treaba asta în urmă cu douăzeci de ani scoțând câteva cărămizi din zid. Cum băga în scobitura aceea un anume obiect, o astupa din nou, refăcea suprafața cu tencuială, şi camufla astfel locul. Din pricina acestor măsuri de precauție, Gabrielle ştia că n-ar fi putut să fie indiscretă fără să se şi divulge. Mai întâi din dragoste, apoi din teamă, Gabrielle îi respectase soțului secretul. Se distra pe tema asta, iar uneori el o tachina încercând să vadă până unde rezistă.

Dar de acum înainte nimic n-o mai împiedica să dea la o parte trapa.

În primele trei zile i se păru indecent să pună mâna pe ciocan şi cleşte; şi, oricum, n-ar fi avut timp din cauza numeroşilor vizitatori. În a patra zi, văzând că nici telefonul şi nici clopoțelul de la intrare nu sună, îşi promise că, după ce va da o raită la magazinul ei de antichități, aflat la trei sute de metri de casă, o să-şi potolească curiozitatea.

Aproape de ieşirea din oraş, panoul „G şi G de Sarlat“ cu litere aurii anunța sobru existența unui magazin de antichități pe placul celor din zonă, adică un loc unde se căutau atât piese importante – bufete, mese, dulapuri – pentru a mobila vastele reşedințe secundare, cât şi obiecte decorative – lămpi, oglinzi, statuete – pentru împodobirea interioarelor. Nu domina nici un stil aparte, toate erau reprezentate, inclusiv prin imitații oribile, cu condiția să aibă peste o sută de ani.

Cei doi angajați o puseră la curent cu mersul afacerilor din timpul vacanței fatale din Savoia, şi pe urmă Gabrielle intră în biroul contabilei. Termină repede şi acolo. Când să plece, traversă magazinul, care se umpluse de cumetre, fiindcă se dusese vorba că „sărmana doamnă Sarlat“ era acolo.

Tresări când printre ele o zări pe Paulette.

— Of, puiule, exclamă Paulette, aşa de tânără şi deja aşa de văduvă!

Paulette căută din ochi o scrumieră în care să-şi pună țigara aprinsă şi mânjită de ruj portocaliu, dar negăsind, o stinse cu pantoful, fără să-i pese c-ar putea arde linoleumul, şi se îndreptă teatral spre Gabrielle cu brațele deschise.

— Sărăcuța mea dragă, ce nefericită sunt să te văd nefericită.

Tremurând, Gabrielle se lăsă îmbrățişată.

Paulette rămăsese singura femeie de care îi era frică, pentru că ştia atât de bine să citească adevărul în oameni. Mulți o considerau cea mai otrăvită limbă de viperă; privirea ei insistentă şi ochii bulbucați sfredeleau ca o undă laser mințile oamenilor şi Paulette cocea apoi câteva fraze care puteau să distrugă pentru totdeauna reputația oricărui individ.

În timpul îmbrățişării, Gabrielle îşi pierdu răsuflarea pentru că-i intrară în gât câteva fire galbene şi uscate din părul lui Paulette, epuizat după decenii întregi de vopsit şi coafat, dar îi înfruntă apoi cu bravură fața, care-i lucea de o cremă brună cu nuanțe roşietice.

— Spune, poliția te-a interogat? Bineînțeles că te-au întrebat dacă nu tu l-ai omorât, nu-i aşa?

„Uite, se gândi Gabrielle, mă şi bănuieşte. Nu pierde deloc timpul, trece imediat la atac.“

Gabrielle dădu din cap. Paulette reacționă strigând:

— Ticăloşii! Să te silească la aşa ceva! Pe tine! Pe tine, care erai nebună după Gab al tău, care de treizeci de ani te-ai făcut covor în fața lui! Pe tine, care te-ai fi transformat în orice de dragul lui, doar să-ți fi cerut, în bărbat sau în şoarece! Nici nu mă miră! Nişte nemernici! Sunt toți nişte

nemernici! Mie ştii ce mi-au făcut când al doilea copil, Romuald, era mic? Într-o zi a trebuit să-l duc la spital, fiindcă sărăcuțul se lovise când a ieşit din cadă şi-i apăruseră nişte vânătăi; ei bine, a venit poliția la Urgențe să mă întrebe dacă nu care cumva mi-am bătut copilul! Cum îți zic! M-au cărat la comisariat! Şi m-au ținut în arest! Pe mine! Patruzeci şi opt de ore, atâta a durat. Eu, mama, treceam drept vinovată, şi nu făcusem decât să duc copilul la spital! Nişte porci! Ți-au făcut şi ție la fel?

Gabrielle pricepu că, departe de a o suspecta, Paulette era de partea ei. Îşi manifesta empatia de fostă victimă. În capul ei, orice femeie interogată de poliție devenea imediat, prin analogie cu cele întâmplate ei, nevinovată.

— Da, şi mie. În aceeaşi seară.

— Nenorociții! Cât timp?

— Câteva ore!

— Ce şobolani! Puiule, te-au umilit, nu?

Paulette, a cărei tandrețe față de Gabrielle se confunda cu tandrețea pentru ea însăşi, o încleştă din nou în brațe pe prietena ei.

Uşurată, Gabrielle o mai ascultă o bucată de vreme cum tună şi fulgeră, pe urmă se întoarse acasă ca să înceapă treaba cu ascunzătoarea lui Gab.

La prânz, urcă scara cu uneltele în mână şi se apucă să dea jos straturile protectoare. Placa sări din loc şi dădu la iveală un spațiu unde fuseseră înghesuite patru cutii. Trase mai aproape o masă joasă pe care aşeză cutiile. N-avea nici cea mai mică idee ce conțineau, dar recunoştea ambalajul. Erau cutii metalice pentru dulciuri, pe ale căror etichete, mâncate de timp şi umezeală, se mai putea descifra „Madeleines de Commercy“, „Bêtises de Cambrai“, „Coussins de Lyon“ şi alte sortimente.

Când să deschidă uşurel un capac, o întrerupse soneria de la intrare.

Lăsa treaba baltă, închise uşa, dar lăsă cheia în broască, şi coborî la intrare, hotărâtă să se dezbare rapid de intrus.

— Doamnă, e poliția! Putem intra?

Pe treptele de la intrare aşteptau câțiva bărbați cu fețe severe.

— Desigur. Ce vreți?

— Dumneavoastră sunteți Gabrielle de Sarlat, soția decedatului Gabriel de Sarlat?

— Da.

— Vă rugăm să ne urmați.

— De ce?

— Sunteți aşteptată la comisariat.

— Dacă vreți să-mi puneți întrebări în legătură cu decesul soțului meu, lucrul acesta a fost făcut de către colegii dumneavoastră din Savoia.

— Nu, doamnă, nu e vorba de acelaşi lucru. Sunteți suspectată că v-ați ucis soțul. Ați fost văzută de un cioban când l-ați împins în gol.

După zece ore de arest, Gabrielle nu era sigură pe care din doi îl ura mai cumplit, pe comisar, sau pe avocat. Poate că pe comisar l-ar fi scuzat… Când era rândul lui s-o chinuie, comisarul se mulţumea să-şi facă datoria, nu vorbea de viciu sau pasiune, încerca cinstit s-o scoată vinovată. În schimb, avocatul o tulbura, fiindcă el voia să ştie. Or ea îl plătea ca să creadă, nu ca să ştie! Îi cumpăra cunoştințele despre legi, experiența din tribunale, energia de avocat al apărării; nu-i păsa ei dacă el ştie sau nu ştie adevărul.

De îndată ce au rămas singuri, avocatul pledant Plissier, un domn de optzeci de ani cu fizic avantajos şi păr castaniu, îşi luă un aer important, se înclină către clienta lui şi i se adresă cu o voce gravă, asemenea celei atribuite actorilor pentru roluri de cowboy eroici din filmele americane western dublate:

— Acum, doamnă Sarlat, mărturisiți-mi mie şi numai mie adevărul. Rămâne aici, între noi. V-ați împins soțul?

— De ce să fi făcut aşa ceva?

— Nu-mi răspundeți cu o întrebare. L-ați împins?

— V-am dat un răspuns: „De ce să fi făcut aşa ceva?“ Sunt acuzată de un fapt care n-are nici un sens. Trăiam de treizeci de ani fericiți împreună. Avem trei copii, care pot să depună mărturie în acest sens.

— Am putea pleda crima pasională.

— Crimă pasională? La cincizeci şi opt de ani? După treizeci de ani de căsătorie?

— De ce nu?

— La cincizeci şi opt de ani, dacă soții se mai iubesc înseamnă că se iubesc cu adevărat, în mod lucid, armonios, fără pasiune, fără excese, fără crize.

— Doamnă Sarlat, nu-mi mai spuneți cum ar trebui să gândesc eu; spuneți-mi mai bine cum gândiți dumneavoastră. Ați putea fi geloasă.

— E ridicol!

— Vă înşela?

— Nu-i pătați onoarea.

— Cine-l moşteneşte pe soțul dumneavoastră?

— Nimeni. El nu posedă nimic. Întreg capitalul îmi aparține mie… Şi,

în afară de asta, eram căsătoriți sub regimul separării de bunuri.

— Cu toate astea, poartă un nume de familie bună.

— Da, Gabriel de Sarlat, şi asta impresionează mereu. Lumea crede c-am luat în căsătorie o avere, când de fapt nu m-am ales decât cu o părticică infimă. Bărbatul meu n-avea nici un ban şi n-a ştiut niciodată să facă bani. Averea vine de la mine, sau mai bine zis de la tatăl meu, Paul Chapelier, dirijorul. Dispariția soțului meu nu-mi îmbunătățeşte mie situația financiară; nu schimbă nimic, sau poate că-mi creează un mic inconvenient, având în vedere că el conducea camioneta care transportă antichitățile pe care le vindem în magazinul nostru, aşa că, dacă vreau să-mi continui activitatea, va trebui să angajez un salariat.

— N-ați răspuns la întrebarea pe care v-am pus-o.

— Nu fac decât asta, domnule Plissier.

— Avocat Plissier.

— Nu fiți ridicol. N-aveam nici un interes să-mi omor soțul. Poate că mai degrabă pe el l-ar fi avantajat moartea mea.

— Şi atunci, el a încercat să vă împingă?

— Sunteți nebun?

— Gândiți-vă bine. Am putea face verosimilă teza asta, a unei lupte între dumneavoastră şi soțul dumneavoastră. Pe drumul ăsta de munte, el decide să vă facă de petrecanie ca să pună mâna pe banii dumneavoastră. Şi dumneavoastră, împingându-l, acționați în deplină şi legitimă apărare.

— Separare de bunuri! N-ar fi căpătat nimic la moartea mea, şi nici eu după decesul lui. De ce inventați toate scenariile astea?

— Pentru că cineva v-a văzut, doamnă Sarlat! Ciobanul care-şi păzea turma spune că v-ați repezit la soțul dumneavoastră şi l-ați împins în gol.

— Minte!

— Ce interes ar avea să mintă?

— E extraordinar… Eu vă explic că n-am nici un interes să-mi omor bărbatul pe care-l iubeam şi dumneavoastră stați la îndoială, dar pe ciobanul ăsta îl credeți, pentru că el n-are nici un interes să mintă! Sunteți părtinitor! În serviciul cui sunteți? Al ciobanului, sau al meu? E incredibil! Pot să vă dau o sută de motive că ciobanul dumneavoastră minte: să facă pe interesantul, să devină eroul cantonului, să mă facă țap ispăşitor ca să se răzbune pe altă femeie sau pe mai multe, sau poate că vrea să facă rău doar de dragul de a face rău! Şi, de fapt, la ce distanță se afla ciobanul? Cinci sute de metri? Opt sute de metri? Doi kilometri?

— Doamnă Sarlat, nu improvizați dumneavoastră pledoaria în locul

meu. Există împotriva noastră o mărturie zdrobitoare: ciobanul v-a văzut!

— Ei bine, eu nu l-am văzut.

Avocatul Plissier se opri ca s-o privească fix pe Gabrielle. Se aşeză lângă ea şi îşi trecu mâna peste fruntea îngândurată.

— Să iau asta drept mărturisire?

— Ce?

— V-aţi uitat de jur împrejur înainte de a-l împinge pe soţul dumneavoastră şi n-aţi observat pe nimeni. Asta încercaţi să-mi destăinuiţi?

— Încerc să subliniez că, după ce soţul meu s-a prăbuşit, m-am uitat peste tot şi am strigat după ajutor. Ilustrul dumneavoastră cioban nu s-a arătat, nu mi-a răspuns. E totuşi ciudat, nu? Dac-ar fi alertat salvamontiştii sau dacă s-ar fi deplasat spre locul unde căzuse soţul meu, poate că… Mă acuză pe mine ca să se pună el la adăpost?

— La adăpost de ce?

— De la neacordarea de ajutor unei persoane aflate în pericol. Vorbesc de soţul meu. Şi, în al doilea rând, de mine.

— Nu-i deloc rea ideea, dacă vrem să întoarcem situaţia pe dos, însă vreau să-mi rezerv mie genul ăsta de argumentare. Ar suna dubios în gura dumneavoastră.

— Da? Adică sunt acuzată de o monstruozitate, dar mie nu mi se permite să mă exprim cu răutate. Ce încântător!

Simulă iritarea, cu toate că în fond era mulţumită că înţelesese cum să-şi manipuleze avocatul.

— O să-l târăsc prin tribunale pe ciobanul ăsta!

— Doamnă, pentru moment, persoana pusă sub cercetare penală sunteţi dumneavoastră.

— A trebuit să cobor muntele ore întregi până să dau de nişte excursionişti şi să chem ajutoare. Ciobanul dumneavoastră, dacă l-a văzut pe soţul meu prăbuşindu-se, de ce nu s-a dus el să-i sară în ajutor? Fiindcă, dacă s-ar fi acţionat la timp, poate că soţul meu ar fi fost în viaţă acum…

Sleită după ce pusese la punct treaba cu avocatul, se hotărî să recurgă la o criză de plâns, şi vărsă şiroaie de lacrimi mai bine de zece minute.

Când Gabrielle se opri din hohote, domnul avocat Plissier, mişcat, începu să dea crezare spuselor doamnei de Sarlat. Ea îl dispreţui şi mai mult după această schimbare bruscă de atitudine: să se lase păcălit de un plâns cu sughiţuri, ce mocofan! La urma urmelor, în faţa unei femei hotărâte, toţi bărbaţii de pe pământ sunt la fel de naivi.

Comisarul se întoarse şi începu interogatoriul. Se opri asupra aceloraşi

puncte; Gabrielle dădu răspunsuri identice, dar pe un ton mai puțin tăios decât avocatului.

Fiind mai abil decât avocatul, comisarul trecu repede peste chestiunea interesului ca motiv al crimei, şi reveni asupra cuplului Gabrielle–Gab.

— Fiți sinceră, doamnă de Sarlat, soțul dumneavoastră nu voia să vă părăsească? Avea vreo amantă? Amante? Relația dumneavoastră era la fel de satisfăcătoare ca înainte? N-aveați nimic să-i reproşați?

Gabrielle pricepu că soarta i se va juca în zona asta umbroasă, şi adoptă o tactică pe care o folosi până la sfârşit.

— O să vă declar adevărul, domnule comisar: Gab şi cu mine eram cuplul cel mai norocos din univers. Nu m-a înşelat niciodată. Eu nu l-am înşelat niciodată. Încercați să găsiți pe cineva care să spună contrariul: e imposibil. Nu numai că-mi iubeam soțul mai presus de orice pe lume, dar nici n-o să mă vindec vreodată după moartea lui.

Dacă Gabrielle ar fi întrevăzut în clipa aceea unde avea s-o ducă peste câteva luni acest sistem de apărare, poate că n-ar fi fost chiar atât de mândră de ideea ei…

Doi ani şi jumătate.

Gabrielle petrecu doi ani şi jumătate în arest preventiv aşteptând procesul.

Copiii ei încercaseră de mai multe ori să obțină eliberarea provizorie pe baza prezumției de nevinovăție, dar justiția i-o refuzase din două motive, unul esențial, celălalt contextual: primul era mărturia ciobanului, al doilea, polemicile amplificate de ziare, care acuzau toleranța excesivă a magistraților.

În pofida timpului petrecut în închisoare, Gabrielle nu era deprimată. După ce aşteptase să scape de soț, aştepta acum să scape de acuzație. Fusese întotdeauna răbdătoare – calitate necesară dacă lucrezi în comerțul cu antichități – şi refuza să se lase doborâtă de acest accident neprevăzut.

Stând acolo în celulă, se gândea la cele patru cutii rămase pe măsuța scundă, cutiile cu secretul lui Gab… Ce ironie! Când tocmai era pe punctul să le deschidă, o arestaseră. De îndată ce va scăpa curată din tribunale, se va duce să descopere misterul cutiilor de dulciuri. Asta va fi recompensa ei.

După spusele avocatului Plissier, procesul începea sub auspicii favorabile: elementele anchetei erau de partea lor; toți martorii, cu excepția ciobanului, o dezvinovățeau pe acuzată şi luaseră loc în spatele băncii apărării; iar pentru toți, de la comisar şi până la judecătorul de instrucție,

Gabrielle devenea tot mai convingătoare, pe măsură ce interogatoriile se succedau.

Căci Gabrielle ştia perfect cum să mintă: era suficient să spună adevărul. Învățase lecția de la tatăl ei, Paul Chapelier, pe care, copil fiind, îl însoțea în deplasările lui profesionale. Dacă talentatul dirijor nu era el însuşi la pupitru cu bagheta în mână, asista la concerte, şi când se încheiau, renumele său îl obliga să meargă în culise şi să aducă laude muzicienilor. Avea grijă să nu-i ofenseze pe unii colegi cu care cântase sau poate urma să cânte, aşa că se referea numai la ceea ce îi plăcuse, ocolind părerile negative. Nu lua în discuție decât ce era pozitiv şi, dacă nu găsea decât un singur lucru minor demn de laudă, se oprea asupra lui, îi dădea amploare, îl aprofunda. Nu mințea niciodată, ori o făcea cel mult prin omisiune. În convorbirile pe care le purta cu interpreții, aceştia îl considerau sincer şi se simțeau liberi să înțeleagă mai mult decât cele spuse, astfel încât vanitoşii vedeau în el un entuziast, în timp ce lucizii îi apreciau gentilețea. Paul Chapelier îi spunea foarte des fiicei sale: „N-am atâta ținere de minte ca să pot minți bine“. Spunând numai adevărul şi evitând să vorbească de lucruri care supără, reuşea să nu se contrazică şi să-şi facă o colecție întreagă de prieteni într-o lume altminteri feroce.

Gabrielle adoptase metoda tatălui ei în timpul celor doi ani şi jumătate. Vorbind despre Gab, nu-şi amintea decât de perioada radioasă, perioada iubirii intense şi împărtăşite. Pe el îl chema Gabriel, pe ea Gabrielle; împreună, erau Gab şi Gaby. Hazardul vieții şi al stării lor civile le făcuse un cadou rar, acela de a purta după căsătorie un nume aproape identic: Gabriel(le) de Sarlat. După ea, coincidența identității comune exprima forța cuplului lor, o uniune indestructibilă. Funcționarilor ăstora plătiți ca s-o asculte le povestea despre cum se îndrăgostise la prima vedere de tânărul pe care-l credea timid, dar care nu era timid, ci doar bine-crescut, despre flirtul îndelungat, escapadele lor, cererea sfioasă în căsătorie adresată tatălui artist, pentru care tânărul avea mare admirație, despre ceremonia de la biserica la Madeleine, unde a răsunat muzica unei orchestre simfonice complete.

Fără s-o roage cineva, Gabrielle evoca atracția ei instantanee față de corpul lui îngrijit, elegant, niciodată amenințat de grăsime sau greutate după vârsta de cincizeci de ani, ca şi cum suplețea era o calitate aristocratică ce i se livrase odată cu particula de noblețe. Îşi depăna amintirile fericirii lor de parcă erau un şirag interminabil de mătănii: copiii, căsătoriile copiilor, naşterea nepoților, şi, în pofida scurgerii timpului, Gab

rămânea un bărbat cu fizic intact, sentimente intacte, privirea intactă întoarsă spre ea, mereu atent, respectuos, iubitor. Gabrielle era conştientă că uneori auditorul devenea invidios; într-o bună zi, judecătorul de instrucție scoase chiar un oftat:

— Ce ne povestiți dumneavoastră, doamnă, e prea frumos ca să fie adevărat.

Ea îl privi cu compasiune, murmurând:

— Recunoaşteți, mai degrabă, că e prea frumos pentru dumneavoastră.

Jenat, judecătorul nu mai insistă. Cu atât mai mult cu cât apropiații cuplului, copii, gineri, noră, prieteni, vecini, confirmaseră această iubire idilică. Pentru a închide dosarul de instrucție, inculpata a trecut de două ori testul detectorului de minciuni.

Detenția o cufundă pe Gabrielle într-o singurătate, de care nu scăpa decât refugiindu-se în amintiri. Şi dintr-odată, constată că locul ocupat de Gab luase o amploare absurdă în noua ei viață de prizonieră. Fie că era izolată, fie că avea companie cuiva, el era acolo, el şi numai el, binevoitor, reconfortant. Fidel.

Problema e că, tot spunând adevăruri, ajungi să le crezi. Dând la o parte ultimii trei ani din viața ei cu Gab şi punând în lumină numai douăzeci şi şapte de ani de fericire, Gabrielle înțelegea tot mai puțin ce se petrecuse, ce anume o schimbase… De altfel, era mai bine să nu se gândească la asta. La ce bun! Femeia Gaby, care din pricina „declicului“, fusese în stare să-şi omoare soțul, Gaby, ucigaşa, nu trebuia să mai existe până în clipa achitării; aşadar, femeia Gabrielle o îngropă pe Gaby într-un puț al uitării, îşi blocă accesul la motivele care o împinseseră până la uciderea lui Gab şi puse sub interdicție această zonă din mintea ei.

Evocându-l pe Gab, redevenea acea Gabrielle iubitoare şi iubită, incapabilă să-i facă cu mâna ei vreun rău acestui bărbat. Aidoma unei actrițe, care, obligată să intre într-o relație frecventă cu un personaj, ajunge să-i preia adevărul, se identifică cu el şi aterizează, halucinând, pe un platou de filmare, Gabrielle se înfățişă la proces în rolul eroinei inconsolabile, victima unei odioase acuzații.

Încă din prima zi a audierilor, se contură un consens favorabil. În ziua a doua, reporterii vorbeau deja de o decizie neîntemeiată de imputare. În a treia, femei necunoscute vărsau lacrimi fierbinți în ultimul rând din sala arhiplină, arătându-se de partea nevinovatei batjocorite. În a patra, copiii acuzatei apărură de nenumărate ori la ştiri exprimându-şi emoția şi indignarea.

Gabrielle trecea prin interogatorii şi urmărea audierea martorilor cu concentrare maximă; era atentă ca nimic din cele declarate, atât de ea, cât şi de ceilalți, să nu ştirbească versiunea pe care şi-o construise; parcă era un compozitor scrupulos, care asistă la repetițiile operei sale, cu partitura pe genunchi.

Conform aşteptărilor, ciobanul fu aproape catastrofal când îi veni rândul să-şi depună mărturia. Nu numai că vorbea o franceză foarte aproximativă – or, în țara asta, o greşeală de sintaxă sau de vocabular nu numai că trădează lipsa de educație, dar mai scoate în evidență şi atitudinea agresivă contra întregii societăți, e similară cu o blasfemie scuipată în obrazul cultului național al limbii –, dar se plânse că fusese nevoit să plătească din buzunarul lui biletul de tren ca să suie până la Compiègne, şi bombăni cel puțin un sfert de oră pe tema asta. Întrebat de avocatul Plissier, făcu şi gafa de a recunoaşte că pe doamna de Sarlat o identificase „după fotografia din ziare“, după care veni cu nişte explicații odioase referitoare la indolența lui de salvator: „e limpede că după aşa o căzătură corpul se făcuse zob, şi-atunci ce să mă mai duc eu să controlez, că doar nu-s tâmpit, ce Dumnezeu.“

În afară de mărturia ciobanului, tot restul confirma nevinovăția Gabriellei, care în penultima zi a procesului se mai destinse puțin. Dar când doctorul de familie se prezentă în fața tribunalului, Gabrielle fu pe neaşteptate copleşită de emoții.

Doctorul Pascal Racan, prieten de-o viață al soților Sarlat, povesti câteva întâmplări anodine despre Gab şi Gaby, printre care şi aceasta:

— Rareori vezi o pereche atât de îndrăgostită. Când unul din ei plănuia să facă ceva, o făcea nu pentru el, ci de dragul celuilalt. Astfel, Gaby voia să mai placă încă soțului ei, şi de aceea făcea sport, îmi cerea sfaturi dietetice. Gab, deşi slab şi zvelt, era hipertensiv şi se neliniştea, nu din pricina bolii, bine controlată cu ajutorul medicamentelor, ci din cauza efectelor secundare ale tratamentului. După cum ştiți, betablocantele scad libidoul, diminuează apetitul sexual. Venea deseori la mine să vorbească despre chestiunea asta, fiindcă îi era teamă că soția lui ar putea crede c-o doreşte mai puțin decât înainte. Nu era aşa, doar plăcerea mai scăzuse. Niciodată n-am văzut un bărbat mai angoasat din pricina asta. Niciodată, un soț mai preocupat de partenera lui în sensul ăsta. În astfel de cazuri, majoritatea bărbaților se gândesc doar la ei, la sănătatea lor; şi, când constată că le scade apetitul, chiar că le convine, pentru că scade şi numărul relațiilor adultere, şi sunt încântați că devin mai virtuoşi din motive

medicale şi fără să-i coste nimic. În schimb, Gab nu se gândea decât la cum ar reacționa Gaby.

Auzind amănuntul ăsta, nou pentru ea, Gabrielle nu-şi putu stăvili o criză de plâns. Încercă să se liniştească, dar, fiind prea tulburată, nu izbuti, aşa că avocatul Plissier solicită o amânare a audierilor, pe care curtea le-o acordă.

Cei prezenți îşi închipuiră că ştiau de ce se emoționase Gabrielle. Ea nu-i mărturisi nimic avocatului, dar, de îndată ce fu în stare să vorbească, îi adresă o rugăminte:

— Vă rog, nu mai pot, mă prăbuşesc… Puteți s-o rugați pe fiica mea cea mare să-mi facă un serviciu?

— Da.

— Să-mi aducă în seara asta la închisoare cele patru cutii de biscuiți care se află pe o măsuță joasă din camera tatălui lor. O să înțeleagă ea despre ce e vorba.

— Nu-i deloc sigur că i se permite să vă înmâneze aşa ceva la vorbitor.

— O, vă implor, o să clachez.

— Haideți, doamna Sarlat, vă rog, nu mai sunt decât douăzeci şi patru de ore. Mâine e ultima zi, ziua pledoariilor. Până seara, suntem gata.

— Eu nu ştiu ce se va hotărî mâine, şi nici dumneavoastră, aşa încrezător şi priceput cum sunteți, tot nu ştiți. Hai, vă rog, nu mai pot, o să fac o prostie.

— Şi cutiile astea de biscuiți, în ce măsură…

— Vă rog mult. Nu mai suport, nu mai sunt stăpână pe mine.

Avocatul înțelegea că Gabrielle îl amenința, sincer, că-şi va pune capăt zilelor. Îi observa tulburarea şi era îngrijorat că n-o să poată face față până la momentul verdictului, pe care el îl vedea favorabil – o performanță în carieră. Se temea de un pas greşit al clientei sale, şi îi jură că îi va aduce chiar el cutiile. Era un risc, dar nu-i mai păsa.

Spre enorma lui surprindere, de vreme ce ea nu-l obişnuise cu efuziuni sentimentale, Gabrielle îl îmbrățişă.

Audierile fură reluate, dar Gabrielle nu le mai asculta, ci se gândea numai la mărturia doctorului, la cutiile cu secrete, la „declic“, la celelalte lucruri despre care nu scosese o vorbă timp de doi ani şi jumătate.

Când se află iar în furgoneta care o ducea înapoi la închisoare, se destinse şi cugetă.

Până la urmă, din cauză că nu asculta decât oameni care vorbeau despre ea şi despre el în necunoştință de cauză, începură s-o frământe nişte

gânduri confuze.

De ce l-a omorât?

Din pricina acelui „declic“… Să se fi înşelat?

La închisoare, ceru în mod excepţional permisiunea să facă un duş. Datorită comportamentului ei exemplar şi a bunăvoinţei pe care mass-media o dovedea în abordarea procesului ei, i se îngădui.

Se strecură sub apa aproape clocotindă. Voia să se spele! Să se cureţe de prostiile pe care le debitase, sau le ascultase în zilele din urmă. Să treacă în revistă ce se întâmplase, „declicul“…

„Declicul“ venise de la Paulette… Când femeia aceea înaltă, deşelată, cu trăsături virile se instalase cu bărbatul ei la Senlis, începu să intre des în magazinul lui Gabrielle ca să-şi mobileze şi să-şi decoreze noul cămin. Deşi la început o considerase vulgară, şi după înfăţişare – era plină de culori, ca un papagal brazilian –, şi după limbaj, Gabrielle se distra grozav cu noua clientă şi îi admira insolenţa, dispreţul faţă de „vai, ce-o să zică lumea“, replicile percutante, necuviincioase, dar pertinente. Îi luă de mai multe ori apărarea în faţa angajaţilor ei sau a clienţilor vechi, şocaţi. Gabrielle îi acorda mult credit: nou-venita avea darul de a mirosi afacerile dubioase. Suspicioasă şi perspicace, Paulette îi atrase atenţia asupra unui trafic de opale false, apoi asupra unei bande de escroci care demontau şemineuri vechi; în fine, dar mai ales, repera dintr-o privire, viciile şi secretele sătenilor, comportamente discutabile, de care Gabrielle habar nu avea sau pe care le descoperise după ani de zile. Uluită de această clarvăzătoare, Gabrielle adora să stea de vorbă cu Paulette pe fotoliile scoase la vânzare.

Într-o zi, în timp ce erau la taifas, Gabrielle observă cum Paulette, asemenea unei păsări, urmărea cu coada ochiului mişcările unui intrus. Ţinta ochiului scrutător era Gab, pe care Paulette încă nu-l întâlnise. Vrând să se amuze, Gaby nu-i spuse că adoratul ei soţ venise în trecere pe la magazin.

Doamnele îşi continuară conversaţia, dar Gabrielle băga de seamă că Paulette nu pierdea nici o fărâmă din mişcările, comportamentul şi remarcile lui Gab.

— Ce zici? întrebă la un moment dat Gabrielle aruncând o scurtă privire înspre Gab.

— Ăla? Vai, vai, vai, exemplul perfect de linguşitor. Prea politicos ca să fie sincer. Ipocrit de nota zece. Cu brio şi complimente pe gratis.

Gabrielle fu atât de derutată, că rămase cu gura căscată, până când Gab, apropiindu-se repede de ea, o sărută şi apoi, o salută pe Paulette.

De cum pricepu ce greşeală făcuse, Paulette îşi schimbă atitudinea şi a doua zi îi ceru scuze lui Gabrielle, dar era prea târziu: viermele intrase în fruct.

Din clipa aceea, zi de zi, Gaby începu să-l privească altfel pe Gab. Dacă Paulette făcuse afirmația, se bazase ea pe ceva: nu se înşela niciodată! Gaby îl privea acum pe Gab de parcă-i era străin, se străduia să uite tot ce ştia despre el, sau ce credea că ştie. Mai rău, încerca să justifice cele spuse de Paulette.

Spre marea ei surpriză, nici nu-i fu greu.

Gab de Sarlat era politicos, curtenitor, se îmbrăca conform gustului puțin neglijent al unui domn din provincie, era oricând gata să-ți facă un serviciu, mergea regulat la biserică, nu-i plăceau excesele de limbaj, nici de gândire. Te putea fascina, dar şi oripila. Era tradiționalist ca sentimente, exprimare sau comportament – chiar şi în înfățişare – şi îi atrăgea pe unii din aceleaşi motive care-i îndepărtau pe alții, cu siguranță nu mulți; părea să fie omul perfect, omul ideal.

Suspectat de instinctul ferocei Paulette, Gab îi puse brusc lui Gabrielle aceeaşi problemă, pe care o avusese de vreo două trei ori cu mobila, de-a lungul activității ei de anticar: e un original, sau o imitație? Gab putea fi văzut ori ca un om cinstit, căruia îi păsa de aproapele său, ori ca un impostor.

După câteva săptămâni, Gabrielle se convinse că trăia cu un escroc. Lua la rând calitățile lui Gab, întorcea cartea pe dos şi descoperea acolo defectul. Calm? Carapacea unui ipocrit. Curtenitor? O manieră de a-şi canaliza libidoul debordant şi de a atrage câte o viitoare pradă. Amabil față de multiplele toane ale lui Gabrielle? Indiferență abisală. Căsătorit din dragoste, mariajul viței nobile cu omul de rând? Un contract pecuniar. Credința lui catolică? Un costum de tweed în plus, îmbrăcămintea respectabilității. Valorile lui morale? Vorbe goale, care-i maschează pornirile funeste. Şi, dintr-odată, se născu bănuiala că ajutorul pe care-l dădea el magazinului – transportul mobilelor, fie noi achiziții, fie livrări – nu era decât un alibi menit să-şi facă timp liber pentru deplasări discrete. Nu cumva se ducea atunci la amante?

De ce, după douăzeci şi şapte de ani de iubire plină de încredere, s-a lăsat Gabrielle coruptă de dubii? Otrava pe care i-o administrase Paulette nu explica tot; fără îndoială că, înaintând în vârstă, lui Gabrielle nu-i era

uşor să se confrunte cu modificările propriului corp, să combată surplusul de greutate, ridurile tot mai adânci, oboseala tot mai apăsătoare, explozia de varice pe picioarele altădată atât de frumoase… Se îndoia cu atâta uşurinţă de Gab şi fiindcă se îndoia de ea însăşi. O înfuria că el îmbătrânea mai frumos decât ea, că încă plăcea femeilor, că tinerele îi zâmbeau cu mai multă spontaneitate lui decât îi zâmbeau ei bărbaţii mai tineri. Gab nu trecea nici acum neobservat în societate, la piaţă, la plajă sau pe stradă, în timp ce ea era parcă transparentă.

Când se împliniră patru luni de la „declicul“ indus de Paulette, Gabrielle deja nu-l mai suporta pe Gab. Nici pe ea nu se mai suporta uşor: în fiecare dimineaţă, oglinda îi arăta o străină detestabilă, o grasă cu gâtul gros, piele cuperotică, buze crăpate, cu braţe fleşcăite şi, sub buric, cu un colac îngrozitor, pe care nici flămânzind nu-l putea micşora, iar dietele n-o înveseleau în nici un chip. Cum să-şi închipuie că lui Gab îi plăcea aşa ceva? Cui i-ar plăcea? Nimănui!

Prin urmare, toate drăgălăşeniile – zâmbete, atenţii, amabilităţi, gesturi tandre – pe care Gab i le servea tot restul zilei o jigneau. Ce ipocrit! Paulette pusese punctul pe *i*: un ipocrit din Confederaţia Ipocriţilor, un exemplar cu certificat de autenticitate! Până la urmă, Gab nu făcea decât s-o dezguste. Cum poate cineva să fie în halul ăsta de prefăcut?

Singurul moment când nu se prefăcea era când exclama, totuşi afectuos, „bătrânica mea“. Asta, cine ştie de ce, îi scăpa! Gabrielle avea oroare de ocaziile astea; îi treceau de fiecare dată fiori pe spinare, de parcă era biciuită.

Începu să se gândească la divorţ. Dar, când se imagina în faţa unui avocat, sau a copiilor, justificându-şi despărţirea, îşi dădea seama că n-avea argumente verosimile. Se vor opune: Gab e un om minunat, cum poţi să spui asemenea prostii? Fiica ei cea mare ar fi fost în stare s-o ducă la un psihiatru – îşi trimitea copiii la psihiatru. Nu, trebuia să procedeze altfel.

Luă hotărârea să adune probe contra lui Gab. Imbatabila Paulette spunea în gura mare că pe bărbaţi trebuie să-i exasperezi ca să vezi ce au în motor. Se răzgândea tot timpul, zicea că vrea să meargă la cutare restaurant şi pe urmă că nu mai vrea, schimba de zece ori datele şi destinaţia vacanţelor, era tot mai capricioasă ca să-l provoace şi să-şi iasă din fire. Degeaba. Gab ceda de fiecare dată oricărei noi exigenţe. Seara, reuşea în cel mai bun caz să declanşeze un oftat sau o licărire de oboseală în ochi, şi se arăta cât se poate de odioasă. Paulette ar fi zis: „Şi ce are, mă rog, domnul, în izmene?“ Exact întrebarea asta şi-o puse şi ea atunci. În pat, de

la o vreme, în afară de eventuale gesturi de tandrețe, mare lucru nu se mai întâmpla. Sigur că şi ea avea mai puțină poftă decât altădată, socotind că pe vremuri se zbânțuiseră din belşug, iar să revii la acelaşi lucru după decenii e ca şi cum ai petrece mereu vacanțele în acelaşi loc: plicticos. Ea s-ar fi resemnat, dar se întrebă dacă pacea asta nu însemna altceva în cazul lui. Nu cumva profita de excursiile cu camioneta ca s-o înşele? Îi veni subit ideea să-l însoțească în deplasări. El se declară încântat şi vorbea tot timpul cu însufleţire de-a lungul sutelor de kilometri parcurşi împreună săptămânile acelea. De două ori îi propuse să se oprească şi să facă dragoste, o dată în partea din spate a camionetei, şi altă dată în plină câmpie. Ea acceptă, dar rezultatul fu catastrofal. Asta era dovada! Dovada că în deplasare, Gab avea obiceiul să-şi potolească nevoile sexuale.

Nu-l mai însoți în expediții şi se mohorî, deveni tot mai puțin comunicativă cu lumea, cu excepția lui Paulette – izvor nesecat cu privire la infidelitățile masculine.

— În zilele noastre, cretinii ăştia sunt prinşi cu mâța-n sac de neveste, care le interceptează numerele de pe telefonul mobil; eu prevăd că detectivii particulari o să defileze pe străzi în semn de protest contra prejudiciilor pe care telefoanele mobile le aduc cifrelor lor de afaceri în domeniul adulterului.

— Şi dacă bărbatul n-are telefon mobil? întrebă Gabrielle cu gândul la Gab, care nu voia ca soția lui să-i cumpere aşa ceva.

— Bărbatul care n-are telefon mobil e suspect! Suspect în cel mai înalt grad! E regele regilor, împăratul infecților, prințul seducătorilor. Ştie foarte bine că adulterul n-a fost creat odată cu telefonul mobil şi continuă să-şi facă treaba cu trucuri verificate de-a lungul anilor. Un bărbat din ăsta e James Bond al amorului ilicit: îl poți hăitui, dar nu-l poți încolți. Succes!

Din momentul ăla, pe Gabrielle începu s-o obsedeze ascunzătoarea de la etajul trei. Acolo trebuiau să fie secretele lui Gab, precum şi dovezile perversității lui. Se întâmplă de mai multe ori să suie până acolo înarmată cu unelte şi cu dorința de a sparge peretele; dar de fiecare dată o opri ruşinea. Încercă de câteva ori să-l ducă cu zăhărelul recurgând la un număr de seducție în speranța că va deschide el singur ascunzişul; Gab inventa de fiecare dată câte un nou argument: „Nu-i nimic acolo“, „O să râzi de mine“ „Va fi mereu prea devreme să descoperi ce-i înăuntru“, „Ce, n-am şi eu dreptul la micile mele secrete?“, „Are legătură cu tine, dar nu vreau să ştii“. Refuzurile astea contradictorii o enervau teribil pe Gabrielle, şi în cele din urmă Gab rosti următoarea frază: „Vei descoperi după moartea mea, şi

atunci tot va fi prea devreme“.

Avertismentul ăsta o indignă! Cum, să aştepte zece ani, douăzeci, treizeci, ca să aibă dovada că îşi bătuse joc de ea o viaţă-ntreagă, că dusese o viaţă de arivist prefăcut! O provoca, sau despre ce era vorba?

— Te văd tăcută, Gabrielle dragă, exclamă Paulette, odată când luară un ceai împreună.

— Eu nu spun niciodată care e problema. Aşa am fost eu educată. Tata mi-a băgat în cap că nu trebuie să exprimi decât gânduri pozitive; celelalte trebuie să ţi le păstrezi pentru tine.

— Mofturi! Trebuie să te exteriorizezi, puiule, altfel o să faci cancer. Femeile care tac din gură fac cancer. Eu n-o să fac nici un cancer, fiindcă ţip şi bombăn cât e ziua de lungă. Şi ce dacă enervez lumea? Prefer să sufere alţii, decât să sufăr eu.

Aşa luă formă proiectul – să scape din capcana dubiilor, deci să-l elimine pe Gab – proiect pus în aplicare în Alpi.

Gabrielle fu condusă în celulă cu părul ud şi se aruncă pe pat ca să-şi continue şirul gândurilor. Iată ce se întâmplase în capul ei în ultimii trei ani de căsătorie, iată ce ascunsese tuturor, iată cum viaţa i se golise de savoare şi sens reducându-se la un neîntrerupt coşmar. Cel puţin, omorându-l pe Gab, trecuse la acţiune, pusese capăt acelei nelinişti insuportabile. Nu regreta. Dar mărturia doctorului din acea după-amiază o rănise: aflase de ce Gab era mai puţin senzual şi că suferea. Observaţia asta se implântase adânc în certitudinile ei.

De ce aflase lucrul ăsta abia acum? Înainte, credea c-o evita ca să-şi păstreze energia pentru amante. N-ar fi putut iresponsabilul ăsta de doctor Racan să vorbească cu ea mai din timp?

— Gabrielle de Sarlat, la vorbitor. Sunteţi aşteptată de avocatul dumneavoastră.

La ţanc.

Avocatul Plissier aşezase pe masă cele patru cutii metalice.

— Poftiţi. Acum, explicaţi-mi.

Gabrielle nu răspunse. Se aşeză şi desfăcu nerăbdătoare capacele. Degetele răscoliră repede prin hârtiile frumos aşezate în interiorul cutiilor, le scoase pe unele să le descifreze, apoi altele…

După câteva minute, căzu pe jos, inertă, sufocându-se. Avocatul alertă gardiencele, care îl ajutară s-o lungească pe prizonieră, şi o obligară să respire. Fu transportată cu targa la infirmerie, unde i se administră un sedativ.

O oră mai târziu, după ce-şi venise în fire, Gabrielle întrebă unde era avocatul. Fu informată că plecase cu cele patru cutii să se pregătească pentru audiere.

Imploră să i se dea un tranchilizant, şi leşină. Orice era mai bine decât să se gândească la ce tăinuiseră cutiile metalice.

Ziua următoare fu ziua pledoariilor. Gabrielle arăta ca o vagă amintire a persoanei ei de altădată, palidă, răvăşită, ochii umezi, faţa obosită, buzele cadaverice. Dacă şi-ar fi pus în cap să-i înduioşeze pe juraţi, nici c-ar fi putut să reuşească mai bine.

Procurorul citi un rechizitoriu mai degrabă autoritar decât dur, care nu impresionă pe nimeni. Apoi, avocatul Plissier se ridică în picioare, cu mânecile tremurânde, ca un solist chemat să-şi execute piesa de virtuozitate.

— Ce s-a întâmplat? Un om a murit în munţi. Să ne îndepărtăm de actul în sine şi să analizăm cele două versiuni care ne aduc în faţa acestui tribunal: accident, spune soţia; asasinat, pretinde un cioban necunoscut. Să ne îndepărtăm şi mai mult, foarte mult, aproximativ până unde se afla ciobanul, să ne întrebăm dacă e posibil să distingi ceva de la o asemenea distanţă, şi să căutăm acum motivele unei crime. Nu există! În general, îmi este greu să-mi exercit funcţia de avocat, deoarece eu apăr o persoană pe care totul o acuză. În cazul lui Gabrielle de Sarlat, pe ea n-o acuză nimic, absolut nimic! Nu sunt nici bani în joc. Nu există nici conflicte de cuplu. Nici infidelităţi. Nimic nu o acuză. Numai un singur om. În fine, un om, care trăieşte alături de animale, un băiat care nu ştie nici să scrie, nici să citească, un rebut al sistemului şcolar, incapabil să se raporteze la societate altfel decât izolându-se. Pe scurt, acest cioban, un angajat pe care mi-ar fi uşor să-l pun sub acuzare, fiindcă a fost dat afară de diverşi patroni, un muncitor care nu mulţumeşte pe nimeni, un bărbat fără nevastă, fără copii, pe scurt: acest cioban a văzut-o. La ce distanţă era el atunci? Nici la două sute de metri, nici la trei sute, ceea ce oricum ar îngreuna vederea oricui, ci la un kilometru şi jumătate, conform datelor obţinute în urma reconstituirii! Să fim serioşi, domnilor şi doamnelor, ce putem vedea de la un kilometru şi jumătate? Eu, nimic. El, o crimă. E fabulos, nu? Şi mai mult, după ce constată atentatul, nu aleargă la căpătâiul victimei, nu strigă după ajutor, nu cheamă poliţia. De ce? Se justifică invocând faptul că nu poate să-şi lase turma. Avem aici de-a face cu un individ care asistă la asasinarea aproapelui său, dar continuă să se gândească că viaţa animalelor sale – care

vor ajunge frigărui – contează mai mult… Eu nu-l înțeleg pe omul acesta, domnilor şi doamnelor. Şi n-ar fi grav, dacă n-ar arăta cu degetul o femeie admirabilă, soție integră, mamă desăvârşită, ca s-o acuze de ultimul lucru pe care şi l-ar fi dorit, moartea soțului ei drag Gabriel, Gabriel numit Gab, iubirea vieții ei.

Se întoarse impetuos către banca juraților.

— Stimați jurați, îmi veți obiecta că lucrurile nu sunt niciodată simple! Chiar dacă fiecare aduce mărturie despre iubirea lor puternică şi vizibilă, ce se întâmpla în mintea lor? Poate că această femeie, Gabrielle de Sarlat, avea capul plin de bănuieli, de gelozie, de dubii. Cum putem dovedi că nu era victima unei nevroze paranoice agravante față de soțul ei? În afară de faptul că toți martorii audiați aici de dumneavoastră n-au lăsat nici cel mai mic loc unei astfel de teorii, aş dori să adaug propria mea mărturie. Ştiți dumneavoastră ce a făcut femeia asta ieri-seară? Ştiți care a fost unica favoare pe care mi-a cerut-o în aceşti doi ani şi jumătate de detenție preventivă? M-a implorat să-i aduc patru cutii de biscuiți, în care păstra de treizeci de ani, scrisorile şi amintirile iubirii lor. Se află acolo tot, de la bilete de teatru, de concert, meniurile logodnelor, căsătoriilor, ale zilelor de naştere, bilețele scrise dimineața şi puse pe masa din bucătărie, totul, de la sublim la anodin! Treizeci de ani. Până în ultima zi. Până în ziua când au plecat în vacanța asta tragică. Gardiencele vă vor confirma că, după aceea, Gabrielle a plâns ore întregi, gândindu-se la cel pe care l-a pierdut. Vă întreb, şi cu asta îmi termin pledoaria: asta face un asasin?

Gabrielle se prăbuşi pe scaun, în timp ce copiii ei, precum şi sufletele mai sensibile din asistență abia dacă reuşeau să-şi oprească lacrimile.

Curtea şi juriul se retraseră pentru deliberări.

Afară, pe culoar, Gabrielle aştepta pe o bancă alături de avocatul Plissier şi se gândea la scrisorile pe care le răsfoise cu o seară înainte. De pildă aceea care dovedea că încă din tinerețe, Gab îi spunea „bătrânica mea“; cum putuse să uite şi să ia vorbele astea drept batjocură? Sau cea în care Gab o descria cu douăzeci şi cinci de ani în urmă „violenta mea, sălbatica mea, secretul, imprevizibilul meu“: iată ce credea el despre femeia care urma să-l ucidă, violentă şi „imprevizibilă“. Câtă dreptate avea, săracul. Aşadar, o iubise cu adevărat, întocmai cum era, cu felul ei smucit de a fi, cu furiile, mâniile, prefăcătoriile, frământările ei, el, blajinul pe care-l distrau aceste furtuni.

Deci secretul soțului ei era ea.

Imaginația ei le ruinase iubirea. Şi, din nefericire, nu doar imaginația îl

împinsese în gol.

De ce îi dăduse atâta importanţă lui Paulette? Cum de putuse să coboare la nivelul acestei femei infecte, care descifra universul în mod abject, meschin? Nu, era prea uşor s-o acuze pe Paulette. Nu ea era vinovata, ci Gabrielle. Nimeni altcineva. Argumentul ei cel mai puternic, cel care-i spulberase încrederea în Gab, fusese ăsta: „Este imposibil ca un bărbat să iubească aceeaşi femeie mai mult de treizeci de ani“. Înţelegea acum că argumentul adevărat, ascuns sub cel precedent, fusese: „Mi-e imposibil să iubesc acelaşi bărbat mai mult de treizeci de ani“. Vinovată era Gabrielle de Sarlat! Singura vinovată!

Se auzi soneria. Forfotă. Agitaţie. Se reluă audierea. Îţi dădea impresia că se continua o cursă de cai după antract.

— La întrebarea: „Consideră juraţii că acuzata a atentat cu premeditare la viaţa soţului ei?“ juraţii au răspuns, în unanimitate, nu.

Sala fu străbătută de un murmur aprobator.

— Prin urmare, Gabrielle de Sarlat este achitată de orice învinuire. Doamnă, sunteţi liberă, încheie judecătorul.

După aceea, Gabrielle se simţi ca în ceaţă. Lumea o îmbrăţişa, o felicita, copiii plângeau de fericire, avocatul Plissier se umfla în pene. În chip de mulţumire, Gabrielle îi declară că, ascultându-i pledoaria, vorbele lui îi merseseră la inimă: era imposibil, inimaginabil ca o femeie atât de norocoasă în căsnicie să fi făcut acel gest. Şi, în forul ei interior, completă că era vorba de o altă femeie, o străină, o necunoscută, care n-avea nimic de a face cu ea.

Celor care o întrebară cum credea că-şi va petrece timpul în zilele următoare nu le răspunse nimic. Ştia că trebuia să inaugureze doliul după un bărbat minunat. Oare ei nu ştiau că în urmă cu doi ani şi jumătate o nebună îi răpise soţul? Putea ea să trăiască fără el? Să supravieţuiască acestui act de violenţă?

La o lună după verdict, Gabrielle de Sarlat îşi părăsi domiciliul din Senlis, plecă din nou în Alpi şi luă o cameră la Hôtel des Adrets, nu departe de hotelul Bellevue, unde stătuse cu soţul ei ultima oară.

Seara, compuse o scrisoare pe măsuţa îngustă de pin alb de lângă pat.

Dragii mei copii,

Cu toate că procesul s-a terminat cu proclamarea nevinovăţiei mele,

recunoscându-se că mi-era imposibil să ucid un om atât de minunat ca tatăl vostru, Gabriel, singurul bărbat pe care l-am iubit vreodată, verdictul mi-a făcut încă şi mai insuportabilă dispariția lui. Trebuie să fiu alături de el.

A doua zi, sui în trecătoarea Aigle şi, de pe drumul unde-şi împinsese soțul cu doi ani şi jumătate în urmă, se aruncă în gol.

Vindecarea

— Ce noroc că se ocupă de mine o femeie frumoasă…

Prima oară când bărbatul murmură cuvintele astea, crezu că n-auzise ea bine, că era din vina ei. Cum putea să descifreze un compliment în horcăiala unui pacient? Dacă subconştientul avea să-i joace încă o farsă, va merge la un psihanalist. Complexele ei nu trebuiau s-o împiedice să muncească! Era de ajuns c-o împiedicau să trăiască…

În orele următoare, de îndată ce-şi termină îndatoririle de serviciu şi avu puţin răgaz, Stéphanie încercă, nemulţumită, să reconstituie ce spusese în fond bolnavul din camera 221. Începutul frazei trebuie să-l fi auzit bine – *ce noroc că se ocupă de mine* –, sfârşitul însă îi scăpase. *Femeie frumoasă?* Nimeni, niciodată, n-o considerase pe Stéphanie femeie frumoasă. Şi pe bună dreptate! îşi spuse.

Când plecă de la spitalul Salpêtrière, tânăra infirmieră nu găsise încă răspunsul. Era îngândurată şi paşii o purtau fără ţintă sub un cer plumburiu, aproape negru, între blocurile-turn, la baza cărora bulevardele plantate cu salcâmi firavi păreau plate, pustii. Avea o garsonieră în Chinatown, la sud de Paris, un cartier cu ziduri verzui şi firme roşii. Pe străzile frecventate de asiatici, ea se simţea voluminoasă pe lângă femeile micuţe, delicate, furnicuţe sprintene care-şi vedeau fără întrerupere de munca lor. Nu numai statura ei – normală – o făcea uriaşă, ci şi formele ei rotunde, care păreau prea mari prin comparaţie cu siluetele firave din jur.

Seara, incapabilă să se concentreze asupra emisiunilor de la televizor, aruncă cât colo telecomanda.

„Ce noroc că se ocupă de mine o femeie frumoasă“! Săraca de tine, Stéphanie, te faci că vrei să auzi o frază în spatele celeilalte, fiindcă asta îţi permite s-o repeţi pe cea care ţi-a plăcut; numai că el n-a pronunţat-o. Deci tu, de fapt, nu elucidezi nimic, nu faci decât să tot repeţi, să te flatezi, să te răsfeţi.

După aceea, puse la spălat un morman de rufe – lucru care întotdeauna

o calma – şi se apucă de călcat „rufe întârziate“. Pentru că la radio era o emisiune cu melodii din copilăria ei, mări volumul şi, tot mânuind fierul de călcat cu aburi, se distra fredonând refrenele de care îşi aducea aminte.

La douăsprezece noaptea, când termină de călcat mai multe teancuri de haine, o apucase amețeala de atâta cântat şi-i juca totul în fața ochilor. Se culcă din nou senină, crezând că uitase tot.

Dar o apucă tremuratul a doua zi dimineață, când trecu pragul camerei 221.

Bărbatul ăsta era de o frumusețe tulburătoare.

Karl Bauer zăcea de o săptămână la terapie intensivă şi îşi revenea din starea de şoc. Avusese un accident care-i zdrobise o parte a coloanei vertebrale; doctorii se îndoiau că pacientul e recuperabil, dar nu se pronunțaseră încă definitiv; pentru moment, îi stimulau nervii, determinau amploarea leziunilor.

Cu toate că bărbatul era acoperit cu cearceafuri şi avea un bandaj la ochi, ceea ce se vedea o emoționa pe Stéphanie. Mai întâi, mâinile, mâini lungi de bărbat, elegante, cu unghii ovale, aproape sidefii, mâini făcute să apuce obiecte prețioase sau să mângâie părul… Pe urmă, culorile, pielea oacheşă, părul brun care-i umbrea muşchii fermi, negrul luminos al buclelor. Şi gura, atât de arcuită, frumos desenată, atrăgătoare… Dar mai ales nasul, ca o lamă de carne, precis, puternic, prezent, captivant şi atât de viril, că Stéphanie nu putea să-l privească fără să simtă furnicături în pântece.

Era înalt. Chiar aşa, întins, îți dădeai seama. I se adusese din subsol un pat pe măsura lui. În pofida imobilității, a intubării, mărimea acestui trup o impresiona pe Stéphanie. Era, în ochii ei, încununarea unei virilități glorioase.

„Îmi place aşa de tare că-mi ia mințile. Dac-ar fi urât, nu i-aş fi răstălmăcit ieri cuvintele.“

O să-şi deschidă mai bine urechile, ca să înțeleagă mai bine ce spune. În timp ce-i doza perfuziile şi îi număra pilulele, bărbatul se trezi şi simți o prezență.

— Sunteți aici?

— Bună ziua. Mă numesc Stéphanie.

Nările îi fremătară. Stéphanie profită că nu poate fi văzută şi-i privi nările, dotate în mod straniu cu o viață proprie.

— Ați fost aici şi ieri-dimineață?

— Da.

— Sunt fericit că sunteți aici, Stéphanie.

Buzele i se desfăcură într-un surâs.

Stéphanie rămase mută. O mişca faptul că un rănit în stare gravă, care suferea ca un martir, avea generozitatea să exprime mulțumiri. Nu semăna deloc cu alți pacienți.

„Poate că aşa ceva mi-a spus şi ieri, se gândea Stéphanie, o amabilitate, care m-a surprins. Da, probabil că asta mi-a spus.“

Se calmă şi reluă conversația, discutând veselă despre nimicuri, despre tratamentele care-l aşteptau, despre programul zilei, despre faptul că, începând cu ziua următoare, o să aibă voie să primească vizite. După zece minute de pălăvrăgeală, lui Stéphanie i se păru că stabilise un comportament normal față de Karl. Dar înțepeni când îl auzi exclamând:

— Ce noroc am că se ocupă de mine o femeie frumoasă…

De data asta era sigură că auzise bine. Nu, nu era nebună. Cuvinte identice, şi ieri, şi azi. Adresate ei.

Stéphanie se aplecă asupra lui Karl să-i citească trăsăturile feței; căpătau expresia unei satisfacții voluptuoase, ceea ce confirma spusele de adineauri; buzele i se umflau ca nişte sâni, şi dădea chiar impresia că o privea încântat, deşi avea ochii bandajați.

Ce să facă? Era incapabilă să dea curs unui schimb de replici. Să răspundă la compliment? El ce-ar mai putea spune în plus? Până unde s-ar ajunge?

Aiurită de avalanşa asta de întrebări, Stéphanie se grăbi să iasă.

Pe culoar, o podidiră lacrimile.

Găsind-o pe jos, colega ei Marie-Thérèse, o negresă din Martinica, o ajută să se ridice, îi puse uşurel o batistă între degete şi o conduse într-un loc retras, unde se depozitau pansamentele.

— Ia spune-mi, păpuşica mea, ce ți s-a-ntâmplat?

Stéphanie, luată prin surprindere de această tandrețe, se simți de două ori mai necăjită şi, plângând cu sughițuri, îşi propti capul pe umărul durduliu al colegei; şi ar fi dus-o tot într-un plâns dacă parfumul de vanilie emanat de pielea lui Marie-Thérèse n-ar fi calmat-o, amintindu-i de fericirile copilăriei, de zilele de sărbătoare petrecute la bunici sau de iaurtul pe care-l savura serile la vecina Emma.

— Hai, spune, de unde toată suferința asta?

— Nu ştiu.

— Serviciul, sau viața particulară?

— Amândouă, gemu Stéphanie smiorcăindu-se.

Îşi suflă nasul cu nădejde ca să-şi alunge rătăcirile.

— Mulțumesc, Marie-Thérèse, mă simt mult mai bine acum.

Cu toate că ochii nu i se mai umeziră tot restul zilei, Stéphanie nu se simțea mai bine; mai ales pentru că nu pricepea motivul crizei.

Avea douăzeci şi cinci de ani, îşi terminase studiile de infirmieră, dar pe ea însăşi nu se cunoştea mai deloc. De ce? Fiindcă îi lipsea încrederea în sine, defect transmis de mama ei, care n-avea pic de bunăvoință față de fiica sa. Cum să se ia în serios, când persoana care o adusese pe lume şi care era menită s-o iubească o ponegrea? Léa nu-şi considera fiica nici frumoasă, nici deşteaptă, şi nu-i fusese niciodată jenă să i-o spună drept în față. De fiecare dată când îşi dădea drumul, adăuga: „Adică cum, dacă eşti mamă, ți-e interzis să fii lucidă?“ Modul, oarecum denaturat, în care Léa îşi concepea rolul de mamă îi determina opiniile despre fiică. Dacă în ceea ce priveşte inteligența, Stéphanie îi combătuse ironiile – reuşise să-şi ia bacul şi făcuse studii paramedicale, în timp ce mama Léa lucra în continuare ca vânzătoare de confecții –, cu privire la capitolul „estetic“, adoptase, fără să crâcnească, canoanele estetice materne. Având în vedere că o femeie frumoasă e o femeie cu şolduri înguste şi sâni rotunzi, cum era Léa, Stéphanie nu era o femeie frumoasă; era mai degrabă – mama îi spunea deseori aşa – din categoria „caltaboş“. Avea douăsprezece kilograme în plus, şi diferența dintre ele de numai şapte centimetri!

Stéphanie respinsese de la bun început sfaturile mamei de a se „pune la punct“, de frică să nu devină din ridicolă şi mai ridicolă. Fiind convinsă că dantelăriile, mătăsurile, brizbrizurile, buclele sau părul purtat în coc, bijuteriile, brățările, cerceii sau colierele ar arăta la fel de şocante pe ea ca pe un travestit, Stéphanie ştia că din punct de vedere fiziologic era femeie, dar că nu este feminină. Bluzonul alb cu pantalonul tot alb îi conveneau de minune, şi la plecare, când se schimba în vestiarul spitalului, îşi punea corespondentele lor în negru sau bleumarin, iar sandalele ortopedice le schimba cu nişte bascheți albi.

Ce se întâmplase în camera 221? Bucurie, sau disperare? Bucuria că o considera cineva frumoasă? Disperarea că era aşa doar pentru un orb?

În realitate, emoția – îşi dădu seama băgându-se sub plapuma de puf – îi fusese provocată de şoc: cuvintele acelea o lansaseră pe Stéphanie pe piața seducției, locul acela vast, însorit, unde femeile plăceau bărbaților; tocmai pe ea, care se credea exclusă, ea, care se marginalizase şi hotărâse să nu provoace nici priviri, nici declarații de iubire. Stéphanie era o tânără la locul ei, dacă putem numi astfel pe cineva care n-a ştiut nicicând ce

înseamnă dezordinea. Austeră din pricina complexelor, nu cuteza nimic, se ferea de petreceri, de baruri şi cluburi de noapte. Sigur că în timpul unui film, sau când citea un roman, visa şi ea la o poveste de dragoste, dar rămânea convinsă că era vorba de fantasme. Aşa ceva nu se întâmpla în viaţa reală.

„În orice caz, nu în viaţa mea.“

Asemenea unui bătrân obişnuit cu viaţa de pensionar, Stéphanie se vedea şi ea liniştită, imună la schimbări, dotată cu un trup mort, sau aproape, şi iată că acum cineva o tulbura şi-i spunea că are farmec. Era ceva neaşteptat, brusc, violent.

A doua zi dimineaţă în drum spre serviciu, se hotărî să-l repeadă pe Karl, dacă iar începea.

Rutina de la Salpêtrière îi umplea viaţa. De îndată ce trecea de intrarea monumentală a spitalului păzită ca poarta unei cazărmi, simţea ca păşeşte într-o altă lume, dintr-un oraş într-un alt oraş, oraşul ei. Pereţi înalţi puneau în siguranţă incinta aceastei cetăţi medicale, unde găseai de toate: un chioşc de ziare, o cafenea, o capelă, o farmacie, o cantină, servicii sociale, birouri administrative, săli de şedinţe şi numeroasele clădiri destinate diverselor patologii; existau grădini cu bănci pentru pacienţii ieşiţi la plimbare, pâlcuri de arbuşti înfloriţi, păsările ţopăind în iarbă; se vedea succesiunea anotimpurilor ca şi afară: iarna îşi aşternea zăpada, vara, canicula; sărbătorile scoteau în evidenţă curgerea timpului, pomul de Crăciun, noapte de Sânziene; veneau acolo pacienţi ca să nască, să se vindece, să moară, se întâmpla să fie internate şi celebrităţi. Un microcosmos în metropolă. Acolo, Stéphanie nu numai că exista, dar se şi simţea utilă. Orele zilei curgeau repede una după alta, programate pentru îngrijiriea bolnavilor, vizite, deplasări la infirmerie, înregistrarea temperaturii pacienţilor; pentru ce ar avea ea nevoie de o altă viaţă, de o viaţă într-un alt loc?

— Bună ziua, Stéphanie, spuse Karl zâmbind, când abia intrase în cameră şi n-apucase să deschidă gura.

— Bună ziua. În sfârşit, azi o să aveţi vizite.

— Mă tem că da.

— De ce spuneţi asta? Nu vă bucuraţi?

— O să se înfierbânte atmosfera!

— Adică?

— În ochii dumneavoastră, o să fie chiar caraghios. Pentru ele sau pentru mine, mai puţin.

— Şi ele cine sunt?

— Nu ghiciți?

— Nu.

— Ei, atunci, răbdare, o să aveți parte de un spectacol.

Stéphanie se gândi c-ar fi mai bine să pună punct şi să-şi vadă de treabă.

El zâmbea.

Cu cât trebăluia mai preocupată pe lângă patul lui, cu atât zâmbetul i se lărgea.

Cu toate că-şi jurase să nu pună întrebarea, cedă până la urmă şi exclamă:

— De ce tot zâmbiți?

— O femeie frumoasă se ocupă de mine…

— De unde ştiți? Nu mă vedeți.

— Vă aud şi vă simt.

— Poftim?

— După voce… după mişcări, după aerul care se mişcă în urma gesturilor pe care le faceți, dar în special după parfumul pe care-l emanați, reperez o femeie frumoasă. Sunt sigur.

— Gogoşi! Şi dacă aş avea un neg pe nas sau o pată mov?

— M-aş mira.

— Acum sunteți mai zgârcit la vorbă.

— Ei bine: aveți un neg pe nas?

— Nu.

— O pată mov?

— Nici.

— Ei, vedeți! încheie el, fericit că avea dreptate.

Stéphanie începu să râdă şi ieşi din cameră.

Spre deosebire de ziua precedentă, continuă să fie binedispusă. Îşi regăsise natura jovială.

În timpul după-amiezii, trecând preocupată dintr-o cameră într-alta, pricepu mai bine ce o anunțase Karl – era amuzant că scrisese K în loc de C… În sala de aşteptare, şapte femei tinere, una mai splendidă decât cealaltă, se priveau cu ură; ai fi zis că sunt nişte manechine venite la un casting. Nici una n-avea o legătură oficială cu pacientul ei, cu excepția roşcatei suberbe, care, lăudându-i-se infirmierei-şefe cu titulatura de fostă soție, căpătă prioritate. Celelalte şase – amantele – ridicară din umeri văzând-o cum se îndepărtează şi apoi continuară să se măsoare una pe alta

fără pic de amabilitate. Îşi dezvăluiau oare existenţa? Erau oare amante succesive, sau amante simultane?

Stéphanie îşi făcea drum pe acolo cât putea de des, dar de săturat, tot nu se sătura. Când îşi părăseau locul ca să intre la Karl, femeile făceau exact aceeaşi manevră: cea care intra pe culoar îşi alunga într-o secundă aerul ciufut de până atunci şi, cu batista în mână, îşi arbora o expresie răvăşită de spaimă cu ochi înlăcrimaţi. Ce teatru! În fond, când jucau ele teatru? Atunci când, fiind împreună, se stăpâneau una faţă de alta, sau când se apropiau tremurânde de amantul lor? Erau vreodată sincere?

Ultima intră în cameră la ora patru după-masa şi ieşi după un minut urlând:

— E mort! Doamne Dumnezeule, a murit!

Stéphanie ieşi valvârtej din birou, se repezi la pat, îi luă pulsul lui Karl, urmări indiciile de pe ecran şi exclamă:

— Terminaţi vă rog! A adormit, asta-i tot. Vizitele de dinainte l-au epuizat. În starea lui…

Amanta se aşeză cu genunchii strânşi, ca şi cum asta o calma. Îşi muşcă unghia de la degetul mare, lungă şi roşie, şi pe urmă, furioasă, bombăni:

— Ticăloasele, au făcut-o dinadins! L-au sleit de puteri, ca să nu-mi rămână mie nimic.

— Ascultaţi ce vă spun, domnişoară, aveţi în faţa dumneavoastră un om care a suferit un accident foarte grav şi nu păreţi că vă daţi seama de lucrul ăsta. Nu vă gândiţi decât la persoana dumneavoastră, la rivalele dumneavoastră. E de-a dreptul ruşinos!

— Spuneţi-mi vă rog, dumneavoastră sunteţi plătită ca să vă ocupaţi de el, sau ca să ne daţi nouă lecţii de morală?

— Ca să mă ocup de el. Aşa că vă rog să plecaţi de aici.

— Ia mai lăsaţi-mă-n pace! Patru ore am aşteptat.

— Foarte bine. O să chem paza.

Manechina cedă ameninţării bombănind şi se îndepărtă, clătinându-se pe pantofii ei platformă.

Stéphanie îi spuse în gând „Dezmăţato!“ şi apoi îşi dedică timpul lui Karl; îi înălţă patul, îi tamponă urechile, verifică perfuzia, şi fu mulţumită văzându-l că-şi vine în fire.

— În sfârşit pot să lucrez, spuse ea cu un oftat.

Ziua următoare, Karl o întâmpină zâmbind.

— Ei, v-aţi distrat bine ieri?

— Ce a fost distractiv?

— Să obligi nişte femei care se urăsc să se întâlnească şi să-şi pună la încercare răbdarea. Vă spun sincer, aş fi preferat să fiu şi eu afară, în sala de aşteptare. S-au luat de păr?

— Nu, dar au transformat sala de aşteptare în congelator. M-ați auzit când am dat-o afară pe ultima?

— Pe ultima? Nu. Cine a venit după Dora?

— O brunetă pe platforme.

— Samantha? A, ce rău îmi pare, aş fi vrut s-o primesc.

— N-ați putut.

— Dar ce-aveam?

— Vă era somn! Şi ea credea că erați mort.

— Samantha exagerează mereu.

— Exact asta mi-am permis să-i spun şi eu.

Îi treceau mii de întrebări prin cap în timp ce se ocupa de el. Care din cele şase amante era cea actuală? O iubea pe vreuna din ele? Ce aştepta el de la o femeie? Le alegea doar după fizic, şi de aceea trecea de la una la alta? Nu urmărea decât legături erotice, niciodată o relație durabilă? Inițiativa o lua el? Cât de mult se baza pe frumusețea lui? Cum era ca amant?

Karl exclamă:

— Să ştiți că azi vă simt cam preocupată!

— Eu? A, nu.

— Ba da. Vreo problemă cu soțul?

— Nu sunt măritată.

— Cu partenerul?

— N-am nici partener.

— Prietenul?

— Da, asta e. O problemă cu prietenul meu!

N-avea curajul să-i mărturisească unui bărbat care o găsea fermecătoare că trăieşte într-o deplorabilă singurătate, aşa că-şi inventă un logodnic: se hotărî ca în camera 221 să aibă aparența unei femei normale.

— Ce-i reproşați?

— Mm. Nimic… Nimic precis… Îmi puneam unele întrebări în legătură cu el… Mă-ntrebam dacă nu-i umblă ochii şi prin alte părți…

— Sunteți geloasă?

Stéphanie rămase stupefiată. Lăsând la o parte că nu era obişnuită să i se pună o asemenea întrebare, îşi dădu seama chiar în clipa aceea că era

geloasă pe Karl.

Tăcu. El începu să râdă.

— Deci sunteți geloasă!

— Cine nu e?

— Eu, dar prefer să nu vorbesc despre subiectul ăsta. Să revenim la dumneavoastră. Cum îl cheamă?

Stéphanie ar fi vrut să răspundă, dar nu-i veneau în minte decât nume de căini, Rex, Titus, Médor, Tommy… Era disperată, dar apucă să articuleze:

— Ralf!

De fapt şi Ralf era nume de câine, un doberman pe care-l vedea ea des, dar spera să nu-i dea de bănuit lui Karl, fiindcă numele se întâlnea şi la oameni.

— Ralf e un mare prost, dacă vreți să ştiți părerea mea.

Uf, îi înghiţise minciuna…

— Dar nici nu-l cunoaşteți.

— Când întâlneşti o femeie aşa de splendidă cum sunteți dumneavoastră, cu un asemenea parfum, primul pas este să te muți împreună cu ea. Or, îmi ziceați că nu locuiți împreună.

— Nu-l învinuiți pe el. Poate că eu sunt cea care refuză…

— Refuzați?

— Nu.

— Aşadar, Ralf e un idiot. Nu vă merită. Cum să stai departe de o femeie cu un asemenea parfum…

Pe Stéphanie o cuprinse panica. Ce parfum? Niciodată, în cei douăzeci şi cinci de ani pe care-i avea, nu-şi imaginase că emana un parfum anume… În mod reflex îşi duse braţul la nas. Ce parfum? Nu simţea nimic. Despre ce era vorba? Nu-şi cumpăra nici parfum, nici apă de toaletă. Oare mirosul săpunului? Trecea repede… Detergentul? Balsamul de rufe? Nu, tot personalul spitalului primea hainele curate de la aceeaşi spălătorie. Mirosul ei? Mirosul ei propriu? Era plăcut, neplăcut? Mirosea a ce?

După o pauză de numai treizeci de secunde, întrebă cu respirația tăiată:

— A ce miros? A transpirație?

— Sunteți nostimă! Nu, transpirația dumneavoastră n-am simțit-o. Mai bine, trebuie să fie divină şi prea m-ar excita.

— Glumiți?

— Aveți un parfum îmbătător. Dacă Ralf nu v-a spus niciodată lucrul ăsta, atunci e fără discuție un capsoman.

În seara aceea, când se întoarse în garsoniera ei, Stéphanie continuă seria de experienţe.

După ce trase perdelele, se dezbrăcă şi, aşezată pe pat, încercă să se miroasă. Îşi lipi nările de toate părţile accesibile ale corpului. Făcu aceste contorsiuni anevoioase înainte de duş, apoi le reluă. Degeaba.

Pe urmă, cu toate că-şi detesta nuditatea, nu se îmbrăcă şi mai testă o metodă: se răsucea brusc şi lăsa nările să capteze mirosul degajat de trupul gol; după trei mişcări din astea, făcea stânga-mprejur pe călcâie şi, cu nasul în vânt, se precipita să inspire dâra de parfum, de parcă executa un balet. Nu reuşi să prindă nici cel mai vag miros, dar simţea cel puţin o adevărată plăcere mişcându-se goală.

Când să se aşeze la masă, farfuria şi tacâmurile ceremonioase o intimidară, aşa că-şi puse un halat; dar în timpul mesei îl desfăcu puţin câte puţin, până când şi-l scoase de tot, sperând încă să-şi capteze parfumul.

Îşi cercetă, în fine, garderoba, mirosi lenjeria pe care o purtase, o compară cu cea pe care n-o purtase şi reveni la cea dintâi… remarcând parcă ceva, dar un ceva aproape imperceptibil, o esenţă subtilă ce se estompa şi-i scăpa de cum credea c-o identifică.

Se hotărî să se culce goală. În felul ăsta, putea să-şi repereze parfumul între cearceafuri dimineaţa următoare, când se trezea. Dar, după o oră de zvârcoleli, de pipăituri, de mirosit, îşi dădu seama că o înnebunea goliciunea, îşi puse pijamaua şi adormi.

A doua zi, intră pe tăcute în cameră, înaintă spre pat fără să-l prevină pe Karl.

După treizeci de secunde, Karl zâmbi. După încă un minut, îngăimă puţin neliniştit:

— Stéphanie?

Ea ar fi dorit ca jocul să mai continue, dar prezenţa îi fu dezvăluită de o seringă ce lunecă pe tăviţa metalică.

— Da.

Karl suspină uşurat.

— Eraţi aici?

— De un minut. N-am vrut să vă trezesc.

— Nu dormeam. Acum înţeleg de ce mă gândeam la dumneavoastră.

Continuară să vorbească, în timp ce Stéphanie controla starea bolnavului. Riscă încă o experienţă. De vreme ce îl observase zâmbind ori de câte ori mergea în spatele lui cu braţele deschise, se apropie şi mai mult,

îşi aplecă bustul deasupra feței lui Karl. Victorie! Plăcerea îi inunda chipul. Era dovada concludentă că nu mințea: trupul ei degaja într-adevăr un parfum care-l fermeca pe Karl.

Se distră apropiindu-se şi mai mult de el, şi la un moment dat, părul îi mângâie obrazul. Ce şi-ar fi închipuit colegii dacă ar fi surprins-o aplecată în felul ăsta? N-avea importanță! Îi făcea atâta plăcere să privească acest cap superb, luminat de bucurie!

La sfârşit, când, aplecată cu decolteul sub nările lui, îi spuse că trebuia să se ocupe şi de alți pacienți, Karl bolborosi ceva de parcă era la un pas de leşin:

— Ce fericire că se ocupă de mine o femeie aşa de frumoasă…

— Exagerați, nu sunt o femeie de vis, departe de aşa ceva!

— O femeie de vis nu e cea la care visează o femeie, e femeia pe care o vede bărbatul.

Sâmbăta şi duminica, Stéphanie era liberă. Îi fu dor de Karl. Trecu prin diferite stări. Pe de o parte, continuă să se plimbe goală prin casă vrând să-şi facă mai accesibilă acea calitate a trupului până atunci ignorată: parfumul. Pe de altă parte, plânse mult, foarte mult, fiindcă îşi luase inima în dinți şi intrase într-un magazin chinezesc cu haine de mătase brodată, care o readusese cu picioarele pe pământ: era pocită şi grasă.

Aşadar, ca să evite privirile altora, se încuie în casă, se hrăni cu conserve, dialogă doar cu televizorul. De ce nu erau toți bărbații la fel de rafinați cum era Karl? De ce societatea dădea întâietate văzului şi disprețuia alte simțuri? Într-o altă lume, cea a mirosului, ea, Stéphanie, era o femeie încântătoare. Într-altă lume, era seducătoare. Într-o anume cameră, ştiută doar de ea, era „o femeie aşa de frumoasă“. Aştepta dimineața de luni ca pe o eliberare.

„Îți dai seama ce spui, sărmana de tine? Eşti o posibilă alegere numai pentru un orb paralitic. Ce dezastru!“

După veselia extremă, urmă descurajarea.

Trecură încă două zile cu oscilații de la plânsete la extaz, de la milă la entuziasm. Şi, când primi duminică seara un telefon de la spital cu rugămintea să vină mai devreme luni dimineață, acceptă imediat.

Dis-de-dimineață, echipele se schimbau la bufet, unde, la un cappuccino – ultimul pentru unii, primul pentru ceilalți – infirmierii din

tura de zi îi înlocuiau pe cei care lucraseră noaptea. În clădirile spitalului domnea mai întâi un moment indecis, albastru-gri, ca o tăcere suspendată, şi apoi se opera transformarea, care dura cât să dai pe gât o gură de lichid înțepător şi să schimbi câteva vorbe, după care începea ziua de lucru, cu zgomotul cărucioarelor, al uşilor, scârțâitul încălțărilor, permanentul du-te vino de la toate etajele, vâjâitul aspiratoarelor din casa scării, agitația de la parter, unde funcționarii recepției îşi deschideau ghişeele. Culoarele trepidau în alt ritm: trezirea bolnavilor, luarea temperaturii, distribuirea pilulelor, zăngănitul de ceşti şi farfuriuțe.

La ora şapte jumătate, proaspătă, alertă, triumfătoare, Stéphanie apăru în camera lui Karl şi lansă un „bună ziua!“.

— Cum? Stéphanie, deja? spuse surprins bărbatul legat la ochi.

— Ei, da. Una din colegele mele s-a îmbolnăvit – ştiu, lumea se miră că o infirmieră sau un doctor pot avea probleme de sănătate. Aşa că fac eu treaba ei.

— Şi eu pe a mea: ca bolnav. Se pare că joc bine rolul ăsta.

— Da, foarte bine.

— Din nefericire…

— Voiam să spun că nu vă plângeți niciodată.

— La ce mi-ar servi?

Ceața dimineții era încă lipită de geamuri.

Stéphanie notă temperatura bolnavului, schimbă perfuzia, modifică unele dozaje şi îi făcu o injecție. Scoase apoi capul pe coridor ca s-o cheme pe asistentă.

— Doamna Gomez, veniți să mă ajutați la spălat!

Karl protestă vehement.

— Nu puteți să-mi faceți una ca asta!

— Adică?

— Spălatul!

Stéphanie se apropie de el. Nu înțelegea.

— Ba da, de ce nu?

Contrariat, Karl se strâmbă şi dădea din cap de la stânga la dreapta, ca şi cum căuta ajutor.

— Nu… nu-mi place ideea!

— Liniştiți-vă, sunt obişnuită.

Când intră doamna Gomez, Karl se opri. Iar Stéphanie, presupunând că-l calmase, puse mâna pe o mănuşă şi pe flaconul cu săpun lichid.

Dintr-o singură mişcare, doamna Gomez dădu la o parte cearceaful,

Karl rămase descoperit şi pe Stéphanie o încercă, fără să vrea, o emoție. Era frumos. Cu totul şi cu totul. Nimic din trupul ăsta nu i se părea respingător. Totul o tulbura.

Aşa rănit, imobilizat cum era, nu părea bolnav. Stéphanie îşi întoarse privirea. Îi trecu pentru prima oară prin cap că n-avea voie să privească nuditatea unui bărbat fără să-i ceară permisiunea. Datorită momentului ăstuia de ezitare, gestul brusc şi indiferent cu care doamna Gomez trăsese cearşaful îi păru violent.

De unde să înceapă?

Ştia pe de rost mişcările, le făcuse de sute de ori, dar prezența lui Karl o intimida. Coapsele, torsul, abdomenul, umerii, pe toate le va atinge. De obicei, spăla pacienții cum treci buretele peste o pânză cerată; dar cu el era altceva, o impresiona. Dacă n-ar fi fost patul de spital, fără pretextul ăsta, nu l-ar fi văzut niciodată gol. În ciuda plăcerii pe care i-o făcea el cu „parfumul încântător“, de amantă tot n-ar fi ales-o, nu?

Fără scrupule, doamna Gomez începuse să-l frece din partea unde se afla ea. Ca să nu dea de bănuit, Stéphanie îşi înfrânse reticența şi se puse pe treabă. Ea freca totuşi mai delicat, cu mişcări mai învăluitoare.

„Dar ce-i cu tine, idioato? îşi spuse. Omul ăsta e paralizat. Paralizat! Asta înseamnă că nu-ți simte mâna. Ori că-l ciupeşti, ori că-l mângâi, efectul e identic, cu alte cuvinte, zero.“

Gândul ăsta îi dădu curaj şi se concentră asupra detaliilor ca să-şi termine cu bine treaba. Făcu însă imprudența să-i privească fața şi observă că strângea din dinți, fălcile îi erau încleştate, chipul îi tremura. În timp ce îi masa gâtul, auzi un murmur:

— Îmi pare foarte rău.

Simți atâta suferință în acele vorbe şoptite, că-i ceru doamnei Gomez să răspundă ea la soneria ce venea de la camera 209.

— Termin eu aici, doamna Gomez, o să mă descurc.

De cum rămaseră singuri, se aplecă şi-l întrebă cu blândețe.

— Vă pare rău? Pentru ce?

— Îmi pare extrem de rău, repetă el, dând din cap de la stânga la dreapta.

Neştiind ce i se întâmplase, Stéphanie îi măsură corpul cu privirea, şi pricepu dintr-odată motivul.

Avea o erecție.

Fără să vrea, Stéphanie îi admiră sexul învelit de o piele fină, a cărui erecție era un compliment şi care i se părea şi puternic, dar şi catifelat; pe

urmă îşi reintră în rolul de infirmieră, se dezmetici, pricepu că trebuia să-l calmeze pe Karl.

— Nu-i nimic. Suntem obişnuiți. E o reacție automată.

— Nu!

— Ba da, nu vă neliniştiți, ştiu despre ce e vorba.

Dar el replică furios.

— Nu, nu ştiți deloc despre ce e vorba! Nici o clipă! Şi nu mai spuneți orice vă vine la gură: reacție automată… Dacă mă atinge cineva pe gât, nu simt nimic. Când se ocupă de mine colega dumneavoastră Antoinette, sunt relaxat, nu-mi vine să strâng din dinți. De ce? Fiindcă nici Antoinette, nici doamna Gomez n-au parfumul dumneavoastră. Am încercat să vă previn.

— Haideți… nu e mare lucru…

— Dacă nu-i mare lucru, ce mai e mare lucru? exclamă el cu vocea sugrumată.

— Nu trebuie să vă simțiți jenat, pe mine nu mă jenează, minți Stéphanie.

— Nu vă jenează? Mulțumesc! Înțeleg că nu sunt altceva decât un infirm!

Stéphanie observă că lacrimile-i umezeau pansamentul de la ochi. Ar fi vrut să-l strângă la piept şi să-l consoleze, dar nu-şi putea permite aşa ceva. Dacă ar surprinde-o cineva în postura asta, o infirmieră ținând în brațe un bărbat gol, şi el, în halul ăsta! Ca să nu mai spunem că, învăluindu-l cu mirosul ei, lucrurile s-ar agrava…

— Ce-am făcut, Dumnezeule, ce-am făcut? se lamenta ea.

Interveni o schimbare. Acum trupul lui Karl se zgâlțâia. Gâtul scotea sunete. Stéphanie voia să cheme ajutoare, bănuind ce se întâmplă.

— Ce faceți? Râdeți?

Karl confirmă continuându-şi râsul zgomotos.

Văzând că erecția descreşte pe măsură ce râsetele i se întețesc, Stéphanie, din nou calmă, râse şi ea pe înfundate.

Îl acoperi cu un cearceaf, se aşeză lângă el pe pat şi-l aşteptă să-şi tragă sufletul.

Pe urmă, îl întrebă:

— Ce v-a amuzat?

— Strigătul acela pe ton de catastrofă „Dumnezeule, ce-am făcut?“, când n-ați pricinuit decât o reacție fiziologică. Vă dați seama de absurditatea situației?

Râseră amândoi cu o poftă nebună câteva secunde.

— Acum, hai să fim serioşi. Să punem punct umilinţelor. Toaleta mi-o va face altcineva. Aţi înţeles?

— Am înţeles.

La drept vorbind, Stéphanie nu era sigură că înţelesese; ceea ce reţinuse era faptul că avea puterea, puterea aceea nouă, ameţitoare, de a excita un bărbat. Ba mai mult! Un anume bărbat, acest bărbat superb, acest bărbat plin de femei, bărbatul ăsta pe care şi-l revendicau atâtea amante sublime! Ea, grasa, dezmoştenită de soartă.

Stéphanie evită tot restul zilei camera 221, deoarece i se părea că mulţi colegi bănuiau ce se petrecuse, fiindcă prea ciudat se uitau la ea tot timpul. De fapt, fără să-şi dea seama, era mai volubilă ca de obicei, mai exuberantă, şi obrajii i se îmbujorau din te miri ce.

— Spune drept, Stéphanie, nu eşti îndrăgostită? o întrebă Marie-Thérèse pe ton vesel, cântat, sărind peste *r* şi prelungind voluptuos vocalele.

Pe Stéphanie o trecu un val de căldură şi nu răspunse. Zâmbi doar şi se grăbi spre farmacie.

— E îndrăgostită, hotărî Marie-Thérèse, dând din cap.

Şi totuşi, Marie-Thérèse se înşela: Stéphanie nu se îndrăgostise, devenise pur şi simplu femeie.

În acea seară, se dezbrăcă, dar nu se ascunse de oglindă, ci se postă în faţa ei.

— Placi! Poţi să placi!

Spunea asta corpului ei, anunţându-i parcă o recompensă.

— Corpul ăsta excită un bărbat, îi spuse Stéphanie imaginii din oglindă.

Reflexia corpului nu părea convinsă.

— Ba da! insistă ea. Nu mai departe de azi-dimineaţă…

Şi îi povesti femeii din oglindă ce se întâmplase în timpul dimineţii, cu amănunte despre forţa mirosului ei…

Când îşi termină povestirea, îşi puse halatul de baie, mâncă şi apoi se aruncă în pat să cugete, să tot cugete la acelaşi lucru.

Marţi dimineaţă în zori, de cum intră în vestiar, o rugă pe doamna Gomez să accepte – în schimbul unor mici servicii şi fără să dea de bănuit – să-i facă ea toaleta pacientului din camera 221.

După ce Karl fu gata cu toaleta, se duse la el.

— Mulţumesc că n-aţi venit, suspină el.

— E prima oară că aud asta!

— E ciudat, nu? Există oameni față de care nu-ți pasă dacă eşti gol, dar față de alții, îți pasă. Desigur, pentru că vrei să le placi.

— Vreți să-mi plăceți? întrebă ea cu vocea sugrumată.

Când îi auzi răspunsul, simți c-o ia cu leşin.

— Da, aş dori. Cel puțin aş fi dorit.

— Ați câştigat! Îmi plăceți.

Se apropie de el şi-i atinse uşor buzele.

— Visez, sau m-ați sărutat? exclamă el.

— Visați!

Gura ei păstră toată ziua amintirea acestui contact. Era posibil să fie atât de minunat?

Cu toate că se forța să nu-i neglijeze pe ceilalți bolnavi, petrecea tot mai mult timp în camera lui Karl, asta dacă nu cumva acolo timpul trecea mai repede. Trecând pragul camerei 221, trecea de partea cealaltă a unei bariere invizibile şi intra în alt univers.

Pe la prânz, în timp ce Karl şi Stéphanie vorbeau de lucruri anodine, el o întrerupse, şi schimbă subiectul:

— Cum vă îmbrăcați în afara spitalului?

Nu-i trebui decât o clipă ca să şteargă din minte realitatea, îmbrăcămintea otova care o aştepta în vestiar, sau în dulap, şi minți.

— Fuste.

— A, ce bine.

— Da, fuste şi bluze. De mătase, dacă se poate. Uneori *deux-pièces*. Vara, rochii subțiri…

— Încântător. Şi iarna?

Stéphanie roşi la gândul enormității pe care urma să i-o servească.

— Îmi place pielea. Nu pielea motocicliştilor, pielea sofisticată, glamour, pielea şic, înțelegeți?

— Sunt nebun după aşa ceva! Ce păcat că nu vă pot vedea.

— Aici lucrăm în pantaloni şi bluzon. Nu prea e sexy.

— Nici pe dumneavoastră?

— Nici pe mine.

— Mă-ndoiesc. În fine, vă răzbunați când ieşiți în oraş.

— Exact… mă răzbun …

După-masă, la ieşirea din spital, se horărî să transforme minciuna dimineții în realitate şi se îndreptă spre marile magazine de pe bulevardul Haussmann. Pentru asta, luă metroul, lucru rar pentru ea, fiindcă de obicei

mergea pe jos. Locuia de ani de zile „în spatele spitalului“. Dacă eşti străin la Paris, n-ai cum să ştii ce înseamnă „în spatele spitalului“, întrucât La Salpêtrière are două intrări, ambele principale, şi fiecare dă în unul din cele două bulevarde, care mărginesc domeniul spitalului. Care să fie intrarea din față, şi care cea din spate? Ca să percepi asta, trebuie mai întâi să înveți geometria aparte a Parisului, care deşi construit în cerc, are o față şi un spate… „fața“ dă spre interiorul cercului, spre catedrala Notre-Dame; „spatele“ priveşte spre centură. Stéphanie locuia în Chinatown, într-o garsonieră din vârful unui bloc-turn, nu departe de zona suburbană, aşadar „în spate“.

Trebuia să coboare sub pământ, să stea nemişcată într-un vagon arhiplin chinuită de transpirație şi tumult, să coboare împinsă din toate părțile, să se îmbulzească apoi cu valul mulțimii, şi toate astea la un loc însemnau pentru ea o aventură. După ce intră de mai multe ori greşit în diverse clădiri, fiindcă fiecare imobil al lanțului comercial vindea un anume produs, se trezi, impresionată, la raionul „Modă femei“.

Îşi învinse timiditatea şi le lăsă pe vânzătoare s-o ajute; după câteva alegeri neinspirate, dădu peste patru toalete care semănau cu ce-i descrisese lui Karl şi care, spre uimirea ei, nu-i stăteau rău deloc…

Miercuri dimineață, Stéphanie apăru cu totul neaşteptat în taior de piele, luându-şi prin surprindere colegii, care nu se zgârciră cu complimentele. Îmbujorată, îşi puse bluzonul obişnuit, dar se simțea deja puțin mai altfel, şi nu se încheie, intenționat, la primii doi nasturi.

Intră în biroul infirmierei-şefe, care o înştiință că pacientul din camera 221, Karl Bauer, fusese transportat la blocul operator, ca să i se facă operația la ochi.

Îl găsi, aşadar, pe Karl, radiind de bucurie.

— Vă dați seama, Stéphanie? În sfârşit, o să văd.

Stéphanie înghiți în sec. Foarte bine c-o să vadă, dar o s-o vadă pe ea! Era o catastrofă, trezirea din vis, moartea relației lor…

— Stéphanie, m-auziți? Mai sunteți aici?

Se căzni să răspundă pe ton vesel.

— Da, vă aud. Aş fi fericită dacă v-ați recăpăta vederea. Sincer, fericită. Fericită pentru dumneavoastră.

Şi în sinea ei, adăugă „dar nu fericită pentru mine“. Pe urmă, nu se mai lăsă măcinată de propria-i amărăciune, ci îl acompanie pe Karl în entuziasmul lui naiv.

După-masă la ora patru, ieşi din tură tocmai când Karl, anesteziat, intra în sala de operație.

Joi, după o noapte de somn agitat, o porni spre spital cu inima împovărată.

Afară ploua.

Era dimineață şi Parisul îşi ieşea zgomotos din toropeală. Străzile aparțineau giganților, care în restul zilei stăteau ascunşi: camioanele, benele maşinilor pentru colectarea gunoiului. Când treceau pe lângă ea, vehiculele astea o stropeau cu apă.

Soarele nu strălucea mai puternic decât luna. Se putea adăposti, fără să se ude, sub viaductele vibrante ale metroului suspendat. Bombănea: „Ce contează cum mă vede! Uscată sau udă, o să rămână înmărmurit. Tot una e, inutil să mă feresc“. Mergea cu ochii țintă pe luciul asfaltului şi se gândea că din momentul acela o să reintre în corpul ei ingrat, care nu plăcea nimănui. Un foc de paie! Asta fusese frumusețea ei. Un picnic la iarbă verde! Îşi luase vacanță de la urâțenie, dar o vacanță prea scurtă.

În acelaşi timp, îşi reproşa tristețea. Ce egoistă era! În loc să se gândească la el, la fericirea lui, se gândea doar la ea. O biată îndrăgostită, o femeie rea şi, fără discuție, infirmieră proastă: o grămadă de erori. În fond, ea însăşi nu era altceva decât o eroare.

Inertă, epuizată, Stéphanie împinse poarta spitalului cu umerii lăsați, zdrobită de o descurajare pe care o simțea definitivă. Coridorul întunecat care ducea la camera 221 i se păru mai lung ca niciodată.

Afară, ploaia afară răpăia pieziş pe geamuri.

Văzu din pragul uşii că mai avea bandajele la ochi. Când se apropie de pat, Karl tresări.

— Stéphanie?

— Da? Cum vă simțiți?

— Cred că operația n-a reuşit.

Stéphanie îşi simți urechile înfierbântate de un val de sânge. Era fericită, Karl n-o va vedea niciodată! Acum, dacă el voia, era gata să-i povestească toată viața ei. Da, putea să accepte să devină infirmiera atrasă de acest bărbat, cu condiția ca, din adâncul orbirii lui, să-i vorbească când şi când de frumusețea ei.

În următoarele ore, dădu dovadă de o energie inepuizabilă ca să-i ridice moralul, acea energie pe care o ai când, după un eşec, îți recapeți speranța.

Timp de mai bine de o săptămână, mulțumită acestei constante stări pozitive impecabile, Stéphanie reuşi să-i insufle mult curaj.

Într-o zi, era miercuri – Karl spuse oftând:

— Ştiți ce mă face cel mai nefericit aici? Că nu mai aud sunetul pantofilor cu toc.

— Aşa cere regulamentul.

— Regulamentul ăsta al vostru mă împiedică să mă vindec! N-o să mă fac bine dacă aud doar papuci şi sandale de cauciuc. Am nevoie să fiu privit nu numai ca ființă umană, ci şi ca bărbat.

I se făcu imediat frică de rugămintea lui, pentru că bănuia c-o să accepte.

— Vă rog, Stéphanie, n-ați vrea să uitați pentru câteva minute regulamentul şi să veniți aici, pentru mine, şi numai pentru mine cu pantofii de stradă, nu cu cei de serviciu?

— Dar…

— O să vă dea afară pentru atâta lucru?

— Nu…

— Vă implor să-mi faceți plăcerea asta.

— O să mă gândesc.

Şi, într-adevăr, Stéphanie se gândi neîntrerupt, dar în special la pantofii pe care să-i încalțe, fiindcă bascheții cu care mergea ea de obicei nu l-ar fi satisfăcut pe Karl.

În pauză, ceru sfatul celor mai elegante dintre colege, care îi sugerară câteva magazine de pantofi.

Cum majoritatea infirmierelor erau din Martinica, Stéphanie coborî după orele de lucru în subteran, luă metroul şi se trezi în nordul Parisului, la Barbès, cartierul african al capitalei, unde vitrinele expuneau din belşug pantofi înguşti, sofisticați, la prețuri rezonabile.

De câteva ori era cât pe ce să se întoarcă din drum, pentru că unii negustori se adresau în mod evident doar prostituatelor şi îi arătau numai modele provocatoare, agresive, imitații grosolane atât ca formă, cât şi ca material.

Fusese sfătuită să meargă la „Grand chic parisien“, aşa că intră acolo. Acel magazin cu lumină neon, stive înalte de cutii, banchete desfundate cu tapiseria tocită şi linoleum peticit nu-şi merita nici pe departe numele.

Decisă să cumpere, îşi luă inima în dinți şi probă nişte pantofi cu toc, la fel de temătoare ca înaintea unui stagiu la ciobanii din Les Landes. La

îndrumarea vânzătoarei, reuşi totuşi să aleagă nişte tocuri pe care să nu se clatine şi se gândi că ar trebui să-şi cumpere două perechi.

— Ce părere aveţi de ăştia?

Stéphanie se plimbă puţin cu ei.

— Nu, nu i-ar plăcea soţului meu.

— Nu-i plac pantofii de lac?

— E orb. Nu, eu la sunet mă refeream… sună ca pantofii pentru prima comuniune… aş vrea un sunet mai sexy.

Încântată, vânzătoarea îi aduse nişte modele cu linii mai elegante.

— Foarte bine, încuviinţă Stéphanie, zăpăcită de concordanţa dintre sunet şi curburile elegante. Acum, rămâne să aleg doar culoarea.

— Culoarea e doar pentru dumneavoastră, aşa că e mai simplu.

Electrizată de remarca vânzătoarei, Stéphanie optă pentru acelaşi model în două nuanţe, negru şi roşu. În sinea ei, simţea de fapt că era o aiureală să-şi ia escarpeni roşu aprins, fiindcă se îndoia că o să-i poarte, dar în ziua aceea, datorită lui Karl, îşi permitea plăcerea unei fetiţe, care visa să-i fure mamei toaletele provocatoare.

Joi, îşi piti cumpărăturile într-o geantă de sport şi plecă la spital.

La zece şi zece, oră la care era sigură că toţi doctorii îşi terminaseră vizita, Stéphanie şopti în urechea lui Karl:

— Mi-am adus pantofii.

Împinse uşa, îşi aşeză lângă intrare pantofii vechi de spital astfel încât să-i poată încălţa rapid dacă i-ar deranja cineva, apoi îşi puse escarpenii negri.

— Şi acum, la muncă!

Începu să trebăluiască în jurul patului. Tocurile ascuţite loveau cu vigoare podeaua, trepidau la opriri, după care alunecau lin.

Karl zâmbea cu gura până la urechi.

— Ce fericire, murmură el.

Pe neaşteptate, Stéphanie dori să încerce şi perechea stacojie.

— Aşteptaţi o clipă, mai am o pereche. Ei, nu e prea diferită, dar…

Îşi puse – de data asta pentru plăcere – perechea cealaltă, din piele de miel, roşu-aprins şi, amuzată, îşi continuă treaba, oarecum înviorată.

Deodată, Karl întrebă:

— E mai fină cureluşa?

— Nu.

— E piciorul mai dezgolit? Sunt pantofii mai decoltaţi?

— Nu.

— Sunt din piele de şarpe?

— Nu.

— Atunci, ce culoare au? Nu cumva roşii?

Uluită, Stéphanie confirmă. Accidentul de maşină îi deteriorase lui Karl nervul optic, iar ochii îi erau acoperiți de bandaje groase. Cum de…

Stéphanie se repezi speriată la uşă, îşi scoase pantofii cu toc, îşi puse din nou tenişii de serviciu, înghesui cele două perechi noi în sacul de sport.

— Mulțumesc, murmură Karl, m-ați răsfățat.

— Cum de-ați ghicit?

— Nu vedeam diferența, dar vă simțeam diferită cu pantofii ceilalți: mişcările nu erau aceleaşi, vi se legănau altfel şoldurile. Pariez că e perechea pe care o alegeți ca să vă placă Ralf. Mă înşel?

— Mm…

— Îmi place teribil şi glasul pe care-l aveți acum, un glas cu savoare de fruct, cântat, bine timbrat. E bizar, fiindcă un glas atât de plin e apanajul femeilor negre! Ceea ce nu sunteți, nu?

— Nu, însă am puncte comune cu colegele mele din Martinica.

— Da, aud şi asta. Bazinul robust, mare, o piele de zeiță, întinsă, care învăluie trupul cu subtilitate. Mă înşel?

— Cum ştiți asta?

— După cum vă legănați pe pantofii cu toc, după voce. Femeile slabe au rareori voci frumoase. E nevoie de o cutie de rezonanță voluminoasă pentru ca vocea să capete profunzime… După cum e nevoie şi de un bazin mare pentru ca vocea să fie bine instalată, armonioasă. Nu se spune despre o voce că are volum? Dacă vocea e aşa, atunci şi femeia e la fel. Ce fericire!

— Chiar credeți tot ce-mi spuneți?

— Şi încă cum! O voce se hrăneşte cu volum şi rezonanță. Dacă n-are nici carne, nici spațiu, unde să se producă rezonanța? Vocea rămâne uscată. Ca şi femeia. Nu?

— Când v-am văzut amantele zilele trecute, mi-am zis că vă atrag numai femeile slabe.

— E un concurs de împrejurări: meseria mea de fotograf face că mă aflu adesea în preajma manechinelor pentru reportajele de modă. Dar îmi plac atât de mult femeile, că la slabe mă atrage ce e slab şi la pline ce e plin.

Vineri începeau zilele libere şi Stéphanie fu luată prin surprindere. Cum o să se descurce ea trei zile fără el?

Îşi puse în cap să mai facă nişte gesturi de dragul lui: îşi petrecu câteva ore bune la un institut de înfrumuseţare, dădu bani pe coafor, reuşi să prindă şi o programare la manichiură şi, când ajunse acasă, îşi cercetă cu severitate hainele din şifonier.

„Lui ce i-ar plăcea? Ce nu i-ar plăcea? O să fac două mormane.“

Se obligă să nu trişeze, goli toate rafturile şi sâmbătă ieşi din casă cu mai multe pungi, pe care le depozită în faţă la Crucea Roşie.

Duminică, decise să meargă încă odată la Barbès să-şi umple dulapul descompletat şi să cugete la ce-i spusese Karl despre femeile rotunde. Dacă lui îi plăceau, trebuia să-şi poată schimba şi ea gusturile. Se aşeză într-o cafenea şi privi atentă acel permanent du-te vino.

Ce contrast între Barbès şi Chinatown! Ce diferenţă de cartierul ei! În continuarea străzilor asiatice, erau străzi africane şi totul se schimba, nu numai mirosurile – după mirosurile verzi şi galbene din Chinatown, rezultat al amestecului de verdeţuri şi rădăcini, urmau, la Barbès, parfumurile persistente, piperate, pătrunzătoare, care însoţeau fripturile de miel sau cârnaţii de oaie la grătar –, ci şi populaţia – trotuare pline la Barbès, drumuri goale în Chinatown – şi mai ales femeile… Femeile se deosebeau prin înălţime, mers, îmbrăcăminte, prin însuşi felul de a concepe feminitatea. Femeile din Barbès îşi scoteau în evidenţă formele cu haine mulate, sau şi le amplificau purtând cămăşi *boubou*, multicolore, largi şi lungi, în timp ce femeile din Chinatown se ascundeau sub o jachetă moale, mascându-şi orice urmă de bust sub un şir drept, viril, de nasturi şi un pantalon anost care le ascundea şoldurile şi pulpele.

Cu ţinuta lor regească, rochiile largi sau colanţi, africancele unduiau maiestuos sub privirile fierbinţi ale bărbaţilor. Nu se îndoiau nici o secundă că sunt seducătoare. Nici o secundă nu considerau zeflemitoare o fluierătură sau o ocheadă. Navigau falnice pe străzi, cu îndrăzneală, cu insolenţă, atât de convinse că emanau un farmec irezistibil, încât partida era câştigată din start. Ca şi bărbaţii dimprejur, Stéphanie le găsea magnifice.

Îi trecu prin minte că, dacă ar fi fost atunci cu ea, mama ei, Léa, ar fi ţinut-o într-un oftat, ca şi cum i s-ar fi impus supliciul de a privi defilând nişte care de luptă, de a vizita o instituţie pentru handicapaţi sau de a urmări baletul unor balene.

Stéphanie pricepuse că acel dispreţ pe care-l nutrea faţă de propria-i persoană îl căpătase de la mama ei, mult prea narcisistă, care se autoproclamase arbitru al frumuseţii. Aşadar, se mutase de la Léa şi se instalase în cartierul chinezesc, unde nimerise în mijlocul unor modele

încântătoare, dar subțirele, care nu făceau decât să-i întrețină complexul.

Tocmai trecu pe lângă ea o femeie cu părul roşu, slăbănoagă, anemică, care într-adevăr semăna cu Léa. Stéphanie pufni: o libelulă între marmote, nimic altceva! Aici, alături de atâtea femei uriaşe, subțirimea asta devenea o uscătură cu burta plată, care lăsa să i se vadă oasele.

Tânăra se convinse de relativitatea profundă a calităților unui om, şi asta o unse pe suflet. Porni înapoi spre casă fredonând. Pe bulevardul Choisy, între autoservirea Tang şi La Rața Lăcuită, i se păru dintr-odată că înălțimea şi strălucirea persoanei ei sunt întru totul remarcabile. Se privi îndelung în oglinda ei mare de acasă şi văzu o femeie nouă. Imaginea nu se schimbase decât foarte puțin – toaleta, coafura, ținuta –, dar o lumină interioară, încrederea în sine, o transformase într-o fată frumoasă şi durdulie, cu piept mare. Îi mulțumi lui Karl şi aştepă nerăbdătoare să vină ziua de luni.

Luni, când intră în camera 221, o enervă că doctorii mai erau acolo – se abținu să nu-i dea afară, cum făcuse ca să scape de amanta lui Karl, ca să-l aibă doar pentru ea; întrunirea doctorilor avea caracter grav. Stéphanie se fofilă în cameră şi se lipi de perete în spatele stagiarilor, aşa cum îi stă bine unei infirmiere.

Profesorul Belfort avea o mască de hârtie sub bărbie şi nişte antebrațe foarte păroase. Părea îngrijorat. După ce se sfătui pe şoptite cu asistenții, se retrase cu toată echipa pentru deliberări în sala de şedințe, fiindcă el, ca şi alți specialişti de la Salpêtrière, se simțea mai în largul lui cu bolile, decât cu bolnavii.

Stéphanie se luă după ei. Acolo, pe măsură ce se citeau rezultatele analizelor, Stéphanie află îngrozită cât de gravă era starea lui Karl. Trecuseră câteva săptămâni şi medicii se arătau la fel de rezervați cu privire la prognostic, dacă nu chiar şi mai rezervați decât în ziua când fusese adus cu ambulanța la spital. Toate speranțele depindeau acum de operațiile pe care profesorul Belfort intenționa să i le facă foarte curând.

Pe lângă durere, Stéphanie se simțea cuprinsă de ruşine. În camera 221, unde ea alerga în fiecare dimineață ca să trăiască momentele cele mai magice din întreaga ei existență, Karl îşi trăia clipe cum nu se poate mai grele, poate cele din urmă. Inert în pat, conectat la tuburi de cauciuc şi pungi cu lichid, izolat într-o încăpere minusculă la cheremul stagiarilor şi studenților la medicină, care analizau şi comentau, Karl nu mai poseda nimic, nu mai făcea nimic, nu mai trăia nimic, nu supraviețuia decât cu

ajutorul mijloacelor tehnice. Ea îşi reproşa egoismul, se considera monstruoasă, dar şi puerilă, frivolă, cochetă, la fel ca amantele lui Karl.

Aşadar, în acea zi se hotărî să-şi aplice o pedeapsă şi să nu intre în camera lui. Făcu în aşa fel ca altcineva să se ocupe de el.

Marți, când se duse să-l vadă, îl găsi foarte slăbit. Dormea? Se apropie, se aplecă deasupra feței lui fără ca nările s-o dea de gol. După câteva clipe, şopti:

— Karl, e Stéphanie.

— În sfârşit…

Glasul îi venea de departe, din adâncul trupului, şi tremura de emoție. Părea mâhnit.

— De patru zile n-ați venit. E prea mult.

Deşi orb, îşi întoarse capul spre ea.

— M-am gândit tot timpul la dumneavoastră. Vă aşteptam.

— În fiecare zi?

— Oră de oră.

Vorbea pe un ton grav, nu mințea. Ea începu să plângă.

— Iertați-mă. N-am să mai plec niciodată.

— Mulțumesc.

Ştia că dialogul ăsta absurd n-avea nici o legătură cu atribuțiile ei profesionale: nu trebuia să facă astfel de promisiuni, iar un pacient n-avea dreptul la asemenea pretenții. Totuşi, ciudățenia asta o ajuta să evalueze gradul de afecțiune care-i lega. Nu se putea spune că se iubeau, dar se putea cel puțin afirma că aveau nevoie unul de celălalt.

— Vă rog, faceți-mi un serviciu, Stéphanie.

— Da, Karl, ce anume?

— Luați-vă o oglindă şi descrieți-mi ochii.

„Ce idee proastă“, îşi zise Stéphanie cu regret. „Am doar nişte ochi căprui, banali. Păcat.“ Ar fi trebuit s-o roage asta pe mama ei, atât de mândră de ochii ei albaştri.

Stéphanie plecă să caute o oglindă rotundă care măreşte, se aşeză pe marginea patului, îşi privi atent ochii.

— Partea albă a globului e foarte albă.

— Ca albuşul de ou?

— Un alb de email, profund, consistent, ca o cremă, care se întăreşte când o dai la cuptor.

— Foarte bine. Pe urmă…

— O montură neagră, cu o uşoară torsadă, care delimitează irisul şi scoate în evidență nuanțele culorii.

— Mai, spuneți-mi.

— Observ maro, castaniu cu nuanțe roşcate, bej, arămiu, roşu, uneori o fărâmă de verde. Varietatea e mult mai mare decât ai zice la prima vedere.

— Detaliile sunt în mâna lui Dumnezeu. Şi pupila?

— Foarte neagră, foarte sensibilă. Se rotunjeşte, se contractă, rămâne fixă, apoi se lărgeşte. E o pupilă guralivă şi foarte emotivă.

— Fabulos… Acum, pleoapele.

Jocul continuă. Gene, sprâncene, cum era orientat părul, forma lobului uechilor… Ghidată, aşadar, de privirea unui orb, Stéphanie descoperi nuanțe infinite ale lumii vizibile, comorile nebănuite ale corpului ei.

Înainte să plece, văzu în fața dulăpiorului din vestiar un buchet de bujori roz şi mov, încadrați cu un ornament din frunze elegante de un verde foarte pal ce bătea în gri. Îl luă de acolo cu gândul să-l ducă la recepție, fără să se gândească o clipă că i-ar fi destinați ei. Atunci, se desprinse un cartonaş pe care era scris cu litere caligrafiate:

„Pentru Stéphanie, cea mai minunată dintre infirmiere“.

De la cine să-i vină acest omagiu? Desfăcu hârtia de mătase, cu care erau ambalate florile, cercetă bujorii, tijele florilor. Degeaba. Nu dădu peste nici o semnătură, nici peste alt indiciu.

Când ajunse acasă, aşeză darul în fața patului ca să-l contemple, convinsă că venea de la Karl.

A doua zi, o aştepta deja de dimineață în fața dulapului încă un buchet – tot bujori, dar galbeni şi roşii. Acelaşi mesaj curtenitor. Acelaşi expeditor discret.

Urcă imediat la camera 221 şi căută să verifice în timpul conversației că, într-adevăr, Karl era generosul expeditor. Dar cum nu izbuti să capete indicii, îl întrebă direct:

— Dumneavoastră trebuie să vă mulțumesc pentru buchetul de ieri şi cel de azi?

— Nu, regret că nu m-am gândit. Nu, nu sunt eu acela.

— Juraţi?

— Spre marea mea ruşine, da.

— Dar atunci cine să fie?

— Adică nu bănuiți cine vă face curte?

— N-am nici cea mai vagă idee.

— Femeile sunt smintite. Ne ia o groază de timp să le deschidem

ochii… Ce fericiți sunt bărbații că natura a inventat, de dragul lor, florile…

Stéphanie se bosumflă, mai degrabă contrariată decât încântată, cu atât mai mult cu cât seria de cadouri continua: în fiecare zi, găsea depusă pe jos, lângă dulap, o nouă compoziție floral㠄

În consecință, Stéphanie fu obligată să deschidă bine ochii asupra bărbaților din jurul ei de la Salpêtrière şi, spre stupoarea ei, constată cât de mulți îi zâmbeau.

La început, lucrul ăsta o terorizează. Cum adică? Să fie chiar atâția seducători în preajma ei, atâția bărbați care o priveau ca femeie? Să nu-i fi băgat ea de seamă până atunci? Sau poate că bărbații o remarcaseră doar de când cu aventura ei cu Karl? Şocată, aproape traumatizată, nu se putea hotărî dacă să-şi păstreze atitudinea de dinainte – adică să meargă cu nasul în jos, să evite privirile oamenilor, să-şi stăpânească surâsul – sau s-o adopte pe cea nouă, caldă, relaxată, care-i transforma fiecare pas într-un roman, declanşând o sută de contacte vizuale, dându-i zece ocazii de a se opri.

Şi iată că se ivi din grupul unor brancardieri figura lui Raphaël. Greu de precizat ce anume a frapat-o în prima clipă: ochii fierbinți ai tânărului, sau bujorul prins pe cămaşă. Stéphanie tresări şi pricepu, după semnul acela, că tocmai îşi întâlnise admiratorul anonim.

Îşi încetini paşii, clipi iute, îşi întredeschise gura căutând în zadar o frază, o cuprinse îndoiala, îşi zise că se înşela, grăbi pasul şi dispăru.

Însă iar dădu peste Raphaël şi colegii lui; de fiecare dată, întâlnirea privirilor o ardea.

Ce să facă? Cum să se comporte? Cu atât mai puțin ştia cum să reacționeze, cu cât ea nu se aştepta la nimic, din contră, băiatul ăsta o stânjenea, o incomoda. Ar fi putut să se apropie de el şi să spună: „mulțumesc, şi acuma gata“?

În drum spre cantină, Marie-Thérèse îi strecură părerea ei.

— Stéphanie, să ştii că Raphaël, brancardierul, te soarbe din ochi.

— A, da? N-arată rău…

— Glumeşti? E cel mai drăguț din tot spitalul. Are nişte gene! De prințesă egipteană. Suntem toate înnebunite. O să crăpăm de invidie dacă pui gheara pe el.

— Eu? De ce eu?

— Păi, florile? Toată lumea e la curent, fato! E pur şi simplu nebun după tine.

— Nu ți se pare că-i prea tânăr?

— Prea tânăr pentru cine? Sunteți de aceeaşi vârstă.

Marie-Thérèse avea dreptate. Stéphanie îşi dădu seama că, deoarece avusese revelația forței ei de seducție asupra lui Karl, un bărbat de patruzeci de ani, se vedea şi pe ea mai în vârstă, aşezându-se în categoria celor de vârsta lui Karl, aşa că la început, considerase că era îndrăzneț, chiar indecent, să dea curs tentativelor unui băiețandru.

Fu o săptămână agitată. Stéphanie nu a stat prea mult timp alături de Karl, fiindcă după o nouă operație, obosea repede, dar şi pentru că, observându-i comportamentul cu alte infirmiere, îşi dădu seama că în prezența ei îşi epuiza forțele vrând să pară hazliu, profund, surprinzător. Eforturile astea îl costau enorm. Pe de altă parte, îi era teamă să traverseze secțiile şi să dea nas în nas cu Raphaël.

Sâmbăta şi duminica următoare, deşi era liberă, se duse la spital. Se îmbrăcă mai frumos, convinsă că şi Karl va percepe diferența; îşi puse lenjeria din dantelă pe care tocmai şi-o cumpărase. Dar când le recunoscu în sala de aşteptare pe câteva dintre amantele lui Karl, făcu stânga-mprejur, îşi scoase bluza de mătase indiană şi fusta de jerseu, îşi puse în locul lor halatul şi pantalonul reglementare şi sui din nou la infirmeria de la etaj.

Colegilor uimiți s-o vadă le spuse că face nişte ore suplimentare la oftalmologie, în pavilionul din față, dar după aceea, profitând de neatenția lor, intră în camera 221. Pentru că tocmai ieşea din salon ultima amantă, Karl vorbi câteva clipe cu Stéphanie.

— Ați observat? Vizitatoarele mele se împuținează cu fiecare săptămână. Nu mă găsesc atrăgător decât dacă sunt sănătos, în putere, simpatic, dacă mă pun în valoare pentru plăcerea lor.

— Şi le reproşați asta?

— Nu. Fără îndoială că mi-au plăcut tocmai pentru că erau aşa, lacome, însetate de seducție, dornice să fie cucerite, să trăiască viața.

— Câte dintre ele s-au întors?

— Două. Şi săptămâna viitoare n-o să mai vină decât una. Au reuşit să ajungă la o înțelegere deşi se duşmănesc, ca să organizeze o ştafetă; vor şti toate cum îmi merge, venind aici tot mai puțin. Amuzant, nu? În fond, ele abia aşteaptă să mă plângă, chiar sunt nerăbdătoare, şi la înmormântarea mea vor fi orbitor de frumoase. Şi sincere. Da, da, cu adevărat.

— Nu vorbiți aşa. O să vă vindecați! O să ne dăm împreună silința să vă faceți bine.

— Amantele mele nu cred c-o să fie aşa…

— Nici măcar nu mă mai interesează să-mi bat joc de ele. Unei femei

nu-i poate fi greu să se îndrăgostească de dumneavoastră: prea sunteți frumos.

— Frumusețea masculină e inutilă. Puterea de seducție a unui bărbat nu constă în cum arată, ci în capacitatea lui de a convinge o femeie că e frumoasă alături de el.

— Blablabla!

— E inutilă, vă asigur. Perfecțiunea fizică e jenantă, handicapantă.

— Ei, ce tot vorbiți acolo!

— Ascultați-mă! Faptul că arăt bine vă inspiră încredere sau suspiciune?

— Suspiciune.

— Păi vedeți! Prima suspiciune: se presupune că un bărbat frumos nu e sincer. A doua suspiciune: bărbatul frumos inspiră gelozie. Eu am cunoscut numai femei geloase.

— Şi n-aveau dreptate?

— La prima scenă de gelozie, nu. După aceea, da. Având în vedere că bănuielile lor îmi precedau actele, mă simțeam constrâns să le dau dreptate.

Îi pufni pe amândoi râsul. Erau relaxați

— Vreau să vă explic, Stéphanie, de ce nu trebuie niciodată să fii gelos. Când îți creezi cu cineva o relație unică, ea nu se va mai repeta. Discuția noastră din momentul ăsta, aş putea eu s-o port cu altcineva?

— Nu.

— Atunci, trebuie să considerați că în relația cu mine nu aveți nici o rivală.

Stéphanie surâse şi îşi apropie buzele de ale lui, murmurând:

— Ba da.

Pe Karl îl trecu un fior.

— Cine ?

— Moartea. Ea ar putea totuşi să-mi ia într-o bună zi acel lucru unic pe care-l trăiesc cu dumneavoastră.

— Înseamnă că urâți moartea?

— De ce sunt infirmieră? De ce credeți că mă ocup atât de bine de dumneavoastră? O să vă ajut să vă vindecați.

Urmară câteva momente de tăcere. Rămaseră tăcuți câteva momente, alături unul de celălalt, împărtăşind aceeaşi emoție. Apoi, Stéphanie îl sărută pe furiş şi se grăbi să iasă din cameră.

Luni dimineața, n-o mai aştepta un buchet de flori în vestiar, ci

Raphaël în persoană. Emoționat şi cu ochii plini de îndrăzneala arzătoare a timizilor, făcu un gest brusc şi îi întinse un mănunchi de trandafiri.

— Bună ziua, mă cheamă Raphaël.

— Ştiu.

— Eu sunt cel care… de… mă rog… ați înțeles…

— Da, ştiu şi asta.

Îi făcu semn să se aşeze pe banca de lângă chiuveta lungă.

Brancardierul murmură extaziat:

— Eşti frumoasă.

Auzind ce spune, Stéphanie îşi dădu seama că părăsise lumea orbilor: acum îi vorbea un văzător, un văzător cu ochii larg deschişi.

— Raphaël, nu sunt liberă.

Chipul tânărului se schimonosi de durere.

— Imposibil, spuse în şoaptă.

— Nu sunt liberă.

— O să te măriți?

Încremenită de aspectul concret al întrebării, Stéphanie răspunse fără vigoare:

— Poate. N-am hotărât. Îl… iubesc. Este… e ca o boală.

Stéphanie fusese cât pe ce să dezvăluie că era vorba de Karl, dar, în ultimul moment, din prudență, proiectase termenul asupra ei, ca nu cumva brancardierul să bănuiască ceva. Insistă:

— Uite, sunt bolnavă de iubire. Nu ştiu când o să mă vindec sau dacă o să mă vindec.

Raphaël rămase pe gânduri. Pe urmă îi căută privirea.

— Stéphanie, mă îndoiesc că sunt singurul care aleargă după tine, sunt sigur că am rivali, că lumea e plină de bărbați care ar dori să trăiască cu tine. Şi totuşi, am venit cu florile astea să te întreb dacă n-am şi eu o şansă, o mică şansă.

Pe Stéphanie o duseră gândurile la pronosticurile doctorilor, la teama care o încerca în fiecare dimineață când deschidea uşa camerei lui Karl şi-l vedea slăbit… Simțind că nu putea continua conversația, izbucni în plâns.

Dezorientat, Raphaël se foia pe bancă, bâlbâind numele lui Stéphanie, căutând să zică ceva care să-i oprească râul de lacrimi.

Stângaci, Raphaël îi puse brațul pe după umeri şi-i spuse să se sprijine de el. Şi în timp ce Stéphanie vărsa şiroaie de lacrimi, Raphaël zâmbea, fiindcă îi simțea pentru prima oară mirosul îmbătător. Stéphanie, legănată de pieptul bărbatului, afla că băiatul ăsta, spre deosebire de ceilalți

brancardieri, care de obicei miroseau a tutun, avea o piele de o finețe incredibilă, care emana un parfum amețitor de alune. Zăpăcită, se îndreptă. Încercând să se controleze, îşi aminti de operațiile de care vorbise profesorul Belfort, se imagină ajutându-l pe Karl să se ridice din pat, să facă primii paşi… Clătină din cap şi se uită fix în ochii admiratorului ei:

— Uită-mă.

— Nu-ți place de mine?

— Nu, înțelege, Raphaël!

Când păşi pragul camerei 221, îşi descheie primii nasturi ai halatului şi observă un Karl încă şi mai palid, zdrobit. După cum îi era obiceiul, el nu suflă o vorbă despre suferința lui. Când îi strecură cu un gest rapid sub cearceaf o ploscă nouă, abia îi recunoscu picioarele, atât de mult i se topiseră coapsele şi pulpele. Profesorul Belfort trebuia să înceapă degrabă operațiile acelea importante…

— Stéphanie, văd că nu-mi mai vorbiți de Ralf…

— S-a terminat.

— Cu atât mai bine, era un cretin. Şi acum, care-i noul prieten?

Stéphanie ar fi vrut să strige „tu, imbecilule, nu te iubesc decât pe tine, nici un alt bărbat nu înseamnă la fel de mult ca tine“, dar ştia că asemenea vorbe ar fi nepotrivite, de vreme ce el o considera independentă, înfloritoare, fericită. Aşa că spuse:

— Raphaël.

— Ce noroc pe Raphaël! Îşi dă seama?

Pe Stéphanie o duse gândul la scena prin care tocmai trecuse şi declară:

— Da.

Karl înregistră informația şi-i acordă justa valoare.

— Cu atât mai bine. Atunci, trebuie să-mi promiteți ceva, Stéphanie… da?

— Da.

— Apropiați-vă. Genul ăsta de rugăminte nu pot să-l rostesc decât în şoaptă, şi, în felul ăsta, o să profit mai bine de mirosul dumneavoastră.

Stéphanie îşi puse urechea pe buzele arcuite ale lui Karl, ascultă cu atenție vorbele şoptite. De îndată ce termină, protestă:

— Nu! Nu vreau! Nu vorbiți de aşa ceva!

El insistă. Ea îşi lipi din nou urechea de buzele lui, şi pe urmă, cu lacrimile curgând, consimți.

Echipa medicală încercă să facă operația decisivă. Stéphanie dădea târcoale pe culoar, şi, cu toate că nu era credincioasă, implora cerul să reuşească operația. Profesorul Belfort ieşi din blocul operator frecându-şi mâinile; nu părea nemulțumit. Stéphanie se agăță de acest amănunt ca să-şi dea încredere.

Pe urmă, timp de patru zile, starea lui Karl se înrăutăți. Căzu în comă în timpul nopții şi în dimineața zilei a cincea, doctorii începură să se îndoiască că îl vor putea salva. Stéphanie strânse din dinți, îşi mască tulburarea, şi se luptă alături de colegii ei ca să alunge moartea, care dădea târcoale camerei 221.

La sfârşitul după-amiezii, fu nevoită să meargă la infirmeria din fundul parcului.

Cerul era de un albastru primăvăratic, viu, fără nori. Aerul proaspăt îi umplea plămânii. Păsările ciripeau, anunțând parcă un eveniment îmbucurător.

Un clopot bătu jumătatea de oră.

Stéphanie se surprinse sperând; iuți pasul şi se întoarse la reanimare.

Când împinse uşile, avu intuiția că se producea ceva.

În fundul culoarului, personalul de îngrijire se agita, trântea uşa batantă a camerei lui.

Alergă şi trecu pragul.

Karl tocmai murise.

Se sprijini de perete, apoi alunecă încetişor spre podea. Rămase țintuită acolo, cu picioarele îndepărtate, fără să scoată o vorbă, fără un țipăt, cu ochii în lacrimi.

Colegii îi aruncau priviri dezaprobatoare: ca profesionist nu ai niciodată voie să cedezi emoției, fiindcă altfel exersarea meseriei devine imposibilă.

Zdruncinată, îşi aminti ce-i spusese Karl la ureche: promisiunea!

Sări în picioare, traversă coridorul cu paşi vioi ştergându-şi lacrimile, coborî la serviciul de urgențe de la parter, şi se duse direct la Raphaël, care fuma împreună cu ceilalți brancardieri.

— Ți-ai terminat tura?

— În zece minute.

— Atunci, plecăm împreună. Mergem la tine.

Uimit, Raphaël avu o ezitare. Stéphanie, încurcată şi ea, insistă:

— Acum, sau niciodată!

— Atunci, acum! exclamă Raphaël şi aruncă țigara cât colo.

O luă de mână şi, în drum spre vestiar, ea simți nevoia să se justifice:

— Ştii, am venit spre tine… pentru că… pentru că…

— Am priceput. Te-ai vindecat?

— Exact. M-am vindecat.

La o oră după moartea lui Karl, Stéphanie, fidelă promisiunii făcute, era în brațele lui Raphaël. Făcu dragoste cu pasiune şi furie. Raphaël nu bănui nici o secundă că era virgină. Lăsându-se îmbrățişată, Stéphanie îşi desfăcea picioarele pentru Raphaël, dar Karl era cel căruia îi spunea „te iubesc“.

Lecturile proaste

— Eu, să citesc romane? Niciodată!

Deşi trăia înconjurat de mii de cărți ce apăsau rafturile încovoiate ce uzau pereții din apartamentul lui întunecat, îl indigna că poate fi crezut în stare să-şi piardă timpul cu o ficțiune.

— Fapte, nimic altceva decât fapte! Fapte şi cugetări. Până când nu epuizez realitatea, nu voi acorda nici o clipă interes irealului.

Foarte puțină lume îi intra în casă, fiindcă lui Maurice Plisson nu-i plăceau musafirii; şi totuşi uneori, dacă vreun elev se dovedea cu adevărat pasionat de disciplina lui, îi acorda la sfârşit de an o recompensă, adică privilegiul de a petrece o oră cu profesorul său la o halbă servită cu trei arahide, pe o măsuță joasă din salon. De fiecare dată, studentul, impresionat de anturaj, şedea cu umerii adunați şi genunchii lipiți, parcurgea rafturile cu privirea, constata că tot spațiul era ocupat de eseuri, studii, biografii, enciclopedii, şi nu se zărea nici o carte de literatură.

— Nu vă plac romanele, domnule Plisson?

— E ca şi cum m-ai întreba dacă-mi plac minciunile.

— Chiar aşa?

— Ascultați-mă, tinere prieten, mă interesez cu pasiune de istorie, geografie şi drept şi, în pofida celor patruzeci şi cinci de ani de lecturi asidue în ritm de mai multe cărți pe săptămână, tot mai învăț lucruri noi. Ce-aş descoperi eu la romancieri, care dau întâietate imaginației? Păi nu? Spuneți-mi şi mie: ce? Dacă relatează lucruri adevărate, le ştiu deja; dacă inventează ceva fals, nu mă interesează.

— Dar literatura…

— Eu nu vreau să denigrez munca colegilor mei şi nici să vă ştirbesc dumneavoastră energia, mai ales că sunteți un element strălucit, capabil să intre la Şcoala Normală1, dar, dacă mi-ați permite să fiu sincer, aş dori să declar următoarele: nu ne mai pisălogiți cu literatura! Fleacuri, baliverne… Să citeşti romane e o preocupare pentru femei singure –, cu toate că

tricotatul şi broderia sunt mai utile. Să scrii romane înseamnă să te adresezi populației feminine fără ocupație, nimic mai mult, şi să culegi din rândurile lor aprecieri! Nu spunea Paul Valéry, intelectual respectabil, că refuză să înceapă un text cu „Marchiza ieşi din casă la ora cinci“? Câtă dreptate avea! Dacă el refuza să scrie aşa ceva, eu refuz să citesc: „Marchiza ieşi la ora cinci“! În primul rând, care marchiză? Unde locuia? În ce epocă? Ce dovedeşte că era cinci fix şi nu cinci şi zece sau cinci şi jumătate? În fond ce s-ar fi schimbat dacă era zece dimineața, sau zece seara, de vreme ce totul e fals? Vedeți, romanul este domeniul arbitrarului, al lipsei de importanță. Eu sunt un om serios. N-am nici loc, nici timp, nici energie pentru prostii din astea.

1. *École normale supérieure*, instituție universitară pres tigioasă,ai cărei absolvenți pot deveni cadre didactice, funcționari su -periori etc.

Demonstrația părea imbatabilă. Şi anul acesta, efectul fu identic cu cel din anii precedenți: interlocutorul rămase fără replică. Maurice Plisson câştigase.

Dacă ar fi auzit gândurile studentului, ar fi descoperit că tăcerea nu însemna victorie. Tulburat de tonul ferm al dascălului şi considerând teoria prea categorică pentru un om inteligent, tânărul se întreba de ce profesorul se ținea la distanță de imaginar, din ce motive punea la îndoială arta sau emoțiile, şi îl surprindea mai ales disprețul față de „femeile singure“ tocmai din partea unui „bărbat singur“. La Lycée du Parc, toată lumea îl ştia burlac, celibatar convins, şi nimeni nu-l văzuse vreodată în compania unei femei.

Maurice Plisson propuse încă o sticlă de bere, ceea ce era un fel de a spune că vizita se încheiase. Elevul pricepu, îşi mormăi mulțumirile şi merse în urma profesorului până la uşă.

— Vacanță plăcută, dragul meu student. Şi nu uitați cât de util ar fi ca încă din luna august să repetați istoria antică, fiindcă în cursul anului viitor nu veți avea deloc timp pentru asta înaintea concursului.

— Da, domnule profesor, istoria greacă şi istoria romană. Voi urma sfatul dumneavoastră începând cu luna august. O să trebuiască să-i rog pe părinți să accepte să luăm cu noi în vacanță o valiză plină de cărți.

— Unde-o să mergeți?

— În Provence, unde părinții mei au o proprietate. Şi dumneavoastră?

Nu se ştie dacă studentul pusese întrebarea ca automatism al politeței, dar ea îl surprinse, oricum, pe Maurice Plisson. Clipi căutând ajutor undeva

în depărtare.

— Păi… păi… în Ardèche, anul ăsta.

— Îmi place enorm Ardèche. Unde anume?

— Aa… păi… uite, nici nu ştiu, o… prietenă a închiriat o casă. De obicei, facem excursii organizate, iar vara asta vom merge în Ardèche. A fost hotărârea ei, ea s-a ocupat… şi n-am reţinut numele satului.

Studentul ascultă binevoitor răspunsul jenat al profesorului, îi strânse mâna şi coborî treptele din patru în patru, nerăbdător să-şi revadă colegii şi să le transmită vestea zilei: Plisson avea o amantă! Toţi fabricanţii de cancanuri se înşelaseră, adică cei care-l făcuseră homosexual, cei care ziceau că merge la prostituate, cei care-l credeau încă virgin… fiindcă în realitate, aşa urât cum era, exista de ani de zile o femeie în viaţa lui, mergea împreună cu ea peste tot în lume, se întâlnea cu ea în concedii şi poate în fiecare vineri seara. De ce nu locuiau oare împreună? Două posibilităţi. Ori locuia departe… Ori era măritată… Afurisitul de Plisson, o să fie centrul clevetelilor vara asta printre elevii lui din anul pregătitor.

După ce închise uşa, dascălul îşi muşcă buzele. Cine-l pusese să deschidă gura? Niciodată în timpul celor treizeci de ani de carieră nu-i scăpase nici cel mai mic indiciu despre viaţa lui privată. Cum de-a putut să cedeze… A fost de vină întrebarea: „Unde în Ardèche?“… dându-şi seama că uitase… el, cu memoria lui de oţel, el, care îşi aducea aminte de tot… Lucrul ăsta îl tulburase atât de tare, că, vrând spontan să justifice această lacună, se scăpase şi pomenise de Sylvie…

Ce spusese? Ei, n-are a face. Bolile de care se temea el se anunţau tiptil, printr-o confuzie, un lapsus, o amintire care nu ieşea la lumină… Acum îi fierbea capul. Făcuse temperatură, asta era sigur! Era al doilea simptom? Putea creierul să degenereze aşa de rapid?

Formă numărul lui Sylvie şi, aşteptând ca semnalele să pătrundă până la capătul celălalt al liniei telefonice, se întrebă dacă nu greşise numărul, fiindcă, de obicei, Sylvie răspundea mult mai repede…

„E mai grav decât credeam. Dacă am greşit numărul şi-mi răspunde altcineva, închid şi plec la spital. Nu mai zăbovesc nici o secundă.“

După zece ţârâituri, răspunse o voce mirată:

— Da?

— Sylvie? întrebă el îngrijorat, respirând scurt.

— Da.

Respiraţia i se linişti: nu era aşa de grav, cel puţin formase numărul

corect.

— Maurice la telefon.

— A, scuză-mă, Maurice, nu te-am recunoscut. Eram în partea cealaltă a apartamentului şi făceam… Ce s-a întâmplat? Tu nu suni de obicei la ora asta.

— Sylvie, unde anume în Ardèche mergem vara asta?

— O să stăm în casa unei prietene, adică a prietenei unei prietene…

— Da, dar cum îi spune locului?

— Habar n-am…

Consternat, Maurice clipi des, apucă cu degete crispate telefonul: deci şi ea! Suntem amândoi contaminaţi.

— Închipuie-ţi că şi mie mi-a fost imposibil, spuse apăsat Maurice, să-mi amintesc ce mi-ai spus, când m-a întrebat un elev.

— Maurice, nu văd cum să fi putut repeta ceva ce nici nu ţi-am spus. Prietena asta… sau mai curând prietena prietenilor mei… pe scurt, proprietara, mi-a desenat doar o hartă ca să ştim cum să ajungem acolo, pentru că trenul se opreşte într-o zonă rurală izolată, departe de sate.

— Aha, deci nu mi-ai spus nimic?

— Nu.

— Eşti sigură?

— Da.

— Aşadar n-am uitat nimic? Atunci e totul în ordine, exclamă Maurice.

— Aşteaptă puţin, spuse Sylvie, fără să bănuiască de ce spaimă îşi uşurase interlocutorul, mă duc să caut hârtia, ca să-ţi răspund exact la întrebare.

Maurice alunecă în fotoliul Voltaire, moştenit de la o soră a bunicii, şi zâmbi apartamentului, care dintr-odată i se părea la fel de frumos ca palatul Versailles. Scăpase! Era salvat!

Teafăr şi nevătămat! Nu, nu se va despărţi chiar imediat de iubitele lui cărţi, creierul îi funcţiona, boala Alzheimer aştepta încă afară, dincolo de incinta fortificată a meningelor. Duceţi-vă încolo, ameninţări şi fantasme!

După fâşâitul pe care-l auzea prin telefon, ghicea că Sylvie răsfoia nişte hârtii; în cele din urmă auzi un strigăt de victorie.

— Uite, am dat de ea. Mai eşti la telefon, Maurice?

— Da.

— O să fim la Ardèche Gorges, şi casa e aşezată la capătul unui drum fără nume. Îţi explic: după satul Saint-Martin-des-Fossés, o luăm spre

Châtaigners; de acolo, a treia cărare după intersecția unde e şi o statuie a Sfintei Maria, şi mai mergem doi kilometri. Eşti mulțumit cu răspunsul ăsta?

— Foarte mulțumit.

— Vrei să-ți vină poşta acolo?

— Nu-i nevoie pentru două săptămâni.

— Da, nici eu nu vreau. În special cu o adresă ca asta.

— Bine, Sylvie, nu te mai deranjez. Tu ştii, eu şi telefonul… Aşadar, pe sâmbătă?

— Pe sâmbătă, la ora zece.

Zilele următoare Maurice se hrăni din veselia care încheiase această convorbire telefonică: era nu numai în plină formă, dar şi pe picior de plecare în vacanță!

Ca atâția celibatari fără viață sexuală, era şi el vădit preocupat de starea lui de sănătate. Nu-i trebuia decât să audă că cineva aduce în prezența lui vorba de o boală oarecare, că se şi vedea contaminat; din clipa aceea îi pândea eventuala apariție. Pe măsură ce boala îşi dădea în vileag unele simptome vagi, puțin caracteristice, ca de exemplu oboseală, dureri de cap, transpirații, indigestii, lui i se prelungea perioada de suspiciune că a fost atacat. Doctorul lui se obişnuise să-l vadă apărând agitat, cu mâinile tremurânde, gura uscată, exact la ora de închidere a cabinetului, ca să obțină confirmarea apropiatei agonii. De fiecare dată, medicul făcea o analiză aprofundată a situației – sau îi dădea impresia că o face –, după care îl asigura pe pacient şi-l trimitea acasă fericit, de parcă l-ar fi vindecat de un adevărat atac.

În seri ca acelea, seri ale eliberării, seri când condamnatul la moarte e grațiat, Maurice Plisson se dezbrăca şi se contempla în oglinda mare din dormitor – bunica lui îi lăsase ca amintire un şifonier solid, dotat cu o oglindă interioară. Şi era satisfăcut. Desigur, frumos nu era, nu mai frumos ca înainte, dar era sănătos. Complet sănătos. Şi corpul ăsta, pe care nu-l dorea nimeni, era mai pur decât multe alte corpuri seducătoare, şi va trăi mai mult. În seri ca acelea, Maurice Plisson, se iubea. Fără fricile intense pe care singur şi le inocula, poate că nici n-ar fi fost capabil să-şi aloce o asemenea afecțiune. De altfel, de la cine altcineva ar fi căpătat-o?

Sâmbătă, la ora zece, claxonă în fața imobilului unde avea întâlnirea.

Sylvie apăru la balcon, grasă, hilară, urât îmbrăcată.

— Salut, vere!

— Salut, verişoară!

Cu Sylvie se întâlnea de când erau mici. El era fiu unic, ea fiică unică şi se adoraseră atât de mult din fragedă copilărie, că-şi promiseseră ca mai târziu să se căsătorească. Din păcate, un unchi căruia i se făcuse respectiva confidență le explicase că era interzisă căsătoria între veri primari, ceea ce puse capăt planurilor matrimoniale, dar nu şi bunei lor înțelegeri. Să fi fost umbra căzută asupra nunții lor înfrânate cea care le înfrânase alte legături? Nu se putuseră niciodată hotărî să formeze un alt cuplu decât al lor? Acum ajunseseră amândoi la vârsta de cincizeci de ani, fiecare trecuse prin eşecuri sentimentale, şi acceptaseră resemnați celibatul. Îşi petreceau timpul împreună, ca în trecut, în perioada vacanțelor, mereu cu aceeaşi plăcere, dacă nu chiar mai mare, fiindcă reîntâlnirile le dădeau impresia că desființau timpul şi greutățile vieții. În fiecare an, îşi rezervau reciproc două săptămâni: cuplul vizitase Egiptul, Italia, Grecia, Turcia, Siria, Libanul, Rusia, el interesat de turism cultural, ea de turism pur şi simplu

Sylvie apăru în prag încadrată de un uragan de voaluri şi şaluri ce pluteau în jurul trupul ei masiv şi-i făcu lui Maurice un semn din ochi, o luă apoi pe caldarâm până la garaj ca să încarce o ultimă valiză în automobilul ei minuscul. Maurice se întrebă de ce îşi alegea femeia asta obeză mereu vehicule mici. Pe lângă faptul că o arătau pe ea încă şi mai voluminoasă, erau, cu siguranță, foarte puțin practice.

— Maurice, la ce te gândeşti?

Se apropie de el şi îl îmbrățişă cu entuziasm.

Strivit de bustul ei monumental şi ridicându-se pe vârful picioarelor ca să-i ajungă la unul din obraji, ca să-i aplice un sărut, Maurice se simți ca maşina lui Sylvie. Dacă l-ar fotografia cineva aşa, pirpiriu, scund, cu pieptul scobit şi articulațiile fragile, alături de Sylvie şi minimaşina ei, ar da impresia că aparține colecției ei.

— Mă uitam la parcarea asta şi mi-am adus aminte că, pe strada unde stau eu, sunt doi negri, şi fiecare are câte o limuzină albă. Negru. Alb. Un contrast. Ai remarcat?

O pufni râsul.

— Nu, dar ce spui tu îmi aminteşte de o colegă de la primărie, doamna N'Da, care e înnebunită după cățeluşul ei cu părul creț, de culoare crem.

Maurice era cât pe ce să zâmbească, dar constată cu groază că maşina lui, lungă, înaltă, solidă, cu o caroserie de proporții americane, confirma

legea asta a contrariilor. Nu bănuise niciodată până atunci că-şi compensa la rândul lui un complex prin alegerea automobilului.

— Maurice, te simt şifonat…

— Nu, totul e în regulă. Şi tu, după luni de zile de când vorbim la telefon fără să ne vedem, ce mai faci?

— Splendid. Mereu splendid, dragul meu Maurice!

— Dar coafura? E ceva schimbat?

— O, mai nimic… Ce zici? E mai bine aşa?

— Da, mai bine, răspunse Maurice, fără să-şi pună întrebarea.

— Ai fi putut să remarci că am dat jos cinci kilograme, dar nimeni nu vede asta.

— Să ştii că tocmai mă întrebam…

— Mincinosule! Oricum, e vorba de cinci kilograme de creier, nu de grăsime. Deci, kilogramele alea nu se văd, doar se aud!

Se îndepărtă râzând cu gura până la urechi.

Fără să râdă ca ea, în hohote, Maurice o măsură totuşi cu indulgenţă. Cu timpul, afecţiunea lor devenise o afecţiune lucidă: ştia că verişoara lui era foarte diferită de el, puţin cultivată, prea sociabilă, amatoare de mese pantagruelice, de glume decoltate şi oamenii cheflii, dar pe el nu-l deranja: cum Sylvie era singura persoană pe care o iubea, se hotărâse s-o iubească cu adevărat, adică aşa cum era ea. Până şi mila pe care o simţea faţă de fizicul ei ingrat – tot mai ingrat cu trecerea anilor – îl umplea de tandreţe. În fond, compasiunea lui faţă de năpasta fizică a lui Sylvie, era un înlocuitor al celei care şi-ar fi putut-o acorda lui însuşi.

După ce depăşiră Lyon şi întortocheatele lui noduri rutiere, îşi continuară drumul ore în şir, unul în spatele celuilalt. Pe măsură ce înaintau spre sud, căldura îşi schimba consistenţa: era apăsătoare, paralizantă, imobilă în bazinul lionez, aidoma unui scut de plumb încins deasupra muritorilor, dar o adiere plăcută o mai alina puţin de-a lungul Ronului, iar mai târziu, devenea uscată, şi, la intrarea în Ardèche, îţi dădea senzaţia unei încărcături de mineral.

Pe la mijlocul după-amiezii, după erori care o înveseliră foarte tare pe Sylvie, izbutiră să descopere cărarea sălbatică şi prăfoasă care ducea la vilă.

Maurice îşi dădu imediat seama că avantajele locului puteau deveni dezavantaje: casa, făcută din piatră naturală de un ocru identic cu relieful înconjurător era înfiptă pe o pantă stâncoasă, unde supravieţuiau nişte tufişuri răzleţe însetate, la distanţă de câţiva kilometri de sat, şi câteva sute

de metri de vecini.

— Excelent! exclamă el, ca să capete asentimentul lui Sylvie, încă nehotărâtă. E ideală!

Ea zâmbi şi îi dădu dreptate.

Îşi aleseră fiecare dormitorul, despachetară bagajele – cărți pentru Maurice –, Sylvie verifică televizorul şi radioul, şi după aceea propuse să plece după provizii la centrul comercial din împrejurimi.

Maurice merse şi el cu ea, întrucât o cunoştea bine pe Sylvie şi se temea că va cumpăra prea mult şi prea scump.

El împingea căruciorul, mergea în urma lui Sylvie pe la toate raioanele, şi o asculta cum sporovăieşte comparând produsele cu cele pe care le găsea la ea acasă, şi cum îi apostrofează pe vânzători. După ce fu depăşit momentul cel mai periculos – să aibă grija ca Sylvie să nu descarce tot raftul de mezeluri în cărucior – se îndreptară spre case.

— Nu te mişca de-aici, mă duc să iau o carte! izbucni Sylvie.

Maurice îşi stăpâni nervii, fiindcă nu voia să-şi strice vacanța; dar, în gând, o împuşcă pe nefericita de Sylvie. Să-ți cumperi cărți dintr-un supermarket! Îşi cumpărase el măcar o singură dată în viață o carte dintr-un supermarket? Cartea e un obiect sacru, prețios, a cărui existență o descoperi mai întâi în sânul unei bibliografii, despre care aduni după aceea informații, şi la care apoi, dacă e cazul, jinduieşti, despre care faci însemnări pe o hârtie, şi pe care o cauți sau o comanzi la un librar demn de numele pe care-l poartă. În nici un caz nu-ți alegi o carte printre cârnați, legume şi detergenți.

— Triste timpuri mai trăim… murmură el printre dinți.

Sylvie unduia fără nici un fel de complexe pe lângă mormanele şi standurile de cărți, ca şi cum îi stârneau apetitul. Lui Maurice îi fu deajuns o privire ca să constate că nu erau decât romane, şi, cu un gest de martir, îşi pironi ochii în tavan, aşteptând ca Sylvie să termine de adulmecat câte o copertă, să miroasă cutare volum, să cântărească un altul, sau să răsfoiască altele, cum faci cu salata ca să verifici că nu e murdară de pământ.

Pe neaşteptate, scoase un strigăt:

— Super! Ultimul Chris Black.

Maurice habar n-avea cine era acel Chris Black care-i declanşa verişoarei un asemenea preorgasm şi nu catadicsi să dea nici cea mai mică atenție volumului, pe care Sylvie îl azvârli pe muntele de provizii din cărucior.

— N-ai citit niciodată ceva de Chris Black? Da, tu nu citeşti romane.

Ascultă, să ştii că e extraordinar. Îl devorezi dintr-o suflare, salivezi la fiecare pagină, nu-l laşi din mână până nu-l termini.

Maurice băgă de seamă că vorbea de cartea asta ca de un fel de mâncare.

„La urma urmelor, au şi ei dreptate, negustorii, de pun la vedere cărțile alături de alimente, îşi zise el, fiindcă pentru genul ăsta de consumatori sunt echivalente.“

— Ascultă, Maurice, dacă vrei să-mi faci o plăcere, citeşte o dată un Chris Black.

— Uite ce e, Sylvie, ca să-ți fac o plăcere, te las să-mi vorbeşti de acest Chris Black, pe care nu-l cunosc, şi e deja mult. Să nu-ți imaginezi că o să-l şi citesc.

— Greşeşti. O să mori prost.

— Nu cred. Dar, dacă se va întâmpla, n-o să fie din cauza asta.

— Ți se pare că am gusturi proaste… Şi totuşi, când îl citesc pe Chris Black, îmi dau foarte bine seama că nu e Proust. Să ştii că nu sunt toantă.

— Cum adică? L-ai citit pe Proust?

— Vezi ce rău eşti? Nu, ştii foarte bine că nu l-am citit pe Proust, spre deosebire de tine.

Purtând pe chip pecetea unei demnități rănite, asemenea unei sfinte Blandina a culturii, Maurice zâmbi, ca şi cum, în fine, i se recunoştea un merit până atunci contestat. În fond, îi făcea chiar plăcere că atât verişoara lui, cât şi studenții erau siguri că-l citise pe Proust, când, de fapt, nici prin gând nu-i trecuse vreodată aşa ceva, de vreme ce era alergic la literatură romanescă. Cu atât mai bine. N-o să se apuce acum să dezmintă asta. Citise atâtea alte volume. Nu li se fac dezvăluiri decât celor care pot să-şi țină gura, nu?

— Maurice, nu mă îndoiesc că nu citesc o capodoperă, dar să ştii că trăiesc nişte momente formidabile.

— Eşti liberă, ai dreptul să te distrezi cum vrei, pe mine nu mă priveşte.

— Crede-mă: dacă te plictiseşti, Chris Black e la fel de vestit ca şi Dan West.

Nu-şi putu înghiți un râs înfundat.

— Chris Black, Dan West… Până şi numele sunt superficiale. Două silabe, cvasionomatopeice, uşor de reținut. Chiar şi un debil din Texas care mestecă gumă ar putea să le repete fără să dea greş. Crezi că sunt numele lor adevărate, sau au fost rebotezați ca să se potrivească cu legile de

marketing?

— Ce vrei să spui?

— Vreau să spun că nume din astea, Chris Black sau Dan West sunt mai uşor de citit la capătul raionului decât ar fi un nume ca Jules Michelet.

Sylvie tocmai se pregătea să răspundă când, pe neaşteptate, dădu cu ochii de câteva prietene – trei femei la fel de impozante ca şi ea – şi se repezi către ele cu strigăte piţigăiate şi agitându-şi mâinile durdulii.

Maurice era contrariat. Asta însemna că Sylvie scăpase de lângă el timp de o jumătate de oră, fiindcă cel puţin atât dura la ea o conversaţie.

Făcu de departe un semn de salut prietenelor lui Sylvie, dând bine de înţeles că n-avea de gând să se alăture acelui colocviu improvizat, şi se înarmă cu răbdare. Îşi sprijini coatele de marginea căruciorului, îşi plimbă privirea pe produsele adunate acolo şi coperta cărţii îi captă ochii. Câtă vulgaritate! Era cu negru, roşu, auriu, avea litere în relief, o grafică excesivă, expresionistă, care voia să dea impresia că interiorul era plin de lucruri nemaipomenite, ca un fel de semnal de alarmă: „Atenţie, otravă“, sau „Nu atingeţi, curent de înaltă tensiune, pericol de moarte“. Şi titlul: *Camera misterelor oculte*! Greu de găsit o tâmpenie mai mare, nu? Gotic şi contemporan, îmbinarea a două gusturi proaste! Pe deasupra, ca şi cum titlul nu era de ajuns, editorul adăugase următoarea reclamă: „Când veţi închide cartea, frica va continua să vă urmărească!“ Ce mizerie… Nici nu-ţi mai trebuia s-o deschizi ca să afli că nu era altceva decât gunoi.

Chris Black… Mai bine moartea decât o carte de Chris Black! Şi pe urmă, e corpolentă, planturoasă – de altfel, ca Sylvie –, marfă din belşug pentru banii dumneavoastră.

Controlă că Sylvie şi prietenele, absorbite în conversaţie, nu-l observau, şi, cu un gest discret, întoarse volumul. Câte pagini are cărămida asta? Opt sute de pagini! Ce oribil! Când te gândeşti că se taie copaci ca să tipărească porcăriile domnului Chris Black… Probabil că nemernicul vinde milioane de exemplare, în toată lumea… Din pricina lui se distruge câte o pădure bătrână de trei sute de ani pentru fiecare bestseller, tronc, se taie, seva curge! Iată pentru ce distrugem noi planeta, lichidăm plămânii globului, rezervele de oxigen, ecosistemele: pentru ca nişte femei supraponderale să citească nişte cărţi supraponderale, a căror valoare este nulă! Dezgustător…

Dacă ar fi ştiut până unde avea s-o ducă aventura asta, Eva Simplon, agentă FBI, n-ar fi rămas atâta timp în casa din Darkwell. Şi totuşi, pentru

că tocmai moştenise o mătuşă îndepărtată, continuă să stea acolo toată perioada necesară vizionărilor premergătoare vânzării. N-ar fi trebuit să refuze darul ăsta otrăvit? Fiindcă sejurul îi rezervă surprize pe cât de misterioase, pe atât de alarmante… Cine sunt cei care îşi dau întâlnire imediat după miezul nopții în camera inaccesibilă din centrul locuinței, a cărei intrare nu reuşeşte s-o detecteze? Ce înseamnă cântările stranii, monotone ce se aud noaptea? Şi cine sunt cumpărătorii ăştia ciudați, care oferă milioane de dolari pentru o cocioabă izolată?

Care e manuscrisul din secolul XVI, de care i-a vorbit cândva mătuşa decedată? Ce lucru exploziv, care justifică dorința atât de fierbinte de a pune mâna pe el conține?

Necazurile nu s-au terminat încă pentru agenta Eva Simplon, iar cititorul riscă să-şi piardă liniştea odată cu ea.

Aa, e drăguț foc… Atât de cretin, că-ți imaginezi deja un film – Maurice Plisson detesta şi cinematograful –, cu viori stridente, lumini albastre şi o blondă uşuratică alergând prin tenebre… Nu faptul că se găsesc imbecili care citesc chestii din astea te fascinează, ci că există un nenorocit care le scrie. Meseria e brățară de aur, dar poți găsi un mod mai onest de a-ți plăti chiria. În afară de asta, îți ia cu siguranță luni de zile ouatul unei cărți de opt sute de pagini. Nu există decât două soluții: ori acest Chris Black e un porc infatuat de propriul talent, ori un sclav, căruia editorul i-a pus pistolul la tâmplă şi i-a spus: „Opt sute de pagini, domnule, nici una mai puțin!“ „Dar de ce opt sute?“ „Deoarece, scriitorule tâmpit de mâna a şaptea ce te afli, americanul de mijloc nu-şi permite să sacrifice mai mult de douăzeci de dolari şi treizeci şi cinci de ore pe lectură, aşa că să-mi scrii o carte de douăzeci de dolari, care se citeşte în treizeci şi cinci de ore, OK? Încadrează-te! Nici mai mult, nici mai puțin! Ăsta-i raportul rentabil calitate-preț, legea comerțului. Ai priceput? Ai băgat la cap? Şi nu mi-l mai tot pomeni pe Dostoievski, că au boală pe comunişti“.

Sprijinindu-şi coatele pe cărucior şi plin de o veselie zeflemitoare care-i sălta umerii, Maurice se distra cu scena pe care tocmai o inventase. Afurisitului de Chris Black trebuia mai curând să-i plângi de milă.

Urmă exact lucrul de care se temea: Sylvie ținu morțiş să-i prezinte prietenele.

— Hai, vino încoa’, Maurice, datorită lor am descoperit eu locul ăsta. Grace, Audrey şi Sofia stau nu departe de noi, la trei kilometri. Vom avea prilejul să ne revedem.

Maurice bălmăji câteva fraze în aparență amabile, dar, în sinea lui, se întreba dacă Parlamentul n-ar trebui să promulge o lege prin care să se interzică atribuirea numelor de femei frumoase – Grace, Audrey, Sofia – unor caltaboşi. După aceea, îşi făcură promisiuni de oranjade, partide de *boule*, plimbări în natură, şi se despărțiră sub o ploaie de „Pe curând!“

Pe drumul de întoarcere, în timp ce câmpurile defilau deşerte în spatele geamului, Maurice nu putu să-şi alunge gândurile de la *Camera misterelor oculte* – ce titlu dement – şi anume la un amănunt, care-i stârnise curiozitatea. Ce manuscris din secolul XVI putea să fie acela în jurul căruia se țesea intriga? Era cu siguranță un document real, fiindcă, după spusele colegilor lui literați, autorii americani erau lipsiți de imaginație. Să fie vreun tratat de alchimie? O scriere a templierilor? Un registru genealogic secret? Un text de Aristotel considerat pierdut? Maurice construia în mod obsesiv un vraf de ipoteze. La urma urmelor, Chris Black, sau cel ce se ascundea în spatele acestui pseudonim, poate că nu era chiar un încrezut cu aere de geniu, poate că era un cercetător cinstit, un erudit, unul din acei universitari eminenți pe care Statele Unite ştiu să-i formeze şi nu vor să-i plătească… Poate că el seamănă cu Maurice Plisson, mai ştii? Poate că strălucitul literat nu acceptase să redacteze supa asta infamă decât ca să se achite de datorii şi să-şi hrănească familia. Poate că nu era chiar totul prost în cartea asta…

Maurice îşi reproşă această indulgență şi se hotărî să treacă la subiecte mai serioase. Dar, aproape fără voia lui, subtiliză cartea în timp ce descărca proviziile din portbagaj: profită de drumul dintre maşină şi cămară şi dădu drumul romanului într-un vas de porțelan pentru umbrele.

Sylvie nu-şi dădu seama, ea fiind de acum instalată în bucătărie, unde pregătea masa de seară. Ca să-i ia gândul de la carte, Maurice merse atât de departe încât propuse să se uite amândoi la televizor, precizând însă că el, conform obiceiului, se va duce foarte repede la culcare.

„Dacă o postez în fața televizorului, o să-i treacă pofta de citit şi o să rămână lipită de fotoliu până la ultimul buletin meteo.“

Planul reuşi. Iar Sylvie, încântată să descopere că vărul ei acceptă plăceri atât de simple ca o seară de film, îşi zise că vor avea o vacanță minunată, că avuseseră dreptate să nu plece iar în străinătate, deoarece în felul ăsta se vor mai schimba.

După o jumătate de oră de privit un film pe care nu-l urmărea, Maurice trase un oftat ostentativ şi anunță că vrea să se lungească.

— Nu te deranja, nu-l pune mai încet, că eu sunt aşa de obosit după călătorie, c-o să mă fure imediat somnul. Noapte bună, Sylvie.

— Noapte bună, Maurice.

Când străbătu holul, pescui romanul din fundul recipientului, îl strecură sub cămaşă, sui repede în camera lui, îşi făcu în mare grabă toaleta, încuie uşa, luă *Camera misterelor oculte* şi se băgă în pat.

„Vreau doar să văd care-i documentul ăsta din secolul XVI“, îşi spuse el.

După douăzeci de minute, nu-şi mai punea întrebarea asta; distanța critică pe care intenționa s-o păstreze față de text nu ținu mai mult de câteva pagini; ajuns la sfârşitul primului capitol, îl începu şi pe al doilea cu sufletul la gură; sarcasmul lui anterior se topea în lectură ca zahărul în apă.

Spre marea lui surpriză, află că eroina, agenta FBI Eva Simplon, era lesbiană; lucrul ăsta îl frapă atât de tare, că din acel moment nu mai fu în stare să pună la îndoială actele sau gândurile pe care i le atribuia autorul. În afară de asta, faptul că femeia asta frumoasă era marginalizată din pricina sexualității ei îl făcea să cugete la propria-i marginalizare, cea a urâțeniei, drept care Eva Simplon îi deveni foarte repede simpatică.

Când auzi că Sylvie închide televizorul şi urcă scara cu paşi grei, îşi aminti că ea îl crede deja adormit. Stinse ca un laş veioza. Exclus să-i treacă ei prin minte că era treaz! Cu atât mai puțin să-şi dea seama că-i şterpelise cartea! Şi să i-o ceară înapoi…

Minutele petrecute în întuneric i se părură lungi şi enervante. Casa scârțâia în mii de feluri, greu de identificat. S-o fi gândit Sylvie să tragă zăvoarele la uşi? Cu siguranță că nu! Îi cunoştea el natura încrezătoare. Nu se gândise că ocupau o clădire străină, ridicată în mijlocul unei pustietăți sălbatice? Aveau ei vreo dovadă sigură că locul nu era bântuit de vagabonzi, răufăcători, indivizi fără scrupule, gata să te omoare pentru o carte de credit? Poate făcea ravagii chiar vreun obsedat, care se furişa prin vile să-i ucidă pe locatari? Un criminal în serie. Măcelarul gâtlejurilor din Ardèche. Adică o bandă… Fără îndoială că toată lumea ştia unde se ascundeau tipii ăştia, în afară de ei, nou-veniții, pentru că nimeni nu-i prevenise şi erau, aşadar, o țintă ideală! Îl treceau fiorii.

Era în dilemă: să se ridice din pat ca să controleze zăvoarele şi s-o anunțe pe Sylvie, sau să lase cale liberă unor ființe rău intenționate, care s-ar ascunde prin dulapuri sau în beci? În clipa aceea, un zgomot lugubru sfredeli noaptea,

O bufniță?

Da. Cu siguranţă.

Sau cineva care imită o bufniță ca să-şi adune complicii? E clasic, când e vorba de răufăcători. Nu?

Nu! Sigur o bufniță.

Țipătul se repetă.

Maurice începu să transpire, i se umezi spinarea. Ce însemna repetiția asta? Era un țipăt repetat de bufniță, sau… sau răspunsul complicilor?

Se ridică dintr-o singură mişcare şi-şi vârî picioarele în papuci. Nu avea nici un minut de pierdut. Nu mai conta ce-ar crede Sylvie, o bandă de psihopați îl îngrijora mai mult decât verişoara lui.

Ieşi grăbit pe culoar şi auzi clipoceli de duş; asta îl mai îmbărbătă: Sylvie nu-l putea auzi coborând.

Jos, văzu salonul şi sufrageria inundate de o lumină fantomatică şi constată că Sylvie lăsase totul deschis. Toate obloanele erau vraişte, nu rămânea decât să spargă cineva un geam şi să intre. Cât despre intrare, cheia era în broască, dar nici măcar întoarsă. Biata nebună! Cu oameni ca ea, nu ai de ce să te miri că se petrec măceluri.

Ieşi în grabă şi, fără să răsufle, împinse repede panourile de lemn alergând de la o fereastră la alta, dar nu cuteza să privească întinderea de câmpuri cenuşii din spate, îngrozit că s-ar putea trezi în orice clipă cu o mână necunoscută înfiptă în ceafă ca să-i facă de petrecanie.

Pe urmă intră din nou în casă, întoarse cheia, puse zăvorul, blocă şi clanțele, făcu un tur al locuinței ca să tragă ivărul obloanelor. Când îşi termină cursa, se aşeză să-şi tragă sufletul. Pe măsură ce liniştea din jur îi potolea bătăile inimii, Maurice înțelegea că avusese o criză de panică.

„Dar ce ți s-a întâmplat, bietul de tine? Din copilărie n-ai mai trecut prin spaime din astea.“

Îşi aducea aminte că fusese un copil fricos, dar considera că fragilitatea asta era o chestiune de domeniul trecutului, îngropată într-o lume care pierise, într-un Maurice dispărut. Ar putea reveni?

„Cartea aia trebuie să fie de vină! N-am de ce mă mândri!“

Urcă în cameră bombănind. Dădu să aprindă lumina, dar ezită.

„Să mai citesc câteva pagini?“

Dacă el nu stingea lampa şi Sylvie se trezea, putea să vadă lumina strecurându-se pe sub uşa lui. S-ar fi mirat că era încă treaz, după ce pretinsese că murea de oboseală.

Căută o plapumă de puf în dulapul cu aşternuturi, o puse în josul uşii ca să acopere spațiul liber, aprinse din nou lumina şi reluă lectura.

Această Eva Simplon nu-l dezamăgea. Gândea ca el, critica tot ca el, chit că suferea după aceea din pricina exigenței. Erau la fel. Îi plăcea de femeia asta.

Două sute de pagini mai târziu, Maurice avea pleoapele atât de grele, că hotărî să stingă lumina şi să se culce. Îşi potrivi bine perna şi rememoră numeroasele note explicative de la subsolul paginilor, care evocau o serie de aventuri anterioare, a căror eroină era tot Eva Simplon. Ce fericire! Putea s-o mai întâlnească şi în alte cărți.

În fond, Sylvie avea dreptate. Nu era literatură înaltă, dar te captiva. Şi oricum, el nici literatura înaltă n-o avea la suflet. A doua zi trebuia să se izoleze cumva ca să-şi continue lectura.

Era cât pe ce să-l fure somnul, când îi trecu prin cap o idee, care-l sculă din pat şi-l aşeză pe saltea.

„Sylvie… sigur că da…“

Cum de n-a băgat el de seamă mai devreme?

„Păi bineînțeles… Din cauza asta îi plac ei la nebunie romanele lui Chris Black. Când îmi destăinuia lucrul ăsta, ea nu de Chris Black vorbea, ci de Eva Simplon. Nu mai e nici o îndoială: Sylvie e lesbiană!“

Viața verişoarei i se derulă în minte ca un album de fotografii răsfoit în viteză: afecțiune excesivă față de tată, care ar fi preferat să aibă un băiat, eşecuri şi rupturi cu bărbații, pe care niciodată nu-i prezenta familiei, în schimb, la fiecare zi de naştere de cincizeci de ani încoace îi veneau în vizită prietenele, colegele, tovarăşele… fete, fete, fete. Chiar şi entuziasmul din după-masa asta când se întâlnise cu cele trei femei – nu era un entuziasm suspect? Nu semănau ele cu şefa Evei Simplon din roman, Josépha Katz, lesbiana aceea adipoasă, care frecventează cluburile gay din Los Angeles şi conduce un Chevrolet fumând o țigară de foi? Evident…

Maurice râse pe înfundate. Descoperirea asta nu-l tulbura decât pentru c-o făcea atât de târziu.

Ar fi putut să-mi spună. Ar fi trebuit să-mi spună. Eu pot să înțeleg foarte bine astfel de lucruri. O să vorbim despre asta mâine, dacă…

După ce spuse aceste ultime cuvinte, adormi.

Din păcate, ziua următoare nu se desfăşură aşa cum prevăzuse el. Sylvie, recunoscătoare vărului ei că inaugurase sejurul acceptând o seară modestă în fața televizorului, îi propuse acum o excursie culturală; pregătise, cu ghidul în mână, un periplu combinat, care le permitea să viziteze nişte grote preistorice şi câteva biserici romanice. Maurice n-avu

curajul să opună rezistență, mai ales că n-avea de gând să-i spună că singura lui dorință era să rămână acasă ca să-l citească pe Chris Black.

Pe când se plimbau între două capele, pe zidul de apărare al unui sat medieval, Maurice îşi luă inima în dinți şi se hotărî să abordeze un alt domeniu, cel al adevărului.

— Spune-mi, Sylvie, te-ar şoca să afli că sunt homosexual?

— Vai, doamne, Maurice, eşti homosexual?

— Nu, nu sunt.

— Atunci de ce mă întrebi?

— Ca să ştii că pe mine nu m-ar şoca dacă aş afla că tu eşti lesbiană.

Sylvie se făcu stacojie. Abia mai respira.

— Ce vrei să spui tu acolo, Maurice?

— Vreau doar să spun că dacă iubeşti oamenii cu adevărat, poți admite orice.

— Da, sunt de acord.

— Aşa că poți mărturisi, Sylvie.

Din stacojie, Sylvie se făcu vânătă. Îi trebui un minut ca să poată îngăima:

— Tu crezi că eu îți ascund ție ceva?

— Da.

Mai făcură vreo sută de metri, după care Sylvie se opri, se postă în fața lui, şi declară cu glas blând:

— Ai dreptate. Îți ascund ceva, dar e prea devreme.

— Îți stau la dispoziție.

Tonul flegmatic, plin de încredere al acestui răspuns o impresionă atât de tare pe Sylvie, că nu-şi putu stăpâni lacrimile.

— Eu… nu… chiar că nu mă aşteptam la aşa ceva din partea ta… este… e minunat…

Maurice zâmbi.

La cină, după un piept de rață care ți se topea în gură, Maurice încercă să redeschidă subiectul:

— Spune-mi, prietenele tale, Grace, Gina şi…

— Grace, Audrey şi Sofia.

— Eşti de mult prietenă cu ele?

— Nu. De puțin timp. Câteva luni.

— Aha. Pentru că ieri păreați foarte intime.

— Există uneori lucruri care te apropie de oameni.

— Şi unde v-ați cunoscut?

— Este… e un pic penibil… n-am chef să…

— E prea devreme?

— E prea devreme.

— Bine, cum vrei tu.

Un club de noapte gay ca în roman, mai mult ca sigur! Ca Ambiguu, sau Pisicuța Zgribulită, unde mergea Josépha Katz la agățat… Sylvie nu îndrăznea să recunoască. Concluzia lui Maurice era că se purtase exemplar cu verişoara lui, şi că de-acum înainte, merita să se cufunde în cartea pe care i-o furase.

Repetă scenariul din seara precedentă, deschise televizorul pretinzând că-l interesează o prostie de serial şi după puțin timp căscă în semn că-l picnise somnul şi se refugie la etaj.

De cum ajunse în dormitor, nu făcu decât să se spele pe dinți şi să mascheze spațiul din josul uşii. Pe urmă se cufundă în paginile cărții.

Strălucită de la prima replică, Eva Simplon îi dădu impresia că se plictisise de moarte toată ziua aşteptând plină de speranță revenirea lui. După doar câteva secunde se afla din nou în Darkwell, locuința misterioasă a mătuşii Agatha, atât de periculos izolată în munți. Tremură gândindu-se la cântările care răsunau în fiecare noapte între zidurile acelei case.

De data asta, romanul îl absorbi prea tare şi nu mai auzi când Sylvie închise televizorul, nici când urcă scara ca să se culce. Abia la ora douăsprezece noaptea îl smulse din citit un țipăt sinistru de pasăre răpitoare.

Cucuveaua!

Sau omul care imita cucuveaua!

I se încleştară dinții.

Câteva minute rămase nemişcat.

Din nou țipătul.

De data asta, nu mai trebuia să meargă pe ocolite: era țipăt de om, nu de pasăre.

Un fior îi îngheță ceafa: uşa!

Cu siguranță că Sylvie, la fel ca în ajun, nu încuiase. Mai ales că el, ca să nu se lungească cu ea, se sculase înaintea ei şi deschisese obloanele.

Cel mai important era să nu intre în panică. Să-şi păstreze sângele rece. Să se controleze mai bine ca ieri.

Stinse lampa, dădu la o parte plapuma din fața uşii, apoi coborî scara, atent să nu scârțâie lemnul treptelor.

Şi să respire cum trebuie. Unu. Doi. Unu. Doi.

Când să ajungă jos, văzu ceva care-l împietri de groază.

Prea târziu!

Un bărbat traversa salonul, sub razele piezişe ale lunii. Umbra uriaşă pe care omul o proiecta pe pereți era şi mai impresionantă. Îi desena o bărbie severă, maxilare puternice, şi nişte urechi ciudate, ascuțite. Tăcut şi meticulos, bărbatul ridica fiecare pernă de pe canapea, fiecare pled, pipăia etajerele orbecăind.

Maurice îşi ținu răsuflarea. Calmul intrusului îl înspăimânta la fel de mult ca prezența lui în casă. Lumina argintie îi atingea când şi când țeasta chelă şi netedă de preot budist. Uriaşul nu se împiedica nici de canapele, nici de alte mobile, ca şi cum cunoştea deja interiorul, şi continua să exploreze în acelaşi loc, pipăind de două, trei ori camera. Ce căuta?

Calmul profesionist al hoțului devenea contagios. Maurice stătea neclintit în umbră, dar şi fără urmă de panică. În fond, ce putea să facă? Să aprindă lumina ca să-l sperie? Doar nu l-ar fi gonit un bec… S-o cheme pe Sylvie? Nu, nici o femeie… Să se năpustească asupra lui, să-l doboare şi să-l lege? Atletul ar fi câştigat confruntarea. Şi, pe deasupra, nu se ştie dacă nu era înarmat. Pistol? Sau o armă albă…

Maurice înghiți în sec cu atâta zgomot, că se temu că-şi trădase prezența.

Intrusul nu reacționă.

Maurice spera că exagera importanța sunetelor emise de propriul corp; de exemplu, chiorăitul ăsta nebun…

Îl auzi pe intrus oftând. Nu găsea ce căuta. Venise degeaba.

Avea oare de gând să suie la etaj? Maurice simțea că, în cazul ăsta, o să-l lase inima.

Necunoscutul ezită, îşi ridică ochii spre tavan, apoi, ca şi cum renunța, se îndreptă spre uşă şi ieşi.

Paşii îi răsunau în fața clădirii.

După câțiva metri, scârțâitul încetă.

Aştepta? Avea de gând să se întoarcă?

Cum să reacționeze?

Să se repeadă la uşă şi s-o încuie de două ori? Uriaşul ar auzi, s-ar întoarce şi ar ataca ferestrele.

Mai bine să spere c-o să se îndepărteze.

Şi să urmărească ce se-ntâmplă.

Maurice urcă precaut scara, intră în dormitorul lui, împinse canatul şi se apropie de fereastră. Vedea prost printre stinghiile jaluzelelor. Tufărişul

din preajmă, impasibil, pustiu, îl împiedica să vadă dacă intrusul plecase.

Timp de o oră, Maurice rămase neclintit la fereastră, să observe, să asculte. Uneori i se părea că totul încremenise, alteori, parcă iar începea să se mişte ceva. Casa vastă producea ea însăşi atâtea zgomote – pârâieli de bârne, bubuituri înfundate de ţevi, curse de şoareci din pod – că era greu să identifice atâtea sunete nedefinite.

Trebuia totuşi să coboare. Era exclus să petreacă noaptea cu uşa şi obloanele deschise! Hoţul putea oricând să se întoarcă. Dacă renunţase să urce la etaj, ştia că e locuit; dar dacă se răzgândea? Dacă venea mai târziu, când socotea el că toată lumea a ţipit, să scotocească şi la etajul întâi? Şi, de fapt, ce căuta?

„Nu, Maurice, nu confunda asta cu ce citeşti tu în roman: spre deosebire de *Camera misterelor oculte*, casa asta nu ascunde un manuscris cu lista copiilor pe care Christos i-a avut cu Maria Magdalena. Nu te lăsa impresionat. Şi totuşi, există ceva aici, un lucru unic, pe care-l doreşte uriaşul, şi pe care nu-i prima oară că-l caută, pentru că se deplasează cu prea mare uşurinţă pe peste tot… Deci ce-i acel ceva?“

Podeaua coridorului vibră.

Revenea intrusul?

În genunchi, Maurice se deplasă până la uşa lui şi privi pe gaura cheii.

Uf, era Sylvie.

De cum deschise uşa, verişoara tresări.

— Ce faci, Maurice, nu dormi? Te-am trezit eu, poate…

Maurice articulă cu o voce incoloră:

— De ce nu eşti în pat? Ai văzut ceva?

— Poftim?

— Ai observat ceva anormal?

— Nu… Nu puteam să adorm şi am zis: hai să-mi fac un ceai. Îmi pare rău. Te-am speriat?

— Nu, nu…

— Atunci, ce e? Ai văzut tu ceva neobişnuit?

Îngrijorată, Sylvie făcu ochii mari.

Maurice nu se hotăra ce să spună. Nu, nu trebuia s-o panicheze. Mai întâi, să câştige timp. Poate că intrusul se întorcea.

— Ascultă, Sylvie, spuse Maurice, încercând să-şi exprime propunerea cu un debit regulat şi ton normal, n-ar fi mai bine să închidem obloanele seara? Şi uşa, sunt sigur că n-ai încuiat-o.

— Ei, nu trebuie să ne facem griji, că nu trece nimeni pe-aici. Ia adu-ţi

aminte ce greu ne-a fost să găsim drumul.

Ce fericire pe Sylvie că-i aşa de proastă, îşi spunea Maurice. Ce-ar fi să-i dezvăluie că nu trecuse nici o oră de când un necunoscut le explorase salonul?… Mai bine să lâncezească în siguranța ei. Cât despre el, i-ar fi fost mai puțin frică de unul singur.

Sylvie se apropie şi-l privi în ochi.

— Ai văzut tu ceva?

— Nu.

— Ceva ieşit din comun?

— Nu. Pur şi simplu, propun să folosim ca lumea uşa şi obloanele. Chiar nu concepi aşa ceva? E cumva împotriva principiilor tale? Adică n-ai putea să dormi noaptea dacă am fi baricadați? Te pândeşte insomnia dacă luăm măsuri elementare de siguranță, motiv pentru care broaştele şi obloanele au fost inventate, de fapt ?

Sylvie pricepu că vărul ei se pierde cu firea şi-i servi un zâmbet tonic.

— Nu, bineînțeles că nu. O să fac asta împreună cu tine. Sau, mai corect, o să fac asta pentru tine.

Maurice suspină: n-o să mai fie obligat să iasă din casă noaptea, unde bântuia uriaşul.

— Mulțumesc. Uite, între timp, îți pregătesc eu ceaiul.

Coborâră amândoi. Maurice constată cât de nepăsătoare tărăgăna Sylvie pe afară ca să închidă obloanele, şi-i binecuvântă inconştiența.

După ce încuie uşa de două ori şi trase zăvoarele, Sylvie intră în bucătărie.

— Maurice, îți mai aduci aminte ce copil fricos erai?

Fraza asta îl deranjă, fiindcă i se părea deplasată.

— Nu eram fricos, eram prudent.

Răspunsul lui n-avea nici un sens raportat la trecut, el nu făcea decât să pună în lumină situația prezentă. Dar ce mai conta ! Confruntată cu autoritatea subită a vărului ei, Sylvie nu-l mai contrazise.

Pe când aştepta infuzarea florilor de tei, Sylvie îi vorbi despre vacanțele copilăriei, plimbările cu barca în timp ce adulții se cufundau în siestă pe malul Ronului, peştii pe care-i furau din gălețile pescarilor ca să îi arunce în fluviu, cabana pe care o numiseră Farul, de pe insula din mijlocul apelor…

Sylvie urma firul amintirilor, dar pe Maurice, memoria îl conducea în altă parte, spre alte fapte din acea epocă, când părinții lui începuseră să meargă din nou la cinematograf, sau să danseze, considerând că fiul de

zece ani era de-acum suficient de mare ca să fie lăsat singur în apartament. El însă trăia clipe de teroare. Se simțea abandonat, minuscul sub tavanul înalt de patru metri, plângea de dorul mamei, al tatălui, de dorul prezenței lor familiare, al parfumurilor lor liniştitoare, al melodiei vorbelor consolatoare; vărsa şiroaie de lacrimi, fiindcă trupul lui ştia că lacrimile făceau să-i apară părinții. Degeaba. Nimic din ce funcționase ani şi ani de zile ca să scape de deznădejde, de durere sau de singurătate nu mai mergea. Îşi pierduse toate puterile. Nu mai era copilaş, dar nu era încă adult. Când părinții se întorceau pe la unu noaptea plini de viață, veseli, amețiți, cu voci schimbate, cu alte parfumuri, cu alte gesturi, îi detesta şi jura să nu se facă niciodată om mare, adult ca ei, adult senzual, lasciv, zeflemist, lacom de plăceri, mese, vin, carne. Dacă era copt, el se copsese altfel, dezvoltându-şi mintea: raționalitate, ştiință, cultură, erudiție. Nu sexul, nici burta. Adult da, însă devenind savant, nu animal.

Din pricina asta refuzase el romanele? Pentru că, în serile acelea ale trădării, mama îi punea pe noptieră cărțile pe care le adora ea şi pe care ar fi vrut să le citească şi el? Sau pentru că, citind-o pe prima, luase totul în serios, şi se simțise umilit când părinții, morți de râs, îi spuseseră că totul era o invenție?

— Maurice… Maurice… m-asculți? Am impresia că eşti cam ciudat.

— Dar totul e straniu, Sylvie. Tot. Ciudat şi străin. Uite şi tu, noi doi, ne cunoaştem de când ne-am născut, şi fiecare ascunde nişte secrete.

— Faci aluzie la…

— Fac aluzie la lucrul pe care nu mi-l spui şi despre care, poate c-o să-mi vorbeşti într-o bună zi.

— Uite, jur c-o să-ți spun.

Se repezi la el, îl sărută şi în acelaşi moment gestul i se păru penibil.

— Noapte bună, Maurice. Pe mâine.

Ziua următoare se scurse atât de neobişnuit, încât nici unul, nici celălalt, nu îndrăzni să facă vreun comentariu.

Mai întâi, după emoțiile prin care trecuse, Maurice încercase să adoarmă la loc, dar nu reuşise, aprinsese din nou lumina şi continuase să citească *Camera misterelor oculte*. Sensibilizat la maximum de vizita intrusului, urmarea romanului îi făcu mai mult rău decât bine: Eva Simplon – nu încăpea îndoială că o plăcea pe femeia asta, era o femeie de încredere – îndura amenințările unor cumpărători aproape lipsiți de scrupule, care orchestrau incidente mortale, pentru că ea refuza să le vândă Darkwell. De

fiecare dată, reuşea să scape ca prin urechile acului de aceste atentate deghizate în accidente, dar în acelaşi timp se lovea de o nouă problemă, care de asemenea îi dădea mare bătaie de cap: nu detecta intrarea camerei ezoterice, de unde se auzeau noapte de noapte acele cântări. Ascultase pereții, inspectase beciul, examinase podul, dar degeaba. Studiase registrul cadastrului de la primărie, cercetase arhiva unui notar unde erau depuse planurile succesive ale clădirii, care conduceau la presupunerea că ar exista un corp interior în clădire. Dar cum să ajungă la el? Cine pătrundea acolo în fiecare noapte? Eva nici nu voia s-audă de fantome şi spirite. Din fericire, Josépha Katz îi trimisese un arhitect care voia acum să reconstituie structura casei – Josépha Katz, deşi lesbiană infernală, care, după mii de refuzuri, încă îi făcea avansuri Evei Simplon, era totodată o profesionistă cu evidente calități – sperând că va găsi o explicație care să înlăture toate ipotezele supranaturale. Şi totuşi…

Pe scurt, la ora opt dimineața, Maurice, care nu închisese un ochi toată noaptea, se sculă obosit, irascibil, furios c-o lăsase pe Eva Simplon la Darkwell, ca să nimerească în Ardèche cu verişoara lui. Şi asta cu atât mai mult cu cât în ziua aceea trebuia să mai înghită şi un picnic cu prietenele întâlnite la supermarket… O zi întreagă în mijlocul unei colonii de lesbiene, a femeilor ăstora, toate mai solide şi mai virile decât el. Nu, mulțumesc!

Încercă să pretexteze că nu se simte prea bine şi ar prefera să stea acasă. Sylvie nu se lăsă:

— Nici să n-aud. Dacă eşti bolnav şi se agravează, trebuie să să mă ocup de tine. Ori rămân şi eu aici, ori vii cu mine.

Înțelegând că nu va reuşi să-şi salveze lectura, o însoți.

Trecerea orelor fu un chin. Soarele, sadic, încingea pietrişul cărărilor pe care le străbăteau ei epuizându-şi forțele. Ajunseră la un rezervor cu apă verde, unde râul Ardèche îşi calma debitul torențial, dar apa era rece ca gheața şi Maurice abia suportă s-o încerce cu vârful piciorului. Masa luată jos pe iarbă se dovedi o capcană, întrucât Maurice se aşeză direct pe un muşuroi de furnici roşii, iar spre sfârşit îl înțepă o albină, care voia să mănânce din aceeaşi caisă ca el. Ameți suflând ca să mențină în viață focul pentru friptul cârnaților; iar restul după-amiezii simți ce greu se digeră oul fiert.

La întoarcere, prietenelor li se făcu chef de un joc de societate. Cruțat, Maurice căută să se izoleze şi să-şi acorde o siestă, dar, auzind că era vorba de un concurs de cunoştințe de istorie şi geografie, nu se putu abține să nu

participe. Întrucât el era câştigătorul fiecărei partide, mergea mai departe, şi victoriile astea neîntrerupte îl făceau tot mai disprețuitor față de partenerele de joc. Când deveni prea odios, femeile obosiră, şi se trecu la un aperitiv. După o zi întreagă la soare, paharul de *pastis* îi dădu peste cap echilibrul, oricum fragil, drept care, în momentul când ajunse înapoi la vilă cu Sylvie, se simți doborât nu numai de febră musculară, dar şi de o durere de cap.

La ora nouă, imediat după ultima înghițitură, închise obloanele, încuie uşa, şi urcă în dormitor.

Lungit pe o parte şi sprijinit de perne, oscila între două sentimente contradictorii: bucuria reîntâlnirii cu Eva Simplon, şi teama de o nouă vizită a intrusului. După câteva pagini uitase deja de dilema asta şi tremura la unison cu eroina.

La zece şi jumătate, o auzi pe Sylvie cum închide televizorul şi suie greoi treptele.

La unsprezece, aidoma Evei Simplon, îşi puse întrebarea dacă, în fond, nu existau fantome. Altfel cum să explici că nişte indivizi pot trece prin ziduri? Vine un moment când iraționalul nu mai e irațional, de vreme ce rămâne singura soluție rațională.

La unsprezece şi jumătate, un zgomot îl smulse din citit.

Paşi. Erau paşi uşori, discreți. Nicidecum paşii lui Sylvie.

Stinse lumina şi se apropie de uşă. Dădu la o parte plapuma şi deschise uşa.

Presimțea prezența cuiva la parter.

Nici nu-şi termină bine gândul ăsta, că individul apăru pe scară. Uriaşul chel urca precaut şi fără zgomot treptele, ca să-şi continue cercetarea.

Maurice închise uşa şi se sprijini de ea ca să reziste eventualelor tentative ale intrusului de-a intra în camera lui. Într-o fracțiune de secundă, corpul îi fu inundat de sudoare, care i se prelingea pe ceafă şi pe spinare.

Necunoscutul se opri în fața uşii lui, apoi merse mai departe.

Îşi lipi urechea de lemnul uşii şi auzi un foşnet, care-i confirma că individul se îndepărtase.

Sylvie! Se ducea la Sylvie!

Ce să facă? Să fugă! Să coboare repede scara şi să dea bir cu fugiții în noapte. Dar încotro? El nu cunoştea locurile astea de țară, pe când intrusul ştia toate cotloanele. Şi cum să-şi sacrifice verişoara şi s-o abandoneze, ca un laş, în mâinile răufăcătorului?

Întredeschise uşa şi văzu că umbra intră la Sylvie.

„Dacă mă gândesc mai bine, ar trebui să nu mă mişc.“

Nu, trebuia să acționeze! Maurice ştia foarte bine că pe măsură ce trece timpul, va fi tot mai puțin capabil de inițiativă.

„Nu uita, Maurice, e ca săritura de la o înălțime: dacă nu sari imediat, nu mai sari niciodată. Salvarea ține de inconştiență.“

Respiră adânc şi țâşni pe culoar. Făcu un salt spre camera lui Sylvie.

— Sylvie, atenție! Atenție.

Pentru că intrusul închisese uşa, Maurice o izbi.

— Ieşi afară!

Camera era goală.

Repede! Să se uite sub pat!

Maurice se lungi pe burtă. Necunoscutul nu se ascunsese acolo.

Debaraua! Dulapul! Repede!

Deschise toate uşile în numai câteva secunde.

Nu mai înțelegea nimic, şi urlă:

— Sylvie! Sylvie, unde eşti?

Se deschise uşa de la baie şi Sylvie, ieşind îngrozită cu prosopul făcut turban, şi cu o perie în mână, spuse:

— Ce s-a întâmplat?

— Eşti singură în baie?

— Maurice, ai înnebunit?

— Eşti singură în baie?

Docilă, Sylvie intră în baie, aruncă o privire, îşi încruntă apoi sprâncenele şi spuse perplexă:

— Bineînțeles că sunt singură la mine în baie. Cu cine să fiu?

Zdrobit, Maurice se prăbuşi pe marginea patului. Sylvie se grăbi să-l îmbrățişeze.

— Maurice, ce-i cu tine? Ai visat urât? Spune-mi, Maurice, ce ai pe suflet?

Din clipa aceea, Maurice trebuia să tacă. Altfel, i s-ar fi întâmplat ca Evei Simplon din roman, şi lumea l-ar fi luat de nebun, prefăcându-se că-l ascultă, fără să-l audă.

— Cred… cred…

— Hai, vorbeşte, Maurice. Spune-mi.

— Cred c-am avut un coşmar.

— Ei bine, acum s-a terminat. Nu-i nimic. Hai, vino, mergem amândoi jos în bucătărie şi ne facem un ceai.

Îl făcu să coboare vorbind întruna, fără să se oprească, încrezătoare,

curajoasă, imperturbabilă. Maurice, care-şi recăpăta încet-încet calmul, îşi zicea că mai bine să-şi păstreze temerile pentru el. Comportamentul verişoarei îl alina, îi dădea puterea de a se ocupa de anchetă singur până la capăt. La urma urmelor, nu era decât un simplu profesor de istorie, nu agent FBI, versat în situații excepționale, aşa cum era Eva Simplon.

În timp ce Sylvie sporovăia, el se întreba dacă nu exista vreo analogie între casa asta şi Darkwell. Nu cumva era şi aici o cameră clandestină, cu o scară ocultă, ascunsă între pereți, un loc retras unde se refugiase necunoscutul?

Îl trecură fiorii.

Asta ar însemna că intrusul era încă acolo cu ei… N-ar fi mai bine să plece imediat?

Avu subit o revelație. Păi da! Sigur! Cum să fi intrat individul, când toate căile de acces erau blocate?

Nu revenise: era mereu acolo. Locuia de fapt acolo, şi de mai mult timp decât ei. Se afla într-un spațiu pe care ei nu-l descoperiseră din pricina arhitecturii puțin bizare.

„L-am deranjat când am venit.“

Cine e? Şi ce caută el serile?

Doar dacă…

Nu.

Ba da! De ce nu o fantomă? La urma urmelor, se vorbeşte de atâta vreme despre fantome. Cum declara şi Josépha Katz între două fumuri de trabuc: Nu iese fum fără foc. Poate că…

Descumpănit, Maurice nu se putea hotărî ce-l speria mai puțin, uriaşul ascuns în vizuina din inima clădirii, fără să se ştie cum şi de ce, sau fantoma care bântuia casa…

— Maurice, mă îngrijorezi. Parcă nu eşti în apele tale.

— Mm? Poate că e un început de insolație…

— Poate… mâine, dacă nu te simți mai bine, chem doctorul.

„Mâine o să fim morți“, îşi spuse Maurice.

— Bine, mă duc iar în pat.

— Îți mai fac un ceai?

— Nu, Sylvie, mulțumesc. Ia-o tu înainte, te rog.

În timp ce Sylvie urca greoi primele trepte, Maurice pretextă că vrea să stingă lumina la bucătărie şi înhăță de pe perete cuțitul mare pentru tranşat carnea. Îl vârî în mâneca largă de la pijama.

La etaj, în capul scării îşi urară somn uşor.

Maurice dădu să închidă uşa dormitrului, când Sylvie îl opri cu obrazul întins.

— Uite, vreau să te pup. O să te calmeze.

Îi aplică un sărut umed pe tâmplă. Pe urmă, se dădu înapoi şi, spre surpriza ei, remarcă ceva în spatele lui Maurice, da, putea să distingă ceva, care o lăsă cu gura căscată!

— Ce e? Ce s-a întâmplat? întrebă Maurice panicat, convins că intrusul era în spatele lui.

Sylvie se gândi un moment, apoi o pufni râsul.

— Nu, nimic, mă gândeam la ceva, la cu totul altceva. Nu te mai îngrijora în halul ăsta, Maurice, nu-ți mai face atâta sânge rău. Totul e în ordine.

Şi plecă râzând.

Maurice o privi dispărând, cu un amestec de invidie şi milă. Fericiți cei săraci cu duhul! Ea nu bănuieşte nimic şi se distrează pe socoteala nelinişstii mele. E foarte posibil să avem aici o fantomă sau un asasin, exact în spatele zidului pe care se sprijină perna ei, şi ea preferă să mă ducă cu vorba. Fii erou, Maurice, las-o în plata iluziilor ei; nu trebuie să te simți jignit.

Se lungi în pat să mai cugete, dar se simțea tot mai înspăimântat. Şi asta cu atât mai mult, cu cât prezența neobişnuită sub cearceaf a cuțitului, a cărui lamă rece ca gheața îi era lipită de coapsă, în loc să-l îmbărbăteze, îl neliniştea.

Redeschise *Camera misterelor oculte*, cu sentimentul pe care-l ai când te întorci acasă sleit de puteri după o călătorie extrem de obositoare. Oare romanul cuprindea şi soluția?

La ora unu noaptea, când povestea devenea mai palpitantă ca niciodată şi nu mai avea decât cincizeci de pagini până să descopere ultimul cuvânt al enigmei, Maurice auzi paşi pe culoar.

De data asta, fără să mai ezite o secundă, stinse lumina şi apucă mânerul armei de sub cearceaf.

La numai câteva clipe după aceea, clanța începu să se rostească înnebunitor de încet.

Intrusul încerca să intre la el.

Împingea uşa extrem de precaut, îngrozitor de încet. Când trecu pragul, lumina cenuşie ce venea prin lucarna de pe coridor se reflectă în țeasta pleşuvă.

Maurice îşi ținu respirația, simulă că-şi închide ochii; printre pleoape, putea totuşi urmări ce face uriaşul. Acesta se apropie de pat şi întinse mâna

spre Maurice.

„O să mă sugrume?“

Maurice țâşni din cearceafuri, cu mâna pe cuțit şi, urlând de groază, îl lovi pe necunoscut împroşcându-l de sânge.

Se produse o mare agitație. Rar surveneau astfel de evenimente în ținuturile acelea din Ardèche, de obicei atât de liniştite.

În afară de maşinile poliției, veniseră şi cele ale primăriei, ale deputatului local, ale vecinilor mai apropiați. Deşi construcția domina un deşert stâncos, zeci de gură-cască aflară pe diverse căi ce se întâmplase şi se grăbiră la fața locului.

Accesul către vilă trebui protejat cu o barieră simbolică, o bandă de plastic, dar şi de trei jandarmi, care să împiedice persoanele cu diverse curiozități bolnave.

În timp ce cadavrul era urcat într-un avion, polițiştii şi oficialitățile o priveau sceptici pe femeia voluminoasă, care-şi repeta pentru a zecea oară povestea, întrerupându-se ca să sughită, să plângă sau să-şi şteargă nasul.

— Vă rog, lăsați-le pe prietenele mele să intre. Ah, iată-le!

Grace, Audrey, Sofia se repeziră s-o îmbrățişeze pe Sylvie şi s-o consoleze. După aceea se aşezară pe canapelele alăturate.

Sylvie justifică polițiştilor prezența prietenelor.

— Mulțumită lor am putut închiria vila. Ne-am întâlnit iarna asta la spitalul unde eram în tratament, la secția profesorului Millau. Ah, Doamne, dacă mi-aş fi închipuit că…

Îşi luă de la început povestirea, ca s-o audă şi ele.

— Nu pricep ce s-a întâmplat. Era atât de drăguț anul ăsta! Mai înțelegător decât altădată. Mai fără fasoane. Cred că înțelesese că mă refăceam după boală, că făcusem chimioterapie. Poate că-i spusese cineva? Sau ghicise singur? În ultimele zile îmi dădea de înțeles că mă iubea aşa cum sunt, că nu trebuia să-i ascund nimic. Dar sigur că pentru mine e greu. Nu pot accepta că mi-a căzut părul şi că trebuie să port perucă. În prima seară, am crezut că m-a văzut jos, în pijama şi fără perucă. Căutam o carte cumpărată de la supermarket şi n-o mai găseam. Dar ieri-seară, când i-am urat noapte bună în uşă, după ce băusem amândoi câte un ceai, mi-am dat seama că păcătoasa de carte era în camera lui, pe pat. Atunci, pe la douăsprezece noaptea, când tot nu puteam să adorm şi mă foiam în aşternut, mi-am zis c-aş putea să intru şi, fără să-l deranjez, să-mi iau cartea. Maurice ațipise. Am avut grijă să nu-l trezesc, mergeam tiptil-tiptil,

fără nici un zgomot; apoi, când să pun mâna pe carte, s-a năpustit asupra mea. Am simțit o durere groaznică, am văzut o lamă de cuțit, am început să țip şi să mă zbat, i-am dat un brânci, a săltat contra peretelui, apoi s-a prăbuşit într-o parte, şi atunci, pac, s-a izbit cu ceafa de noptieră! A murit pe loc!

Hohotele de plâns încetară.

Comisarul îşi freca bărbia. Nu era convins. Îşi consultă echipa. Teza accidentului nu i se părea plauzibilă. De ce să se fi culcat bărbatul cu un cuțit, dacă nu pentru că se temea că l-ar putea agresa verişoara?

După aceea, în pofida protestelor femeilor care-şi apărau prietena, comisarul o anunță pe Sylvie că va fi reținută pentru omor din culpă. Nu numai că nu se găsise nici o urmă de luptă, dar ea era, după cum singură declarase, singura moştenitoare a victimei. O luară de acolo în cătuşe.

Comisarul se întoarse, urcă singur la etaj cu mănuşi de protecție, şi băgă uşurel într-o pungă transparentă cele două corpuri delicte, un imens cuțit de bucătărie şi o carte, *Camera misterelor oculte*, de Chris Black, ale cărei pagini erau şi ele împroşcate de sânge.

Luă cartea, parcurse rezumatul atât cât se mai putea distinge sub dârele maronii şi nu-şi putu stăpâni un suspin:

— Există, într-adevăr, oameni care citesc cărți proaste…

Femeia cu buchetul de flori

În gara din Zürich, peronul trei, o femeie aşteaptă zi de zi, de cincisprezece ani, cu un buchet în mână.

La început, nici n-am vrut să cred. În afară de faptul că mi-au trebuit mai multe călătorii la Egon Ammann, editorul meu de limbă germană, ca s-o remarc, a mai trecut ceva timp până să-mi formulez surprinderea, fiindcă acea doamnă în vârstă cu aerul atât de normal, demn şi nobil nu-ţi atrăgea în nici un chip atenţia. Era îmbrăcată cu un taior negru de stofă cu fustă lungă, purta pantofi fără toc şi ciorapi de culoare închisă; o umbrelă cu mâner cap de raţă ieşea din geanta din piele fiartă; o clamă de sidef îi fixa pe ceafă cocul, şi între degetele înmănuşate ţinea drept un buchet de flori de câmp, mai mult portocalii. Nimic nu te făcea s-o consideri nebună sau excentrică, aşa că am crezut că o revăd din pură întâmplare.

Dar într-o primăvară, când Ulla, o colaboratoare de-a lui Ammann, m-a întâmpinat la uşa vagonului, i-am arătat-o pe necunoscută.

— E ciudat, dar mi se pare c-o văd des pe femeia asta. Ce coincidenţă! Ca şi cum l-ar aştepta pe dublul meu, cineva care ia mereu şi la aceeaşi oră acelaşi tren ca mine!

— Nici vorbă, exclamă Ulla, stă aici în fiecare zi şi pândeşte.

— Pe cine?

— Pe cineva care nu vine… pentru că pleacă singură în fiecare seară şi a doua zi se postează în acelaşi loc.

— Adevărat? De cât timp?

— Eu trec pe lângă ea de cinci ani, dar am stat de vorbă cu un şef de gară, care a observat-o de cel puţin cincisprezece ani!

— Îţi baţi joc de mine, Ulla! Inventezi un roman!

Ulla se îmbujoră – la cea mai mică emoţie i se aprindeau obrajii – şi, încurcată, bolborosi ceva dând din cap.

— Jur că-i adevărat. În fiecare zi. De cincisprezece ani. De fapt, sunt sigură că durează de mai bine de cincisprezece ani, pentru că fiecăruia dintre noi i-au trebuit nişte ani până să-i observe prezența… La fel şi primului care a văzut-o… Tu, de pildă, vii la Zürich de trei ani, şi-mi vorbeşti de ea abia azi. Poate că ea aşteaptă de douăzeci sau treizeci de ani… N-a răspuns niciodată nimănui care a întrebat-o ce aşteaptă.

— Şi are dreptate, am conchis eu. În fond, cine ştie să răspundă la o astfel de întrebare?

N-am putut să mai dezbatem chestiunea, deoarece ne aştepta o serie de întrevederi cu presa.

După aceea, nu m-am mai gândit la asta până la următoarea călătorie. De îndată ce megafoanele au anunțat în vagoane „Zürich“, mi-am amintit de femeia cu buchetul de flori şi m-am întrebat: oare şi de data asta…

Era acolo, vigilentă, la peronul 3.

Am privit-o îndelung. Avea ochi deschişi asemenea mercurului, o nuanță aproape ştearsă. O piele palidă, sănătoasă, marcată de amprenta expresivă a timpului. Un corp uscat, dar tonic, care fusese plin de energie vitală, viguros. Şeful de gară îi adresă câteva cuvinte, ea dădu din cap, surâse amabil, şi continuă apoi să privească fix, imperturbabilă calea ferată. Am apucat să mai descopăr o excentricitate: avea cu ea un scaun pliant de pânză. Nu era asta o dovadă de simț practic?

Trebuia să schimb câteva tramvaie până la editura Ammann, dar de cum am ajuns, m-am hotărât să pornesc ancheta.

— Ulla, te implor, trebuie să mai aflu câte ceva despre femeia cu buchetul.

Obrajii i se făcură ca zmeura.

— Eram sigură c-o să mă întrebi, aşa că ți-am luat-o înainte. M-am dus la gară şi am stat de vorbă cu unii dintre angajați şi m-am împrietenit cu funcționarul de la bagaje.

Ştiind că oamenii o simpatizau pe Ulla, nici nu mă îndoiam că reuşise să scoată de la ei maximum de informații. Deşi repezită, un pic autoritară şi cu o privire pătrunzătoare, Ulla dezminte prima impresie cu umorul ei exploziv şi o bună dispoziție la care nu te aştepți din partea cuiva cu un fizic atât de sumbru. Dacă poate să se apropie de oricine, asta se datorează faptului că îi e greu să ascundă un fel de bunăvoință – de curiozitate – universală.

— Chiar dacă îşi petrece ziua afară, pe un peron, femeia cu buchetul nu e nici pe departe o vagaboandă, o cerşetoare. Stă într-o casă frumoasă,

burgheză, de pe o stradă cu verdeață, unde locuieşte singură, şi unde o ajută zilnic o menajeră turcoaică, în vârstă de vreo cincizeci de ani. Doamna se numeşte Steinmetz.

— Doamna Steinmetz? O să ne spună oare turcoaica pe cine aşteaptă stăpâna ei la gară?

— Turcoaica o ia la fugă de îndată ce te-apropii de ea. Un prieten de pe strada vecină ne dă următoarele lămuriri: menajera nu vorbeşte nici germană, nici franceză, nici italiană.

— Şi cu stăpâna ei cum comunică?

— În ruseşte.

— Turcoaica înțelege rusa?

— Şi doamna Steinmetz.

— Mă intrigă ce-mi spui. Te-ai putut interesa de starea civilă a doamnei ăsteia Steinmetz?

— Am încercat. N-am găsit nimic.

— Un soț? Copii? Părinți?

— Nimic. Să ne înțelegem: nu-ți spun cu siguranță că n-are nici soț, nici soț decedat, nici copii, doar că nu ştiu.

Când ne-am strâns cu angajații şi editorul la ora ceaiului în jurul câtorva pricomigdale, eu iar am adus subiectul pe tapet.

— După părerea dumneavoastră, pe cine aşteaptă femeia cu buchetul ?

— Pe fiul ei, răspunse Claudia. O mamă îşi aşteaptă mereu fiul.

— De ce fiul? spuse Nelly indignată. De ce nu fiica?

— Soțul, replică Doris.

— Amantul, o corijă Rita.

— Poate sora? propuse Mathias.

Adevărul era că, răspunzând, fiecare îşi povestea viața. Claudia suferea că nu-şi mai vedea fiul de când lucra la Berlin, iar Nelly, fiica, măritată cu un neozeelandez; Doris se perpelea de dorul bărbatului ei, afacerist, tot timpul în deplasări; Rita îşi schimba amanții cum îşi schimba chiloții; iar Mathias, tânărul pacifist convins, dar marcat şi de nostalgia coconului familial, prefera ca în loc de serviciu militar să facă serviciu civil muncind.

Ulla îi privi ca pe nişte săraci cu duhul.

— Ba nu, aşteaptă pe cineva care a murit, fiindcă nu-i acceptă moartea.

— Asta nu schimbă nimic, exclamă Claudia. Poate foarte bine să fie fiul ei.

— Fiica.

— Soțul.

— Amantul.

— Sora.

— Sau un frate geamăn, mort la naştere, propuse laconica, solitara Romy.

Noi o priveam şi ne întrebam dacă nu cumva, în loc de secretul doamnei cu buchetul de flori, ea ne dezvăluia secretul ei personal, care o făcea permanent tristă.

Încercând puţină variaţie, m-am întors spre Egon Ammann.

— După tine, Egon, ce aşteaptă doamna?

Cu toate că stătea mereu împreună cu noi, Egon vorbea puţin în timpul acestor digresiuni, fiindcă le considera copilăreşti. E un bărbat pasionat, cu sprâncene inteligente, nas rasat, a citit tot, a descifrat tot în ultimii şaizeci de ani, sculându-se regulat la cinci dimineaţa pentru ca, de îndată ce îşi aprindea ţigara, să deschidă manuscrise, să parcurgă romane, să devoreze eseuri. Dă impresia că poartă în părul alb, prea lung, urmele unei vieţi aventuroase, a vântului din ţările prin care a umblat, a fumului scos de tonele de tutun pe care le-a ars, a viselor ce-i însoţesc cărţile publicate. Nu afirmă nimic şi nu face morală, iar eu sunt impresionat de curiozitatea lui nesecată, de apetitul descoperirilor, de înclinaţia lui pentru limbi străine; faţă de el, mă simt un amator.

Egon dădu din umeri, urmări piţigoii zburătăcind împrejurul teiului în floare şi lăsă apoi să-i scape din gură:

— Prima iubire?

După aceea, jenat de această declaraţie, îşi strânse pleoapele şi mă privi sever.

— Tu ce crezi, Eric?

— Prima ei iubire, care nu va reveni.

Se lăsă tăcerea. Înţelesesem capcana. Prin intermediul acestei necunoscute, ne dezvăluiserăm dorinţele intime, mărturisind cele mai profunde aşteptări, mai mult sau mai puţin posibile. Ce mult mi-aş fi dorit să pot pătrunde în spatele acestor frunţi, să le cunosc mai bine! Dar, în acelaşi timp, ce bine că nimeni nu-mi cercetase gândurile! Ce dureros e capul, incinta asta de cuvinte nerostite, acest sanctuar sumbru, pe care mi-l încadrează tâmplele! Sunt acolo unele cuvinte pe care nu le-aş putea rosti fără să mă nimicesc. Mai bine să tac. Nu-şi extrage fiecare dintre noi consistenţa din propria-i tăcere?

Ajuns din nou la mine acasă, am continuat să mă gândesc la femeia cu

buchetul. Şi cum următoarele călătorii la Zürich le-am făcut pe calea aerului sau pe autostradă, cu avionul sau maşina, n-am mai avut ocazia să trec pe la gară.

Un an sau doi s-au scurs aşa.

Ce o caracteriza pe femeia cu buchetul de flori era că uitam de ea fără s-o uit sau, mai bine zis, că mă gândeam la ea în momentele de singurătate, în orele când mi-era imposibil să adresez cuiva orice fel de întrebare… Imaginea ei nu-mi bântuia decât descumpănirile. Cu toate astea, am izbutit să aduc vorba de ea în timpul unei convorbiri telefonice cu Ulla.

— Da, da, te asigur: tot acolo e. Zilnic. Peronul 3. Bineînțeles că oboseşte; din când în când mai trage câte un pui de somn aşezată pe scaunul pliant, dar pe urmă îşi revine, ia în mână buchetul şi priveşte în zare de-a lungul şinelor.

— Sunt fascinat.

— N-ai dreptate. Cu toate că nu pare, e fără îndoială o dementă, o biată nebună. Spune şi tu, astăzi, în epoca telefonului, a Internetului, nu te pui să aştepți pe cineva pe un peron, nu?

— Pe mine nu mă interesează *de ce* aşteaptă pe un peron, mă interesează *pe cine* aşteaptă. Pe cine poți aştepta ani în şir, o viață întreagă?

— Beckett îl aştepta pe Godot.

— În aparență! Beckett voia să arate că lumea e absurdă fără Dumnezeu, că greşim atunci când ne facem promisiuni de orice fel în viața asta. Beckett e omul de serviciu, dă cu mătura şi prin cer, şi pe pământ, îți aruncă la gunoi toate speranțele, pentru că nu sunt decât nişte gunoaie. Or pe mine mă preocupă două întrebări cu privire la femeia cu buchetul: pe cine aşteptăm noi? Ne este sau nu ne este justificată aşteptarea?

— Uite, îți fac legătura cu şeful, care a auzit ce vorbeam. Vrea să-ți citească ceva.

— Eric? Ascultă doar fraza asta. E pentru tine: „Interesant la o enigmă nu e adevărul pe care-l ascunde, ci misterul ei“.

— Mulțumesc pentru citat, Egon.

Am închis telefonul, convins că la capătul celălalt toți râd de mine.

Primăvara trecută, mă duceam cu trenul la Zürich pentru o conferință. Bineînțeles că din momentul în care m-am urcat în compartiment nu m-am mai gândit decât la ea. Mă bucuram deja că am s-o revăd, liniştită, zâmbitoare, fidelă, indiferentă față de tot, atentă la acel ceva pe care noi îl ignoram. Dădusem cu ochii de femeia asta numai câteva secunde, dar vorbisem despre ea ore întregi, ca despre un sfinx care cunoaşte o taină –

sămânță neroditoare pentru imaginația noastră.

Apropiindu-mă de Zürich, am formulat singura certitudine pe care o aveam despre ea: nu-l aştepta pe nici unul dintre noi. Tăcerile noastre, curiozitatea noastră pasivă, uitarea intermitentă îşi aveau oare sursa în faptul că privirea ei ne umilea, trecând prin noi de parcă eram invizibili?

— Zürich!

Când am pus piciorul pe peron, i-am observat imediat absența. Câțiva gură-cască tocmai părăseau peronul 3, lăsând în urma lor un spațiu imaculat.

Ce i se întâmplase?

Traversând oraşul în tramvai, m-am abținut de la orice ipoteză. Ulla trebuia să ştie, Ulla ştia, Ulla o să-mi spună. Aşadar, m-am mulțumit să contemplu oraşul acesta insolit, bogat şi modest, un vis pentru orice bunică, unde clădirile păreau ridicate în jurul muşcatelor tronând la ferestre, o cetate paşnică, ce dă impresia că e la fel de adormită precum lacul care se odihneşte lângă ea, în timp ce dincolo de zidurile groase se pun la cale mii de afaceri cu mize uriaşe. Zürich îmi apărea mereu misterios prin lipsa misterului: în timp ce noi, latinii, considerăm că aventurosul implică ceva necurat, întortocheat, abundent, Zürich, oraşul ăsta cuminte, curat, bine rânduit, devine straniu, pentru că nu vezi nimic straniu. E seducător ca un amant elegant, cu smoking, ireproşabil fiu de familie, ginere ideal, dar susceptibil de cele mai excesive desfrâuri, de îndată ce se închid uşile.

La editura Ammann mi-am văzut mai întâi de treburile mele – discuții, program –, după care, profitând de o pauză, am interpelat-o pe Ulla între două uşi:

— Ce s-a întâmplat cu femeia cu buchetul?

M-a privit tulburată.

— O să-ți spun imediat ce o să avem un moment liber.

A venit seara şi, după conferință, autografe şi cină, ne-am întors epuizați la hotel. Fără să schimbăm o vorbă, ne-am instalat la bar, am arătat cu degetul ce cocktailuri voiam, pe urmă mi-am închis telefonul în timp ce Ulla îşi aprindea o țigară.

— Deci? am întrebat-o.

N-a mai trebuit să precizez, ştia ce doream.

— Femeia cu buchetul aştepta ceva, care a venit. Din cauza asta nu mai e acolo…

— Ce s-a întâmplat?

— Omul meu de la bagaje mi-a spus tot. Acum trei săptămâni, femeia

cu buchetul s-a ridicat deodată în picioare, radioasă şi uluită. Făcea cu mâna unui bărbat, care tocmai cobora dintr-un vagon şi a recunoscut-o într-o clipă. Ea i s-a aruncat în braţe. Au rămas mult timp îmbrăţişaţi. Chiar şi personalul de la bagaje era emoţionat văzând-o cum străluceşte de fericire. Pe bărbat, care purta un palton lung, de culoare închisă, nu l-a recunoscut nimeni, fiincă avea o pălărie de fetru, care-i ascundea faţa; mi s-a spus că nu părea surprins de această revedere. Pe urmă au plecat de la gară la braţ. Atunci, în ultimul moment, a dat şi ea dovadă de cochetărie: şi-a lăsat scaunul pliant pe peron, ca şi cum nu-i aparţinea. A, uite că mi-a scăpat un detaliu ciudat: bărbatul călătorea fără valiză, în mână avea doar buchetul pe care i-l oferise ea.

— Şi pe urmă?

— Prietenul meu, vecinul, mi-a povestit restul. Ţi-am vorbit despre el? Stă la o stradă distanţă de doamna Steinmetz.

— Da, da. Hai, te rog, spune!

— În acea seară, bărbatul a intrat cu ea în casă. I-a dat ordin menajerei să plece şi să nu se întoarcă până a doua zi de dimineaţă. Turcoaica a respectat cerinţa stăpânei.

— Şi?

— A venit în dimineaţa următoare.

— Şi?

— Femeia cu buchetul era moartă.

— Cum?

— Moartă. De moarte bună. I se oprise inima.

— Nu cumva el…

— Nu. Nici o îndoială. A suferit un stop cardiac, diagnosticat şi confirmat de medici. Bărbatul e nevinovat. Şi oricum el…

— Da?

— Dispăruse.

— Ce?

— S-a topit. Ca şi cum nici nu intrase, nici nu ieşise. Turcoaica pretinde că nu l-a văzut deloc.

— Dar tu mi-ai spus totuşi că…

— Da. Vecinul declară că bărbatul a intrat grăbit în casă, dar menajera neagă cu fermitate. Oricum, pentru poliţie nu e interesant, fiindcă decesul nu prezintă nimic suspect. Şi, la ora actuală, prietenul meu nu mai scoate o vorbă, deoarece, cu cât insista, cu atât lumea din cartier îl lua de cretin.

Ne-am aşezat comod în fotoliile de piele ca să gustăm din cocktailuri.

Căzuserăm amândoi pe gânduri.

— Chiar nu i s-a dat de urmă? Nu s-a aflat nimic?

— Nimic.

— Din ce oraş venise trenul lui?

— Nimeni n-a ştiut să-mi spună.

I-am cerut barmanului încă un rând de băuturi, ca şi cum alcoolul ar fi putut să îmblânzească misterul.

— Şi turcoaica unde-i acum?

— A plecat. S-a întors la ea în țară.

— Cine a moştenit vila?

— Oraşul.

Aşadar, nu existase la mijloc nici un mobil mârşav. Se impunea un al treilea rând de cocktailuri. Barmanul începea să ne măsoare cu ochi îngrijorați.

Noi şedeam muți.

Nici eu, nici Ulla nu înțelegeam mai mult, dar ne făcea plăcere să ne continuăm gândurile. De obicei, viața ne taie firul drept al povestirilor: sunt unele dimineți când simți că e pe cale să înceapă ceva, ceva plin de conținut, ceva pur, unic; pe urmă sună telefonul şi totul se termină. Viața ne toacă, ne dispersează, ne atomizează, ne refuză linia dreaptă pură. Unic la femeia cu buchetul era faptul că viața lua din nou o formă, destinul ei avea puritatea proprie literaturii, economia unei opere de artă.

La ora două noaptea, ne-am despărțit şi ne-am dus la culcare, dar somnul nu m-a furat decât foarte târziu, fiindcă până-n zori am încercat să aflu pe cine aştepta femeia cu buchetul în gara din Zürich, peronul 3.

Şi cred c-o să mă întreb până la sfârşitul zilelor mele dacă din tren coborâse moartea sau iubirea.